

ΙΛΙΣΟΣ

ΕΡΕΥΝΑ-ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ-ΤΕΧΝΗ

Η ιατρική θεραπεύει τις αρρώστιες του σώματος,
η δε σοφία αφαιρεί από την ψυχή τα πάθη.

Δημόκριτον (Απόσπασμα 31, Diels - Kranz)

(Ιατρική σώματος νόσους ακέεται, σοφίη δε ψυχὴν παθῶν
αφαιρέεται)

ΕΤΟΣ 42ον

ΑΠΡΙΛΙΟΣ

- ΜΑΪΟΣ

ΤΕΥΧΟΣ 228

- ΙΟΥΝΙΟΣ 1997

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ ΤΕΥΧΟΥΣ

Ο νόμος της Εμιαρμένης.	65
Τα κίνητρα των πράξεών μας.	66
Λόγοι του Θείου Διδασκάλου Ιησού κατά τους ευαγγελιστάς.	67
Όμρααμ Αϊβανχόφ: Εθελονσία ενσάρκωση.	72
Αντωνίου Αδριανόπουλου: Η αγάπη ως φυσικός νόμος	73
Κωστή Μελισσαρόπουλου: Θεόφιλος Καΐρης.	75
Λόγοι σοφοί.	81
Ιωάννη Βασιλή: Αγοραία μαντεία και επικίνδυνος πνευματισμός.	82
Πλούταρχου: Ικανότητες των ζώων.	88
Δημήτριου Ιωαννίδη: Η τάση του εγωισμού.	89
Camille Flammarion: Εμφανίσεις πνευμάτων μετά το θάνατο.	92
Παραμχάσα Γιογκανάντα: Σώμα - Ζωή - Θάνατος και παντοδυναμία του νου.	94
Νίκου Καρούζου: Νηστεύει η ψυχή μου από τα πάθη. Ποίημα.	97
Ο όσιος Αμβρόσιος της Όλτινα.	98
Προσευχή. Ποίημα.	100
Άντας Μπρούμη: Οι πρώτοι.	101
Γεωργίου Σιβρή: Εορτή του Λευκού Λωτού.	103
Χριστ. Καμαρωτάκη: Το εγώ του ανθρώπου και η αδελφότης.	107
Παύλου Πασιουριτίδη: Η αναζήτηση της Αλήθειας.	110
Ιωάννη Αυριτζή: Ο παγκόσμιος νόμος της αντιστάσεως στη φάση.	111
Παν. Δ. Αναγνώστου: Η ηθική της αρεοφαγίας.	117
Γιάννη Καμαρινάκη: Μάρκος Αυρήλιος, ο αυτοκράτορας φιλόσοφος.	119
Το άσμα που προτιμούσε ο Μπάχ.	126

ΤΡΙΜΗΝΙΑΙΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ ΕΛΕΥΘΕΡΑΣ ΣΚΕΨΕΩΣ
Βουκουρεστίου 25 Κωδ. Ταχ. 106 71, Αθήνα Τηλ. 362.0702

Διανέμεται δωρεάν εις τα μέλη

Ιδρυτής + ΚΩΣΤΗΣ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΣ

Ιδιοκτησία - Έκδοση: Θεοσοφική Εταιρεία εν Ελλάδι

Συντακτική Επιτροπή: Π. Αναγνωστόπουλος, Χ. Μπάρακλής, Π. Παπασιώτης

Τέτος 42ον, Απρίλιος - Μάιος - Ιούνιος, 1997, Τεύχος 228

Ο ΝΟΜΟΣ ΤΗΣ ΕΙΜΑΡΜΕΝΗΣ

Ο Νόμος της Ειμαρμένης, ο νόμος του αντιπεπονητός, είναι ο κυριότερος διδάσκαλος των ψυχών, διότι υπαγορεύει να υψίσταται η ενσαρκωμένη ψυχή τα δεινά τα οποία διέπραξε προς τους άλλους κατά τις προηγουμένως ενσαρκώσεις της.

Βεβαίως, ο άνθρωπος δεν έχει επίγνωση της ευθύνης του διά τα δεινά τα οποία υψίσταται. Όταν όμως η ψυχή του μεταστεί εις τον πνευματικόν κόσμον, βοηθείται υπό ανωτέρων πνευμάτων να ανακεφαλαιώσει τα γεγονότα του παρελθόντος και να εξάγει συμπεράσματα ως έλιμα διά τον μετέπειτα ψυχικόν της βίον. Έκαστος δηλαδή αναλόγως των πράξεών του υφαίνει την ειμαρμένην της προσεχούς ενσαρκώσεώς του, κατά την οποίαν δρέπει τους καρπούς των έργων του.

Αντωνίου Αδριανοπούλου (Οι νόμοι της ζωής)

Η άποψη του Ο. Αϊβανχώφ

Μέσα σε κάθε σκέψη, συναίσθημα ή πράξη, βάζετε ένα σπόρο που αρχίζει ήδη να φυτρώνει, κι αν φανήκατε άνθρωπος αγάριστος, άδικος, σκληρός, βίαιος, θα ξαναβρείτε μια μέρα, στο δρόμο σας, τις ίδιες αχαριπίες, τις ίδιες αδικίες, τις ίδιες σκληρότητες, την ίδια βία. Θα ξαναπέσουν πάνω στο κεφάλι σας είκοσι, τριάντα ή σαράντα χρόνια μετά, και τότε θα αρχίσετε να καταλαβαίνετε ότι υπάρχει μια Κοσμική Νοημοσύνη που καταγράφει τα πάντα.

(Ο άνθρωπος κύριος του πεπρωμένου του)

ΤΑ ΚΙΝΗΤΡΑ ΤΩΝ ΠΡΑΞΕΩΝ ΜΑΣ

Έχω ιδεί πολλά και διάφορα φυτά αρετών, φυτευμένα μέσα στον κόσμο, που εφοτίζονταν από τον βόρβορο του υπονόμου της ξενοδοξίας και εσχαλίζονταν από το πνεύμα της επιδείξεως και ελπιούνταν με το λίπασμα των επαίνων. Τα ίδια όμως φυτά, όταν μεταφυτεύθηκαν σε γη έρημη και άβατο από κοσμικούς, και άνυδρο, χωρίς το βρομμερό νερό της ξενοδοξίας, αμέσως ξεφράθηκαν.

Ιωάννου του Σιναΐτου, «Κλίμαξ», Β, 10

ΛΟΓΟΙ ΤΟΥ ΘΕΙΟΥ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΥ ΙΗΣΟΥ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΕΥΑΓΓΕΛΙΣΤΑΣ

Ανθολόγηση: Χαρ. Μπίρακλη

ΚΑΝΟΝΙΣ ΑΡΕΤΗΣ ΚΑΙ ΠΙΘΙΚΗΣ

-Όλα όσα θέλετε να σας κάνουν οι άνθρωποι, κάνετε και σεις τα ίδια σ' αυτούς.

«Πάντα ούν όσα αν θέλητε ίνα ποιώσιν υμίν οι άνθρωποι, ούτω και υμείς ποιείτε αυτοίς» (Ματθαίου 7,12. Σχετικό: Λουκά 6,13).

(Η ανωτέρω προτροπή υπάρχει σε όλες τις θρησκείες και αποτελεί τον χρυσό κανόνα της ανθρωπότητας. Την βρίσκουμε και στην ακόλουθη διατύπωση: Πράττε στους άλλους ό,τι καλό θα επιθυμούσες να πράττουν και οι άλλοι για σένα).

-Να αγαπάς τον πλησίον σου σαν τον εαυτό σου.

«Αγαπήσεις τον πλησίον σου ως σεαυτόν» (Μάρκον 12,3 και Ματθ. 22,39. Σχετικό: Ιωάννη 15,12).

-Εάν δεν επιτρέψετε να γίνετε σαν τα παιδιά, δεν θα μπείτε στη βασιλεία των ουρανών. Εκείνος που θα ταπεινώσει τον εαυτόν του σαν τουτό το παιδί, αυτός θα είναι ο μεγαλύτερος στη βασιλεία των ουρανών.

«Εάν μη στραφήτε και γένησθε ως τα παιδιά, ου μη εισέλθete εις την βασιλεία των ουρανών. Όστις ουν ταπεινώσeν εαυτόν ως το παιδίον τούτο, ούτος εστί ο μεζζων εν τη βασιλεία των ουρανών» (Ματθ. 18, 3 - 5. Σχετικά: Λουκά 18, 16 - 17. Μάρκον 10, 14 - 15, Ιωαν. 13, 34)

(Σε ερώτημα προς το Χριστό, ποιος είναι ο μεγαλύτερος στη βασιλεία των ουρανών έφερε μπροστά τους ένα παιδί και είπε τα ανωτέρω λόγια)

-Να αγαπάτε αυτούς, που σας εχθρεύονται να φέρεστε καλά σε εκείνους που σας μισούν.

«Αγαπάτε τους εχθρούς υμών, καλώς ποιείτε τοις μισούσιν υμάς» (Λουκά 6, 27 - 28. Σχετικό: Ματθ. 6, 44).

-Όταν προσφέρεις βοήθεια στους πτωχούς, να μη γνωρίζει το αριστερό σου χέρι τι κάνει το δεξί σου, για να γίνεται η βοήθειά

σου στα κρυφά.

«Σου δε ποιούντος ελεημοσύνην μη γνώτω η αριστερά σου τί ποιεί η δεξιά σου, όπως η σου η ελεημοσύνη εν τω κρυπτῷ». (Ματθ. 6, 3 - 4)

-Εκείνος που θα υψώσει τον εαυτόν του θα ταπεινωθεί, και εκείνος που θα ταπεινώσει τον εαυτόν του θα υψωθεί πνευματικά.

«Ὅστις δε υψώσει εαυτόν ταπεινωθήσεται, και ὅστις ταπεινώσει εαυτόν υψωθήσεται». (Ματθ. 23, 11 - 12. Σχετιζό: Λουκά 14, 11- 12).

-Προσέχετε και φυλάχθετε από κάθε είδος πλεονοξίας.

«Οράτε και φυλάσσεσθε από πάσης πλεονεξίας» (Λουκά 12, 15)

Η ΣΥΝΕΠΕΙΑ ΛΟΓΩΝ ΚΑΙ ΕΡΓΩΝ

-Δεν θα εισέλθει στη βασιλεία των ουρανών κάθε ένας που μου λέγει «Κύριε, Κύριε», αλλά εκείνος που κάνει το θέλημα του Πατέρα μου του εοιρανίου.

(που εφαρμόζει τα θεία διδάγματα)

«Ον πας ο λέγων μοι Κύριε Κύριε, εισέλυσεται εις την βασιλείαν των ουρανών, αλλ' ο ποιών το θέλημα του πατρός μου του εν ορρανόις» (Ματθ. 7, 21 - 22. Σχετιζό: Λουκά 6, 46 - 47)

ΠΟΙΟΙ ΕΙΝΑΙ ΕΥΤΥΧΕΙΣ

-Ευτυχείς είναι εκείνοι που έχουν καθαρή καρδιά, γιατί αυτοί θα ιδούν το Θεό.

«Μακάριοι οι καθαροί τη καρδιά, ότι αυτοί τον Θεόν ὁφονται» (Ματθ. 5, 8)

-Ευτυχείς είναι οι ταπεινοί άνθρωποι, γιατί η βασιλεία των ουρανών είναι δική τους.

«Μακάριοι οι πτωχοί το πνεύματι, ότι αυτών ἔστιν η βασιλεία των ουρανών» (Ματθ. 5, 3)

-Ευτυχείς είναι οι ελεήμονες, γιατί αυτοί θα ελεηθούν.

«Μακάριοι οι ελεήμονες, ότι αυτοί ελεηθήσονται» (Ματθ. 5, 7)

-Ευτυχείς είναι εκείνοι που διώκονται επειδή υπερασπίζον το δίκαιο, γιατί η βασιλεία των ουρανών είναι δική τους.

«Μακάριοι οι διδιωγμένοι ἐνεκεν δικαιοσύνης ότι αυτών ἔστιν η βασιλεία

των ουραναίων» (Ματθ. 5, 10)

-Επίτιχεῖς εἶναι οἱ εἰρηνοποιοί, γιατί αὐτοί θα ὀνομασιπύουν παι-
δί του Θεοῦ.

«Μακάριοι οἱ εἰρηνοποιοί, ὅτι αὐτοί υἱοὶ Θεοῦ κληθήσονται» (Ματθ. 5, 9)

Ο,ΤΙ ΚΑΝΕΙΣ ΘΑ ΤΟ ΒΡΕΙΣ ΜΠΡΟΣΤΑ ΣΟΥ

-Βάλε πάλι το μαχαίρι σου εἰς τὴν θέση του, γιατί ὅλοι ὅσοι
παίρνουν το μαχαίρι (για να κἀνουν κακὸ), με μαχαίρι θα πεθαίνουν.

«Ἀποστρέψον σου τὴν μάχαιραν εἰς τὸν τόπον αὐτῆς· πάντες γὰρ οἱ λαβόντες
μάχαιραν ἐν μαχαίρᾳ ἀποκύνται». (Ματθ. 26, 52)

-Υπῆρχε ἐκεῖ ἓνας παραλυτικὸς, ὁ ὁποῖος ἦταν ἀρρωστος τριά-
ντα ὀκτὼ χρόνια. Ὅταν ὁ Ἰησοῦς τὸν εἶδε κατὰκοιτο (...) τὸν λέγει:
«Στήσω ἐπάνω, στήκωσε το χρεβάτι σου καὶ περιπάτησε». Καὶ ἀμέ-
σως ὁ ἄνθρωπος ἐγίνε υγιής (...) Μετὰ ἀπὸ αὐτὰ τὸν βρῆκε ὁ Ἰησοῦς
εἰς τὸ ναὸ καὶ τοῦ εἶπε: «Εἶδες, ἐγίνε υγιής· μὴν ἁμαρτάνεις πλέον,
για να μὴ σου συμβεῖ κατὰ χειρότερο».

(Κατὰ τοὺς λόγους τοῦ Ἰησοῦ οἱ ἁμαρτῆς τοῦ ἀνθρώπου αὐτοῦ, δηλαδὴ οἱ
κακὲς τὸν πράξεις, ἦταν ἡ αἰτία τῆς ἀναπηρίας του).

«Ἦν δὲ τις ἄνθρωπος ἐκεῖ τριάκοντα καὶ ὀκτὼ ἔτη ἔχων ἐν τῇ ἀσθενείᾳ
αὐτοῦ. Τοῦτον ἰδὼν ὁ Ἰησοῦς κατακείμενον (...) λέγει αὐτῷ· ἔγειρε, ἄρον τὸν
χρεβάτιόν σου καὶ περιπάτει. Καὶ εὐθέως ἐγένετο υγιής ὁ ἄνθρωπος(...) Μετὰ
ταῦτα εὐρίσκει αὐτὸν ὁ Ἰησοῦς ἐν τῷ ἱερῷ καὶ εἶπεν αὐτῷ· ἴδε υγιής γέγονας·
μηκέτι ἁμάρτανε, ἵνα μὴ χεῖρόν σοι τι γένηται». (Ἰωάννη 5, 5 - 14. Σχετίζα:
Μάρκον 2, 1 - 2, Ματθ. 9, 1 - 7).

Η ΥΠΟΚΡΙΣΙΑ

-Οδηγοὶ τυφλοί, ποὺ στραγγίζετε τὸ ζουνοῦπι, ἐνὸς καταπίνετε
τὴν καμήλα. Ἀλίμονο σ' εὐσὺς γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριτῆς,
γιατί καθαρίζετε τὸ ἐξωτερικὸ μέρος τοῦ ποτηριοῦ καὶ τοῦ πιάτου,
ἐσωτερικὰ δὲ εἶναι γεμᾶτα ἀπὸ κλεψιά καὶ ἀκολασία (...) Ἀλίμονο
σ' εὐσὺς γραμματεῖς καὶ Φαρισαῖοι ὑποκριτῆς, γιατί μοιάζετε με
αἰσθησιμὸν τάφους, ποὺ ἀπ' ἐξω μὲν φαίνονται ὡραῖοι, ἐσωτε-
ρικὰ ὅμως εἶναι γεμᾶτοι ἀπὸ κόκαλα νεκρῶν καὶ ἀπὸ κάθε ἀκαθαρ-
σία.

Ἔτσι και σεις, εξωτερικά μεν φαίνεσθε σπουδάζοντες ανθρώπους δίκαιοι, εσωτερικά όμως είστε γεμάτοι από υποκρισία και παρρησία.

«Οδηγοί τυφλοί, οι διῆλζοντες τον κώνωπα, την δε κήμηλον καταπίνοντες. Ουαί υμίν, γραμματεῖς και Φαρισαῖοι υποκριταί, ὅτι καθαρίζετε το ἐξωθεν του ποτηρίου και της παροψίδος, ἐσωθεν δε γέμονσιν ἐξ ἀρπαγῆς και ἀκρασίας (...)»

Ουαί υμίν, γραμματεῖς και Φαρισαῖοι υποκριταί, ὅτι παρομοιάζετε τίφους κεκοιμημένοις, οἵτινες ἐξωθεν μεν φαίνονται ωραῖοι, ἐσωθεν δε γέμονσιν οστέων νεκρῶν και πάσης ἀκαθαρσίας. οὕτω και υμεῖς ἐξωθεν μεν φαίνεσθε τοῖς ἀνθρώποις δίκαιοι, ἐσωθεν δε μεστοί ἐστε υποκρίσεως και ἀνομίας». (Ματθ. 23, 24 - 29).

-Γιατί βλέπεις το ξυλινάκι που είναι στο μάτι του αδελφού σου, ενώ το δοκάρι που είναι στο δικό σου μάτι δεν το παρατηρείς; (...) Υποκριτή, βγάλε πρώτα το δοκάρι από το δικό σου το μάτι...

«Τί δε βλέπεις το κάρφος το ἐν τῷ ὀφθαλμῷ τοῦ ἀδελφοῦ σου, την δε ἐν τῷ ὀφθαλμῷ δοκόν σου κατανοεῖς; (...)» υποκριτά, ἐκβάλε πρώτον την δοκόν ἐκ τοῦ ὀφθαλμοῦ σου...» (Ματθ. 7, 3 - 5. Σχ. τικὸ: Λουκά 6, 41 - 43).

Ο ΠΛΟΥΤΟΣ

Αλήθεια σας λέγω, ὅτι δύσκολα ἓνας πλούσιος ἄνθρωπος θα εἰσέλθει στην βασιλεία των οὐρανῶν. Πάλι δε σας λέγω ὅτι εἶναι ἐνδεκάκις ἡ ἐπιθυμία να περάσει μία κμήλη ἀπὸ την τρύπα μίας βελόνης παρὰ να εἰσέλθει πλούσιος στη βασιλεία τοῦ Θεοῦ.

(κμήλος, ὁ και ἡ, ἐβραϊκῆς, ἀραβικῆς καταγωγῆς: κμήλος, γκμήλη. Υπάρχει και ἡ κμήλος: σκουνὴ ἢ παλαμάρι)

«Ἀμὴν λέγω υμίν ὅτι δύσκολως πλούσιος εἰσελεύσεται εἰς την βασιλείαν των οὐρανῶν. Πάλιν δε λέγω υμίν, ἐνδεκάκις ἡ ἐπιθυμία να περάσει μία κμήλος ἀπὸ την τρύπα μίας βελόνης παρὰ να εἰσέλθει πλούσιος ἐν τῇ βασιλείᾳ τοῦ Θεοῦ εἰσελθεῖν» (Ματθ. 19, 23 - 24, Σχ. τικὰ Μάρκου 10, 23 - 25, Λουκά 18, 24 - 25).

ΒΑΘΥΤΕΡΕΣ ΕΝΝΟΙΕΣ

-Ζητάτε και θα σας δοθῇ, ἐρευνάτε και θα βρεῖτε, ζητάτε και θα σας ανοιχθῇ ἡ πόρτα· γιατί κάθε ἓνας που ζητά λαβαίνει και ἐκεῖνος που ἐρευνά βρίσκει και εἰς ἐκεῖνον που ζητά θα του ανοιχθῇ ἡ πόρτα.

«Αἰτεῖτε, και δοθήσεται υμίν, ζητεῖτε, και εὕρετε, κρούετε, και ανοιγήσεται»

ται υμίν· πᾶς γὰρ ὁ αἰτῶν λαμβάνει καὶ ὁ ζητῶν εὐρίσκει καὶ τῷ κρούοντι ανοιγῆσθαι» (Ματθ. 7, 7 - 9. Σχετικό: Λουκά 11, 9 - 11)

-Μη δίνετε τὰ ἅγια εἰς τὰ σκυλιά καὶ μὴ ῥίχνετε μπροστά σποὺς χοίρους τὰ μαργαριτάρια σας, μὴ τυχόν τὰ καταπατήσουν με τὰ πόδια τους καὶ ἔπειτα σπριαφούν καὶ σας συντρίψουν.

«Μη δώτε τὸ ἅγιον τοῖς κυσὶ μηδὲ βάλητε τοὺς μαργαρίτας ὑμῶν ἐμπροσθεν τῶν χοίρων, μήποτε καταπατήσωσι αὐτοὺς ἐν τοῖς ποσὶν αὐτῶν καὶ σπραγέντες ῥήξωσιν ὑμᾶς.» (Ματθ. 7, 6)

Υπάρχει καὶ ἡ σχετικὴ ῥήση τοῦ Ἰσοκράτη: Τὰ ιερὰ πράγματα ἀποκαλύπτονται σὲ ιεροὺς ἀνθρώπους. «Τὰ δὲ ιερὰ εὐδὲν πρῆγματα μισοῖσιν ἀνθρώποισι δεικνυνται» (Νόμος, V)

-Εἰάν εσεῖς μέινετε σταθεροὶ εἰς τὸν λόγον μου, θα εἰσθε πραγματικά μαθητὲς μου καὶ θα γνωρίσετε τὴν ἀλήθειαν καὶ ἡ ἀλήθεια θα σας ἐλευθερώσει (...) Καθένας πὺν πρᾶττει τὴν ἀμαρτίαν, εἶναι δούλος τῆς ἀμαρτίας.

«Εἰάν ὑμεῖς μέινητε ἐν τῷ λόγῳ τῷ ἐμῷ, ἀληθὺς μαθηταὶ μου ἔσθε καὶ γνώσεσθε τὴν ἀλήθειαν, καὶ ἡ ἀλήθεια ἐλευθερώσει ὑμᾶς (...) πᾶς ὁ ποιῶν τὴν ἀμαρτίαν δούλος ἐστὶ τῆς ἀμαρτίας» (Ἰωάν. 8, 31 - 35)

-Τὸ φῶς ἦλθε εἰς τὸν κόσμον, ἀλλ' οἱ ἄνθρωποι ἀγάπησαν μᾶλλον τὸ σκοτιάδι παρὰ τὸ φῶς, ἐπεὶδὴ ἦσαν πονηρὰ τὰ ἔργα αὐτῶν.

«Τὸ φῶς ἐλήλυθεν εἰς τὸν κόσμον, καὶ ἠγάπησαν οἱ ἄνθρωποι μᾶλλον τὸ σκότος ἢ τὸ φῶς, ἦν γὰρ πονηρὰ αὐτῶν τὰ ἔργα» (Ἰωάν. 3, 19)

-Μάρθα, Μάρθα φροντίζεις καὶ ἀσχολεῖσαι γιὰ πολλὰ πράγματα, ἀλλὰ ἓνα πρᾶγμα εἶναι ἀναγκαῖο. Ἡ Μαρία ἐδιάλεξε τὴν καλὴν μερίδα, ἡ ὁποία δὲ θα τῆς ἀφαιρεθεῖ.

(Απάντηση τοῦ Ἰησοῦ πρὸς γυναῖκα, ἡ ὁποία τοῦ παραπονέθηκε ὅτι ἡ ἀδελφὴ τῆς Ἡ Μαρίας δὲν τὴν βοηθοῦσε στὶς ἐργασίες τοῦ σπιτιοῦ, πὺν ἀσχολεῖτο με ἐπιμέλεια ἡ ἴδια, ἀκόμα καὶ τὴν ὥραν τῆς ἐπισκέψεώς Του στο σπίτι τους. Ἡ ἀδελφὴ τῆς ἐκάθετο στὰ πόδια τοῦ Ἰησοῦ καὶ ἀκούγε τὶς διδασκαλίες Του).

«Μάρθα Μάρθα, μεριμνᾶς καὶ τυρβάζεις περὶ πολλὰ· ἐνός δὲ ἐστὶ χρεῖα. Μαρία δὲ τὴν ἀγαθὴν μερίδα ἐξελέξατο, ἥτις οὐκ ἀφαιρεθήσεται ἀπ' αὐτῆς» (Λουκά 10, 38 - 42)

-Κάθε ἓνας πὺν ἐρχεται σ' ἐμένα καὶ ἀκούει τοὺς λόγους μου καὶ ἐκτελεῖ αὐτούς (...) μοιάζει με ἄνθρωπο, πὺν ὅταν ἐκτίξε τὸ σπίτι τοῦ, ἐσκαψε βαθεῖαν καὶ ἐβάλε τὰ θεμέλια ἐπάνω σὲ τὴν πέτρα.

Όταν δε έγινε πλημμύρα, έπεσε ο ποταμός επάνω στο σπίτι αυτό, αλλά δεν πτόρεσε να το πλυνίσει.

«Πας ο ερχόμενος προς με και ακούων μου των λόγων και ποιών αυτούς (...) όμοιός έστιν ανθρώπω οικοδομούντι οικίαν, ως έσκαψε και εβάθυνε και εθηκε θεμέλιον επί την πέτραν· πλημμύρας δε γενομένης προσέρρηξεν ο ποταμός τη οικία εκείνη, και ουκ έσχισε σαλεύσαι αυτήν» (Λουκά 6, 47 - 48)

-Τι έχει να ωφεληθεί ο άνθρωπος εάν κερδίσει όλο τον κόσμο και ζημιώσει την ψυχήν του; Ή, τι έχει να δώσει ο άνθρωπος ως αντάλλαγμα της ψυχής του;

«Τί γαρ ωφελείται άνθρωπος εάν τον κόσμον όλον κερδίση, την δε ψυχήν αυτού ζημιώθῃ; ή τί δώσει άνθρωπος αντάλλαγμα της ψυχής αυτού; (Ματθ. 16, 26 - 27).

Εθελουσία ενσάρκωση

Όταν ένα ον είναι εντελώς ελευθερωμένο, όταν δεν έχει πλέον κανένα χρέος για να εξοφλήσει, δεν ενδιαχώνεται πιά, παραμένει ψηλά μέσα στην πλήρη ευτυχία και το φως. Ουδεμία πλέον υποχρέωση το προσελκύει στη γη.

Μερικές φορές όμως, ανάμεσα σ' αυτά τα όντα που έχουν ελευθερωθεί, υπάρχει κάποιο που βλέποντας τις οδύνες των ανθρώπων, αποφασίζει να τους βοηθήσει. Πηγαίνει λοιπόν και παρουσιάζεται στους «Είκοσι τέσσερις Γέροντες»* για να τους ζητήσει να κατέβει και οι Είκοσι τέσσερις Γέροντες μελετούν το θέμα. Επωφελούνται αυτής της εξαιρετικής ευκαιρίας, ένα ον που θέλει να θυσιαστεί... και καθώς Εκείνοι είναι μία, ακαταμέτρητη έκφραση της σοφίας του Κυρίου, κανονίζουν γι' αυτό το ον τα πιο τρομερά γεγονότα, αλλά συγχρόνως και τα πιο υπέροχα.

Μετά, πριν ενδιαχωθεί, του παρουσιάζουν όλα αυτά τα γεγονότα σαν ένα φύλμ, ρωτώντας το αν τα δέχεται. Και, βέβαια εκείνο δέχεται.

Όμοιασ Αιβανζώφ (Νίκη του πνεύματος; η ελευθερία)

* Όρος που χρησιμοποιείται από τον Ιωάννη το Θεολόγο στην Αποκάλυψη για μια εξαιρετικά υψηλή ηρωική Όντων.

Η ΑΓΑΠΗ ΩΣ ΦΥΣΙΚΟΣ ΝΟΜΟΣ

Γουαϊμίνησ του Διδάσκαλου Αντόνιου Αδριανόπουλου

Εκ του κάλλους της φύσεως προέρχεται πάσα ανθρωπίνη έμπνευσις. Εκ της θείας αίγλης της φύσεως διαπλάσσεται η ανθρωπίνη καρδιά και μεταμορφούται το αίσθημα αυτής, φωτιζόμενον εις το Θείο πυρ της αγάπης και όλων των ευγενών συναισθημάτων και ανιψώνει την ψυχήν εις ανώτερα επίπεδα τελειότητος (...)

Ο μελετών την φύσιν και τους νόμους της, ευρύνει τας αντιλήψεις του, πέραν του μυωπικού ορίζοντος των σνηθών ανθρώπων. Διαστέλλει τότε το εγκώ του μέχρι του απείρου και μόνον τότε συναισθάνεται την καθολικότητα των νόμων της φύσεως και την έννοιαν της καθολικής αγάπης και της αδελφότητος πάντων των όντων (...)

Ο άνθρωπος, ο οποίος ζει και ευθίσκεται κοντά εις την φύσιν, εις το μέγα Παν, ο οποίος ζει πραγματικώς με το άπειρον, δεν υποβιάζει ποτέ τον εαυτόν του εις ταπεινότητα, δεν ημπορεί να γίνει κακός και επιβλαβής προς τους άλλους. Συνήθίζει να κάμη ό,τι κάμνει και η φύσις, παράγει, βοηθεί, εξελίσσει.

Είναι ευεργέτης προς πάντας. Μαθαίνει να αγαπά. Όπως και η φύσις περιπύσσεται και κρατεί εις την αγάλην της το παν, τα πάντα, τους πάντας (...)

Εάν ο άνθρωπος θέλει να ζη συνειδητός και επιθυμεί ν' ακολουθεί την Κοσμικήν τάξιν (τη Θεία Νομοτέλεια), πρέπει ν' αναπτύξει τον νόμον της Αγάπης συνειδητός. Η συμμόρφωσις του δε προς την Κοσμικήν τάξιν, φέρει αυτόν εις μεγαλιτέραν εξέλιξιν, διότι χωρίς Αγάπην δεν γίνεται η άνοδος της ψυχής (...). Και ο Ιησούς έδίδαξε την Αγάπην. Αλλά η Χριστιανική θρησκεία, όπως διεμορφώθη, χωρίς την διδασκαλίαν και την επιδιώξιν της αγάπης ως κοινωνικού νόμου, αποβαίνει στείρα και χωρίς περιεχόμενον (...)

Χριστιανός είναι εκείνος, ο οποίος ζει κατά Χριστόν και όχι εκείνος, ο οποίος εβαπτίσθη απλώς και εκληρεί τους τύπους της θρησκείας.

Είναι ο ποιών το θέλημα του Πατρός, ως είπεν ο ίδιος ο Ιησούς, και θέλημα του Πατρός είναι η προς πάντας Αγάπη, διότι και ο ίδιος ο Θεός «προ παντός Αγάπη εστί».

Ο έχων στην ψυχήν την Αγάπην, φωτίζεται και καθίσταται πνευ-

ματικός ήλιος. Αγάπη και φως είναι αλληλένδετα. Δύναται να εκπορεύεται φως μόνον απ' εκεί όπου υπάρχει Αγάπη. Όπου διαφημίζεται ως υπάρχον φως και δεν εξωτερικεύεται απ' εκεί Αγάπη προς την Ανθρωπότητα, προς την πρόοδο αιτιής, εκεί δεν υπάρχει φως, αλλά σκότος.

Διότι όπου υπάρχει εγωϊσμός και συμφέρον, εκεί αι συγκρούσεις, η αλληλομάχη και η δυστυχία. Ενώ όπου Αγάπη και Δικαιοσύνη, εκεί η αρμονία και η επακολουθούσα ευτυχία.

(Επιλογές από το βιβλίο του «Οι νόμοι της ζωής». Διατηρήσαμε τη γλώσσα του συγγραφέα).

Πρέπει ο μαθηματικός ή οποιοσδήποτε άλλος χρησιμοποιεί πάρα πολύ τη σκέψη του, να δίνει και στο σώμα του την άσκηση που χρειάζεται, ασχολούμενος με τη γυμναστική· εκείνος πάλι που διαπλάθει μ' επιμέλεια το σώμα του, πρέπει να προκαλεί και στην ψυχή τις κατάλληλες κινήσεις, χρησιμοποιώντας τη μουσική και κάθε είδος φιλοσοφίας, αν πρόκειται δικαιολογημένα να λέγεται ενάρτεος και αγαθός.

ΠΛΑΤΩΝΑΣ (Τίμαιος, 88 D- C)

Ο ΜΕΓΑΛΟΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΟΣ ΤΟΥ ΓΕΝΟΥΣ
ΘΥΜΑ ΤΗΣ ΑΜΑΘΕΙΑΣ ΚΑΙ ΤΟΥ
ΘΡΙΣΚΕΥΤΙΚΟΥ ΦΑΝΑΤΙΣΜΟΥ

ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΚΑΪΡΗΣ

ΟΥ ΑΕΙΜΝΗΣΤΟΥ ΚΩΣΤΗ ΜΕΛΙΣΣΑΡΟΠΟΥΛΟΥ

Ανάμεσα στα πνευματικά αστέρια, που καταγράφουν τον ασπρόφωτο πνευματικόν ουρανόν της Ελλάδος, ακτινοβολεί αστήρ πρώτου μεγέθους και εξαιρετικής μαρμαρυγής, ο Θ. Καΐρης.

Τί κι αν πυκνά τα νέφη του φανατισμού και της αμαθείας εκάλυψαν πρόσκαιρα το λαμπρό άστρο; Η ξειδωρός του ελευθέρου πνεύματος αύρα αποδιώκει τα σύννεφα και η προτομή του Θ. Καΐρη κοσμεί σήμερον την πλατεΐαν της γεννητεΐρας του.

Ας στρέψωμεν μετ' ευλαβείας την σκέψιν προς τον Άνδρα, όστις υπήρξεν ένα από τα μεγαλύτερα φιλοσοφικά πνεύματα των νεωτέρων χρόνων, καύχημα της Ελλάδος και του ανθρωπίνου γένους, ένας από τους ολίγους διδασκάλους που η ζωή τους ακολουθεί τη φιλοσοφία τους και ο θάνατος την επωραγίζει.

Ο Θεόφ. Καΐρης γεννήθηκε στην Άνδρο το 1784, καταγόμενος από αρχοντικήν οικογένεια του τόπου. Επτά ετών εκινδύνεισε την ζωήν του διά να σώση ένα άλλο παιδί που κινδύναιε να πνιγή. Τα πρώτα γράμματα έμαθε στην Άνδρο. Έπειτα εφοίτησε στην περίφημη Σχολή των Κυδωνιών, καθώς και στις Σχολές της Πάτου και της Χίου. Δεκαεννεατής επήγε στο Πανεπιστήμιο της Πίζης και μετά 4 έτη στο Παρίσι, όπου έμεινε άλλα 4 χρόνια, μέχρι το 1810, ασχολούμενος με φιλοσοφικές μελέτες. Εξεί ε γνώρισε τον Αδαμ. Κοραή, γέροντα, με τον οποίον στενώς συνεδέθη. Εις το Παρίσι ο Καΐρης έλαβε πρόσλησιν από τους προύχοντας των Κυδωνιών, να αναλάβη την διεύθυνσιν της Σχολής Κυδωνιών. Συγχρόνως οι Σμυρναίοι τον εκαλούσαν να αναλάβη την διεύθυνσιν της Ευαγγελικής Σχολής Σμύρνης. Ο Καΐρης κατήλθεν εις Ελλάδα το 1811 και διηύθυνεν επί 1 έτος την Σχολήν Σμύρνης, ακολούθως δε ανέλαβε την διεύθυνσιν της Σχολής Κυδωνιών.

Με τον ενθουσιασμόν του, την ευγωπτίαν του, τον τρόπον της διδασκαλίας του και το παράδειγμα του απλού και ενάρτεου βίου του, έδωκε νέαν αίγλην εις την Σχολήν Κυδωνιών, όπου εμαθήτεον εκατοντάδες νέοι από όλην την Ελλάδα. Συγχρόνως διατηρούσε

αλληλογραφίαν με πλείστους σοφούς της Δύσεως και με τας κορυφάς της Ελληνικής διανοήσεως (Αδ. Κοραΐν, Νεόφ. Βάμβαν, Άνθ. Γαζΐν, Κων. Κούμαν).

Κατά το 1819 ο Θ. Καΐρης εμνήθη εις την Φιλισΐν Εταιρίαν, όταν δε εξερράγη η Ελληνική Επανάστασις έσπειρεν εκ των πρώτων εις την φωνήν της Ελευθερίας. Επέρασεν από τα Ψαρρά, όπου εξεφώνησε συγγινητιζώπατον λόγον και εσήκωσε την σημαΐαν της Επαναστάσεως εις την πατρίδα του Άνδρον. Έλαβε μέρος εις την ατιχή εξστρατεΐαν του Ολύμπου όπου ετραυματίσθη, λαβών 3 σφαΐρας. Εις όλας τας Εθνοσυνελεύσεις της Επαναστάσεως εξελέγετο Πληρεξούσιος, παραμένον πάντοτε μακράν και ξένος προς τας εμφύλιους διαμάχας. Όταν κατήλθε στην Ελλάδα ως Κυβερνήτης ο Καποδίστριας, ανέθεσάν εις τον Καΐρη να τον προσφωνήση. Και ο Καΐρης, μεταξύ άλλων, έίπε και τα εξής μνημειώδη «Δεν θέλουσιν εξουσιάζει τον λοιπού ολέθρια πάθη, όχι χαμερπείς ιδιοτέλειαι, όχι ραδιουργΐαι, όχι οικειός εάν δεν είναι άξιος, όχι συγγενής εάν είναι ανεπιτήδειος, όχι φίλος του Κυβερνήτου εάν δεν έχη ικανότητα, αλλ' η ιερή Δικαιοσύνη και οι απώνιοι νόμοι του Θεού, οι προς κυβέρνησιν ελευθέρων ανθρώπων διορισθέντες, θέλουσι κυβερνά».

Αφού η Ελλάς απεκαταστάθη εις ελεύθερον Βασίλειον, ο Καΐρης ηρνήθη επιζήλους θέσεις Διευθυντού διάφορων Σχολών και απεκάσισε να διαθέση την κολλοσιαΐαν πνευματιζήν και πεινιχράν υλΐκήν περιουσίαν του προς ίδρυσιν Ορφανοτροφείου εν Άνδρῳ, δια τα τέκνα των φανεθέντων κατά την Επανάστασιν. Εταξίδευσεν εις Ευρώπην, διενεργών εράνους δια το Ορφανοτροφείο, αγοράζων βιβλία και διδακτικά όργανα, μελετών τα συμπεράσματα εκ της εφαρμογής εις τα ξένα εκπαιδευτήρια των παιδαγωγικών μεθόδων του Ρουσσώ και του Πιερπαλόττη.

Τα εγκαΐνια του Ορφανοτροφείου εγένοντο το 1835. Ο Θ. Καΐρης edίδασκε μόνος Ελληνικά, Αριθμητιζήν, Γεωμετρίαν, Άλγεβραν, Φυσικήν, Κοσμογραφΐαν, Ποιητιζήν, Ψυχολογΐαν, Φιλοσοφΐαν, Μεταφυσικήν. Τα μαθήματά του παραρηκολούθουν παιδιά 9 ετών και άνδρες 40 χρόνων. Ένας γερμανός περιηγητής έγγραφεν ότι αι παραδόσεις του Καΐρη στην Άνδρον ενεθύμιζαν μαθήματα της Ακαδημΐας του Πλάτωνος. Ο Καΐρης δεν εκοιμάτο περισσότερον των 5 ωρών το ημερονόκτιον. Εις την τροφήν του ήτο λιτότατος. Ψωμί και νερό αποτελούσαν συνήθως το φαγητόν του. Από τους μαθητάς του ήθελε να ονομάζεται αδελφός. Ο Βασιλεύς Όθων, θέλων να τιμήση τον Θ. Καΐρη, τον απένειμε το 1835 τον χρυσοίν Σταυρόν του Σωτήρος και μετά 2 έτη τον διώρησε

Καθηγητήν του Πανεπιστημίου Αθηνών. Αλλ' ο Καΐρης απειποιήθη εκ μετριοφροσύνης, τόσον το παράσημον, όσον και την Καθηγητικήν έδραν, μη επιθυμών να εγκαταλείψη το Ορφανοτροφείόν του.

Αλλ' η απολυταρχική Αυλή του Όθωνος ανησίκησε, φοβουμένη το ελεύθερον και δυνατόν πνεύμα του Καΐρη. Συγχρόνως διάφοροι ψήμια ήρχισαν να κυκλοφορούν ότι ο Καΐρης εδίδασκε πράγματα αντιβαίνοντα εις τα δόγματα και τας παραδόσεις της Ορθοδόξου Εκκλησίας, ότι ηρνείτο την Θεότητα του Ιησού Χριστού, το Μυστήριον της Αγ. Τριάδος, το θεόπνευστον των Αγίων Γραφών, το αλάνθαστον των Οικουμενικών Συνόδων, την σεπτότητα των ειζόνων, την μεσιτείαν των Αγίων, την αναγκαιότητα των νηστειών, και ότι εδίδασκε Θεόν Έναδιζόν, ύπαρξιν λογικών όντων και εις άλλους πλανήτας, μετάβασιν των ψυχών των ανθρώπων από σώματος εις σώμα και από πλανήτην εις πλανήτην.

Το 1839 υπεβλήθη μήνυσις ενάντιον του Θ. Καΐρη, όστις από 18 ετών είχε χειροτονηθή μοναχός, εις την Ιερ. Σύνοδον. Επηκολούθησαν συζητήσεις και διαβούλια και απεπάλησαν ανεπισημοι και επίσημοι επιστολαί εκ μέρους της Ιερ. Συνόδου προς τον Θ. Καΐρην, καλούμενον να ομολογήση πίστιν εις τα Ορθόδοξα Χριστιανικά Δόγματα. Ο Καΐρης απήντησε μετριοφρόνως, αλλ' αξιοπρεπώς. Οι απαντήσεις του δεν εκρίθησαν επαρκείς. Συγχρόνως ήλθε συνεπίκουρον εις την Ιερ. Σύνοδον και το Οικουμενικόν Πατριαρχείον Κων/πόλεως, το οποίον εξέδωσεν Εγκύκλιον κατά της «αντιχρίστου» διδασκαλίας του Καΐρη, επιστίμων εναντίον αυτού και των μαθητών του τα βαρύτερα των εκκλησιαστικών επιτιμίων. Ο δε επί των Εκκλησιαστικών Γραμματεΐς του Όθωνος εκδίδει διαταγήν προς τον Κανάρην, αρχηγόν της κατά το Αιγαίον Ναυτιλίας Μοίρας, να πλεύσῃ εις Άνδρον και να φέρῃ εκουσίως ή διά της βίας τον Θ. Καΐρην, διά να απολογηθή ενώπιον της Ι. Συνόδου. Η ναυαρχίς απέπλευσεν εις Άνδρον και ο Διοικητής Τήνου και Άνδρου διέταξε τον Καΐρην όπως εντός ημισείας ώρας επιβιβασθή εις το πλοίον.

Ο Καΐρης παρουσιάσθη προ της Ι. Συνόδου και εδήλωσεν απερίφραστος ότι δεν εδίδασκε Θεολογίαν, αλλά Φιλοσοφίαν. Ότι εναντίον της Χριστιανικής Διδασκαλίας ουδέν ποτέ είπε. Αλλ' ότι εκείνο το οποίον ο ίδιος φρονεί αφορά εαυτόν και δεν δύναται να φρευσθή εις την συνεΐδησίν του. Η Ι. Σύνοδος απεκάσισε την καθαίρεσίν του - διότι ήτο μοναχός- και την αποκοπήν του από το σώμα της Εκκλησίας, ως «παραβάτου, ανάρτου, ασεβοΐς, αθέου, ανατροπέ-

ως, λυμεώνος και ψυχοφθόρου». Εις εκδοθείσαν δε εγκύκλιόν της ζηρύσσει αμείλικτον τον κατὰ του Θ. Καίρη πόλεμον, χαρακτηρίζουσα αυτόν «επηρέτην μοχθηρόν γνώμης του διαβόλου και ως πεπληρωμένον πνεύματος πονηρίας και μεστών πλάνης αντιθέου και αντιχριστιανικής». Προτού όμως προβή εις την καθαίρεσίν του, τον έστειλε σε ένα μοναστήρι της Σκιάθου, δια να τον δοθή καιρός προς μεταμέλειαν. Εκεί ο Καίρης υπέστη τα πάνδεινα από τον φανατισμόν των καλογήρων. Τον έρριξαν εις ένα γυμνόν υγρό κελί. Η πληγή που υπέστη εις τον Όλκμτον κατὰ τον αγώνα της Ελευθερίας μετεβλήθη εις χρόνιον έλκος. Εις ουδένα επέτρεπον να τον επισκεφθή. Ο καλόγερος που τον έφερνε το ξερό του ψωμί, έμπαζε με δισταγμό το χέρι του από τη μισανοιγμένη πόρτα, από φόβο μήπως καλασθή. Εν τω μεταξύ το Οργάνοτροφεϊόν το έκλεισαν και διέλυσαν τους μαθητάς. Εν τέλει Κυβέρνησις και Ι. Σύνοδος απηλείσθησαν να πείσουν τον Καίρη να απαρνηθή εαυτόν, τον καθήρεσαν και τον απήλασαν εκ της Ελλάδος.

Ο εξόριστος Καίρης μετέβη πρώτον εις Παρισίους και ακολούθως εις Λονδίον, όπου έγινε δεκτός μετά μεγάλων τιμών και ήρχισε να διδάσκη φιλοσοφικά μαθήματα δις της εβδομάδος. Όταν όμως το 1844 εφηφίσθη εις την Ελλάδα το Σύνταγμα, το οποίον ανεγνώριζε την ελευθερίαν της συνειδήσεως, ο Καίρης επέστρεφεν εις την Ελλάδα, εγκλωτασπαθείς και πάλιν εις το Οργάνοτροφεϊόν του της Άνδρου, όπου ήρχισε να διδάσκη τα άπορα παιδιά.

Αλλ' αι εναγτίον του επιθέσεις δεν εσταμάτισαν. Μετεφέρθησαν εις τας εφημερίδας και ο «Λιών» ανέλαβε τακτικην επίθεσιν κατὰ του Καίρη, με πρόφασιν την επέκτασιν των φιλοσοφικών απόψεών του, τον «Θεοσεβισμόν». Διότι αι φιλοσοφικαί ιδέαι του Καίρη ωνομάσθησαν υπό του ιδίου «Θεοσέβεια».

Παραθέτουμε μεριζάς από τας διδασκαλίας του Καίρη, τας περιεχομένας εις το σύγγραμμά του «Θεοσέβεια».

«Θεός έστι και λέγεται ο Ποιητής και Προνοητής και Συντηρητής και Κυβερνήτης και Συνοχεύς του παντός, ο μόνος κυρίως και αληθώς Ων, ως μόνος ανενδεώς και απροσδεώς υπάρχων. Επομένως, Θεοσέβεια έσεται η εν πνεύματι και αληθεία, λατρεία του Υψίστου τούτου Όντος, απαιτούσα την κατὰ το δυνατόν γνώσιν Αυτού και βίον συνάδοντα κατὰ πάντα τω θεώ θελήματι». «Συμπροάγει η Θεοσέβεια την αγαθότητα της ψυχής, την φρόνησιν, την σοφροσύνην, την εγκράτειαν, την δικαιοσύνην, την ανδρείαν, την φιλευπονίαν, την χάθαριν του νούς και της καρδιάς, την προς τον Θεόν διάπυρον αγάπην, την εις αυτόν βεβαιότητα, πίστιν, επί-

και ανημερον ενιστα, απεναντις προς τον ωσανεδεβντα μεγιστον ερε-
 σματον και λιμνητοματον (Ορσανον, ενδικομα ον ανεγγων εν αυτοις,
 χρονοφορ γρηγοριωτα, τας δεξερεις ΘΕΟΝ ΣΕΒΟΥ, ΘΕΟΝ ΑΙΩΝΑΙΩΝΑ,
 και εστον ηοδανηλν κατασκευασαν την ταχυτητα της ψυχης μου, η
 οτοια μεζοι της οριγης εξελιγς, ως εν της επιφθορας, κατασκευου-

«ο το ανεστη μου»

Αλλ' ουδεν ηδυνάτο ν' αναζητησιν την ταχυτητα της επιφθορας
 και τον φυσικισμο, (Ε), Καθη, ο σοφος και ενδυνος, κατασκευα-
 σθη εις διηλ φυσικισμιν, Εδων οβλαμπος και πωλιν, εξαποδη
 εις ενδον ανηλιν δομιατον των φυσικων Λόγων, Μετα 20ημερον
 φυσικισμιν, το σωμα του Ε), Καθη παρκαψε, Την 12ην Ιανουαριον
 1853 η μεγιστη ψυχη εγκατελεψε το φυσικον οριγινωτα της.

Αλλ' ο φυσικισμος των φυσικων, ανηλινος και της ψυχης, εξη-
 λοκονησε να κατασκευη το σωμα, εις αμνησιν του αδελφου του
 Καθη να τον αναδοδη ο νεκρος προς ταπειν, ο Ιωαννης Λαυς καθ-
 υπιοσ σωμας και αμφοι εκαστε σπυρισμα τον τον Νομικον, τον
 Αποστολον και τον Ιστοροπον, ηγορηθη αποστολος, Το σωμα ορι-
 γισμιν αμνησιν ανεκωσθη την φυσικην και την οριγινωτα φυσικισμ-
 ιν δομησιν της Λόγου, Την δε επομενην ημεραν ο Λαυς ανεκωσθη
 τον ταπον και εδουλεν οβλαμιν, διη να ηη ηοδανηλ ο σοφος ατο
 το ημισμα Καθη,

Μετ' ολίγας ημερας ο Λαυς ανηλινωσεν την κατασκευασι-
 νην σωματιν και εξηλινωσεν την αμνησιν των κατασκευηστων,
 Αλλα μετα 2 ημερας ο Τεταρχος της Ανδρον, εξελινωσεν διησιν την
 επι των Ιεροσημειωσεων και Ιαδερς Υποργον, μετβη μετα
 δυναμικως ζωογονησας εις το (Ορσανον) Καθη, εξελινωσθη
 τον αδελφον του και κατεβη το πριον, μετα των εν αυτο κινητων,
 (Ο) δε ετις οτος Ανδρον, σπυρισμασιν ατο ερεβων, ηγορησεν
 και μοναχον, μετβη εις το (Ορσανον) σωμασιν και ετελεσεν
 Αγωνισμιν, προς σπυρισμασιν ατο του Καθησιν Λαυς.

Τοιαστη υπηλθεν η ανηλινος διασκευη και μετ' ολίγας
 ημερας ενα των μεγιστων ανηλινων του ταχυτητας η νεκρος
 Ελκας, Δεν εαρεσμετα εξελινωσθη, Ελκας κοινη η ποισα των ανηλιν-
 των, τον παροικισμιν εις την αποστολιν των ατο τον γρηγορον
 νεκρον, να ετις οριγινωσιν με το μαρτυριον τους το εργο τους.

«Ορσανον Διαν» Ιαν. 1953

Σημειωμη « ΙΑΝΟΥΑΡΙΟ »:

Μεταβη τον εκδοθεντων εργων του Ορσανου Καθη ενα και τα ελκας:

«Φιλοσοφικά και φιλολογικά» (Πάτρα 1875). «Γνωστική, ή των του ανθρώπου γνώσεων σύντομος έκθεσις» (Αθήνα 1849). «Στοιχεία φιλοσοφίας ή των περί τα όντα γενικώτερον θεωρουμένων τα στοιχειωδέστερα» (Αθήνα 1851). «Επιτομή της θεοσεβικής διδασκαλίας και ηθικής» (Λονδίνο 1852). «Θεοσεβών προσευχαί και ιερά άσματα» (Λονδίνο 1852).

Ανεκδότα έργα του Καίρη είναι «Αναλυτική γεωμετρία», «Αστρονομία», «Λογική», «Ιθική», «Ρητορική», «Μεταφυσική» και άλλα.

ΛΟΓΟΙ ΣΟΦΟΙ

Τρισκαλότυχος όποιος ιδόντας τα εκείνα (τα μυστήρια), αποκάτον της γης κατεβαίνει· την τέλειωση ξέρει της ζήσης και την θεόθεν δοσμένη απαρχή της.

ΠΛΗΝΔΑΡΟΥ (Θρήνοι, 137. Μεταφρ. Παν. Λεκατοά)

*

Εύκολη είναι η πράξη του κακού στους ανθρώπους· του καλού όμως το έργο είναι δύσκολο.

ΘΕΟΓΩΝΙ (Ελεγεία 1027, West)

*

Εκείνος που εργάζεται για να γίνει πλούσιος, πρέπει να έχει σαν ιδανικό, όχι την απόκτηση, αλλά τη διανομή του πλούτου του.

Όμοιωμ Αίβανχώς (Άπαντα, τόμος XXIV, σελ. 46)

*

Ντύσε το έγκλημα με θώρακα χρυσάφι κι έσπασε η σκληρή τοί· νόμου λόγχι, χωρίς να το πειράξει. Ντύσέτο με κουρέλια κι ένας τσιουτζές μ' ένα άχυρο θα το τρυπήσει.

ΣΑΙΞΗΠΡ (Βασιλιάς Αηρ, μεταφρ. Β. Ρώτα)

*

Η μεγαλοψυχία είναι αρετή της ψυχής, με την οποία ο άνθρωπος, μπορεί να αντιπετωπίζει και την ευτυχία και τη δυστυχία και τις τιμές και τις διαβολές.

ΑΡΙΣΤΟΤΕΛΗ (Ανθολ. Στοβαίου Α, 18)

*

Η ψυχή πάντα σιζει άλλοτε μ' ένα σώμα, κι άλλοτε με άλλο.

ΠΛΑΤΩΝΑ (Νόμοι, 903D)

*

Εγώ λοιπόν φροντίζω, όταν έρθει η ώρα, πώς θα παρουσιαστώ στον κριτή με την ψυχή υγιέστατη. Αδιαφορώ για τις τιμές των

ανθρώπων, πολλοί από τους οποίους τις επιδιώκουν, αποβλέπω μόνο στην αλήθεια και προσπαθώ να είμαι όσο το δυνατόν τέλειος, ασκώντας την αρετή.

ΠΛΑΤΩΝΑ (Γοργίας, 526D)

*

Όλα όσα μας συμβαίνουν, τα γνωρίζει η Μοίρα και ο νους του Διός σ' όλη τους τη διάρκεια.

ΟΡΦΙΚΟΝ (Ύμνοι, Μοιρών, 13 - 14, Hermann)

*

Φαίνεται ότι τούτο κάνει πολλές φορές ο Θεός: βλέποντας ανδρείες ψυχές, επιτρέπει τους πολέμους (των κακών πνευμάτων) ευθύς εξ αρχής, με την επιθυμία να τις στεφανώσει σύντομα.

ΙΩΑΝΝΟΥ ΣΙΝΑΙΤΟΥ («Κλίμαξ» Α, 41)

ΠΟΛΥΤΙΜΕΣ ΔΙΔΑΣΚΑΛΙΕΣ

ΑΓΟΡΑΙΑΙ ΜΑΝΤΕΙΑΙ ΚΑΙ ΕΠΙΚΙΝΔΥΝΟΣ ΠΝΕΥΜΑΤΙΣΜΟΣ

Του αιώνησπου Ιωάννη Βασιλή

Το περιεχόμενον της ύλης του «Πισού» και η ιδεολογική απόκλι- σίς του προς την Εσωτερικήν Φιλοσοφίαν, μου δίδουν την ενκαι- ρίαν και το θάρρος, να εκθέσω τας απόψεις μου επί ενός φαινομέ- νου, το οποίον θεωρώ σοβαρόν και επικίνδυνον σπνάγμα και το οποίον έφρεπε να είχαν επισύρει την προσοχήν των διανοουμένων μας, οι οποίοι έχουν χρέος να διαφωτίσουν τους πολλούς.

Πρόκειται περί των πειραμάτων των πνευματιστικών και περί των ατόμων εκείνων, τα οποία προσπαθούν να γνωρίσουν τας βου- λάς της Εμφαρμένης των, καταφεύγοντα εις μεσάζοντας αμφιβόλου ηθικής και χαμηλής διανοητικότητος. Ας μη εκπλαγούν οι αναγνώ- σται δια το θέμα το οποίον εξέλεξα. Νομίζω ότι οι Πνευματιστοί άνθρωποι έχουν υποχρέωσιν να επιλαμβάνωνται των τοιούτου είδους ζητημάτων και να διαφωτίζουν τους καταγινόμενους εις τας

επιδόσεις αυτές, οι οποίες είναι δυνατόν να αποβούν ολέθριες δια την ηθικήν, νευρικήν και διανοητικήν αυτών κατάστασιν.

Αλλά θα μ' ερωτήσετε, είναι πολλοί εκείνοι, οι οποίοι επιδίδονται εις τα πνευματιστικά πειράματα και εις την αγοραίαν μαντείας; Ε, λοιπόν, εάν σας έλεγα ότι είναι το 25% των κατοίκων των μεγαλουπόλεων της χώρας μας, δεν θα ήγγιζα τα όρια της υπερβολής. Άνθρωποι πάσης ηλικίας και πάσης μορφώσεως, ανήκοντες εις διαφόρους κοινωνικάς τάξεις, ποδηγετούνται, βανδαλίζονται και παραπλανώνται, με τας δήθεν αποκαλύψεις. Η τύχλωσίς των, ο φανατισμός των εις την νέαν αυτήν θρησκείαν, η εμπιστοσύνη των, δεν κλονίζονται, δυστυχώς, παρά τας συχνάς διαψεύσεις των προρρήσεων και των μαντευμάτων, τα οποία, ερήσθω εν παρόδω, τους στοιχίζουν αρκετά εις χρήμα και εις νεύρα. Άνθρωποι, κατά τα άλλα σοβαροί και αξιοπρεπείς, κατεξεντελίζονται, γινόμενοι έρμαια και δούλοι κοινών αγυρτών, κακοποιών και απατεώνων. Η κατάστασις αυτή σημειούται και σήμερα, αλλά και εις όλως τας εποχάς.

Προ 35ετίας περίπου ο ημερήσιος τύπος και ιδιαιτέρως η «Ακρόπολις» του Γαβριηλίδη περιέγραφε τας ικανότητας ενός περιφήμου μάγου της οδοῦ Φερρών. Σεβαστός μου φίλος, ασχολούμενος τότε με τον αποκρυψισμόν και συγγραφεύς δόκιμος, μου επρότεινε να τον επισκεφθώμεν, δια να ίδωμεν τι μέρος λόγου ήτο ο περιφήμος αυτός μάγος.

Εδέχθην την πρόσκλησιν, αφού εννοείται είχε προηγηθή η σύστασις, ότι επρόκειτο να τον επισκεφθῇ έμπειρος αποκρυψιστής και έμβριθς θεόσοφος. Μετέβημεν την ορισθείσαν ώραν εις το άνδρον της Μαγείας. Εισήλθομεν εις μίαν μάνδραν, εις το βάθος της οποίας ευρίσκετο οικίσκος εκ δύο - τριών δωματίων. Τώρα εις το μέρος αυτό έχει ανεγερθή υπό του περιφήμου μάγου, ήδη μακαρίτου, πολυκατοικία, μνημείον περικαλλές εις δόξαν της ευπιστίας και της μωρίας των Αθηναίων και των Αιθίων.

Μας υπεδέχθη μετά τιμών ο οικοδεσπότης και ήρχισεν η συζήτησις επί διαφόρων θεμάτων.

Ήτο ένας ευφυής ανατολίτης, ισχυράς σωματικής κράσεως και θεληματικός άνθρωπος. Μας εδήλωσεν ότι ασκεί την λευκήν μαγείαν και ότι ουδέποτε κάνει κακό σε κανένα.

Ταυτοχρόνως μου επρότεινε να καταστρώσῃ το ωροσκόπιόν μου, πράγμα το οποίον εδέχθην. Τίποτε δεν πραγματοποιήθη εξ όσων προεφήτευσεν.

Κατά την τελετουργίαν αυτήν ήκουσα μερικάς επικλήσεις, προ-

φερομένας εις την αραβικήν, την οποίαν εγνώριζα. Τον ηρώτησα πού εσπούδασε την τέχνην, και μου απάντησε ότι εις τα βάθη της Αφρικής, όπου εξήσεν αρκετά έτη, αναγκασθείς ν' αλλαξοπιστήσει, δια να νυμφευθή την κόρην του εκεί Σείχου, υπό τον όρον να του μεταδόσῃ ούτος την μουσικήν τέχνην του.

Θέλων να εξασκηθώω εις ποίον μέρος της Αφρικής, διότι και εγώ είχα ζήσει εις την Β. Αφρικήν, τον ηρώτησα σχετικώς και μου απήντησεν εις το Φεζάν. Το Φεζάν δεν μου ήτο άγνωστον, εξ αφηγησεων βεβαίως. Εγνώριζον ότι ήτο τόπος εξορίας, επί Τουρκοκρατίας, από τον οποίον ήτο ανθρωπίνως αδύνατον να δραπτεύσει κάποιος.

Με κάποιαν εκπληξιν τον ηρώτησα, πώς κατώρθωσε να φύγῃ από εκεί και να ταξιδεύῃ 30 ημερόνυχτα μέσω της ερήμου. Μου απήντησεν ότι, την σωτηρίαν του την ωφεΐλει εις τον Θεόν μόνον και διά τοῦτο, όταν έφθασεν εις Τρίπολιν (Λιβύης), αμέσως επήγεν εις την εκκλησίαν δια να ευχαριστήσῃ τον Θεόν και να τον ικετεύῃ να τον συγχωρήσῃ δια την προσωρινή του αλλαξοπιστίαν. Μόλις ήκουσα αὐτά ήρχισαν να στροβιλίζονται εις το μυαλό μου παλαιά αναμνήσεις της εποχής εκείνης, δηλ. του 1905, και διακρίνας αὐτόν αποτόμως επυνέχισα εγώ ως εξής:

«Τότε ειδοποιήθησαν οι προϊστάμενοι της Ελληνικής παροικίας, σε παρέλαβεν ένας κύριος με γένεια, σ' ἐφιλόξηνησε, ἐφ' όσον ήσουν Ελληνόφωνος Χριστιανός, σου έδωσε πέντε ναπολεόνια και σε ἐφυγάδενσε με ένα υδραϊκό καΐκι για τον Πειραιά».

Ο Μάγος μας κυριολεκτικώς τα είχασε. Γσηζώθη, μου έσφιξε το χέρι, λέγοντάς μου: «Αρχοντά μου, σε αναγνωρίζω, είσαι μεγάλος, είμαι δούλος σου». Εγώ του απήντησα: «Όχι, φίλε μου. Εγώ δεν είμαι απολύτως τίποτε. Ο άνθρωπος που σε έσωσε, ήταν ο πατέρας μου, ο οποίος μου είχεν αφηγηθή την περιπέτειάν σου». Είναι περιττόν να σας είπω ότι ο υπερόπτης αὐτός Μάγος εξουθενώθη και ησθάνθη ταπεινώσιν, ευρεθείς ενώπιον ανθρώπου, ο οποίος εγνώριζε το θάβερόν του παρελθόν.

Ποίος, λοιπόν, ήτο ο Μάγος της οδοῦ Φερρών, εις τον οποίον κατέφευγον κυρίαι αγωπέραι κοινωνικής τάξεως, διανοούμενοι, βουλευταί, δημοσιογράφοι, υπουργοί, τον ενεπιστεύοντο τας πλέον ενδομύχους σκέψεις των και εξήτουν από αὐτόν να βοηθήσῃ εις την πραγματοποιήσιν των πόθων των; Απλ' ούσπατα, ήτο ένας διάσημος διαρρηχτής, σὺλληφθεὶς μετ' άλλων πέντε Αρμενίων, επεχειρήσαν την διάρρηξιν μας Τραπεζης εις Κωνσταντινούπολιν και σὺλληφθέντες εξωρίσθησαν υπό της Τουρκικής Κυβερνήσεως εις το Φεζάν

της Αφριζής, όπου εξεπαιδεύθη εις τα της Μαγείας και ήλθεν εις Αθήνας δια να γίνη ο εξομολόγος και ο καθοδηγητής των αφελών και των επιπίστων! Αυτά περιείχεν ο φάκελλός του, του οποίου έλαβε γνώσιν, μετά την φυγάδευσίν του, ο πατήρ μου από τας Τουρκιζάς αρχάς.

Αλλά μήπως και σήμερον οι διάφοροι ωροσκόποι που δρουν εις τας συνοικίας των Αθηνών ιδίως, αι διάφοροι χαρτομάντιδες και καφετζούδες, που προσελκύουν και εξαμεταλλεύονται τους μωρούς, νομίζετε ότι είναι καλύτερον φιδώματος από τον ως άνω Μάγον;

Ίσως παρεστέρηθην περισσότερο του δέοντος με την αφήγησίν μου. Νομίζω όμως ότι είναι λίαν διδακτική. Ας εξετάσωμεν τώρα την άλλην κατηγορίαν των ασχολουμένων με τον πνευματισμόν. Και εκείνοι μεν οι οποίοι, ωθαύμενοι από μίαν εσωτερικὴν διάθεσιν, μελετούν τον πνευματισμόν ως θεωρίαν, ως δοξασίαν, είναι άξιοι διαφωτίσεως και ενισχύσεως. Διότι πιστεύοντες εις την ύπαρξιν και επιβίωσιν της ανθρωπίνης ψυχής, ερευνούν την πύραν του τάφου πορείαν, δρῶσιν και εξέλκισιν αυτής.

Από αρχαιοτάτων χρόνων και εις όλους τους λαούς επεγράτουν αιταί αι δοξασίαι περί της επιβιώσεως της ανθρωπίνης ψυχής, αι οποίαι απετέλεσαν και τας θεμελιώδεις αρχάς διαφόρων θρησκειών.

Ούτω εις την Αρχαίαν Ελλάδα η προγονολατρεία υπήρξεν η αρχή της πνευματοδοξίας. Όταν απέθνησκεν ο αρχηγός της οικογενείας εθάπτετο αρχικώς εντός του περιβόλου της οικίας του και ετοποθέτοιν οι επιζώντες πινάκιον μετά φανητού εις την τράπεζαν δια τον τεθνεῶτα, διότι εθεωρεῖτο ούτος παρών, συνεχιζών την προστάσιν της οικογενείας του.

Κατόπιν η λατρεία αυτή επεξετάθη εις τον Δήμον δια τους ήρωας, τους οποίους εθεώρουν ως προσπάτας και οδηγούς. Αλλά και εξ' όσων διεσώθησαν περί των αρχαίων μυστηρίων, ο κύριος σχολός των ήτο να σπουδάζουν την κατάπαισιν, εις την οποίαν θα ευρεθῇ μετά θάνατον ο άνθρωπος, τας διαφόρους διαβαθμίσεις της πνευματικής τεραρχίας εις την οποίαν εντάσσει ουχί η τυφλή τύχη ή η ατομική θέλησις, αλλά η ηθική και διανοητική τελειότης ενός εκάστου. Προς τούτο εχάρασσον κανόνες βίον παράλληλους προς τους αιωνίους βασικούς νόμους της αρμονίας, ήτοι της καθολικής Αγάπης, της Ελευθερίας, της Δικαιοσύνης, προς τους οποίους προσήρμοζον τον βίον των. Επίστευον δε ότι αι τέλεια ψυχάι, κατέχουσαι σοφίαν και ισχύν, ενέπνεον, επροσπάτερον και εποδηγέτοιν τας επί της γης ψυχάς. Εντεύθεν η πίστις ότι μεταξύ των ζώντων και

τεθνεώτων επετιγχάνετο επικοινωνία, οπότεν τα τέλεια και ελεύθερα πνεύματα έκρινον σκόπιμον να το πράξουν, και όταν εύρισκον την κατάλληλον στιγμήν, ως και την ανάλογον ηθικὴν και ψυχολογικὴν κατάστασιν των ζώντων. Εις τούτους μετέδιδον, εν είδει εμπνέσεως ή δι' ονείρων, αληθείας και γνώσεις, ικανάς να καταποήσουν τον θνητόν επιτυχί, σοφόν, ήρωα. Εις τους ωρίμους απεκάλυπτον τας διαφόρους διαβαθμίσεις των πνευμάτων και την ιεραρχίαν αυτών και τον τρόπον της επικοινωνίας.

Όπως και εις τας άλλας θρησκείας, ούτω και εις την Χριστιανικήν επικρατεί η πεποίθησις, ότι τα πνεύματα κατατάσσονται, αναλόγως της ηθικής των καταστάσεως και της διανοητικής των αναπτύξεως, εις διαφόρους βαθμίδας εξέλιξεως. Ο νόμος της αλληλεγγύης λειτουργεί μεταξύ των πνευμάτων. Ο Νόμος ούτος τους υποχρεώνει να βοηθούν τας κατώτιν αυτών ερχομένας συνειδήσεις, ίνα και αυτές φθάσουν την κατάστασιν εις την οποίαν ευρίσκονται εκείνοι.

Η Χριστιανική Πνευματοδοξία παραδέχεται 9 τάξεις Αγγέλων: Άγγελοι, Αρχάγγελοι, Αρχαί, Εξουσία, Δυνάμεις, Κυριότητες, Θρόνοι, Χερουβεϊμ, Σεραφεϊμ.

Δυστυχώς η διδασκαλία των Χριστιανικών αληθειών περιωρίσθη εις το τελετουργικόν της μέρος μόνον και δια τούτο το άλλο πνευματικόν περιεχόμενόν της παραμένει εν πολλοίς άγνωστον και νεκρόν, όπως εν πολλοίς νεκρά και στείρα είναι η δράσις του Ιερατείου όλων των Χριστιανικών αποχρώσεων.

Στοιχεία προς μελέτην της Πνευματικής Ιεραρχίας κατά τας Χριστιανικάς απόψεις ευρίσκομεν άφθονα εις τα συγγράμματα του Σβέντεμποργκ, όστις υπήρξε και ιδρυτής ομωνύμων Μυστηρίων. Ωσαύτως και εις το έργον «Ο Μαγευμένος ανδρς» του Μότσαρτ.

Ας έλθωμεν τώρα εις την κατηγορίαν των πνευματιστών εκείνων οι οποίοι ζητούν την επικοινωνίαν μετά των τεθνεώτων, αγνοούντες την κατάστασιν εις την οποίαν ευρίσκεται το υπ' αυτών επιταλούμενον πνεύμα.

Αγνοούν επίσης ούτοι τους κανόνες της συνοπτικής των μαγνητικών ρευμάτων των συνεδριαζόντων, τοποθετουμένων εις ή και ως έτιγχε, αδιακρίτως ηλικίας και φύλου. Με το τραπέζι ή και άλλα μέσα αυτομάτου γραφής, χωρίς να έχουν τον τρόπον του έλέγχου με τι είδους πνεύμα συνδιαλέγονται, προσπαθούν να βιάσουν τας πύλας του ουρανού, χωρίς το χάρισμα της διπλής λεγομένης οράσεως και ακοής. Παρομοιάζεται η προσπάθειά των προς εκείνην ενός τυφλού επιχειρούντος ορειβασίαν.

Η προσιπάθειά των αιτή δεν είναι μόνον ματαιία, αλλά δυστηχώς αποβαίνει κατασπρεπτική, εις βάρος της σωματικής των υγείας, ιδία διά τους ηλικιωμένους. Δια τα πνευματιστικά πειράματα απαιτείται πρωτίτως προσήλωσις. Η προσήλωσις προϋποθέτει αποβολήν, κατανάλωσιν ζωϊκών μαγνητικών ρευστών. Τούτο όμως έχει ως επακολούθημα την εξασθένησιν του νευρικού συστήματος, δυναμένην να οδηγήσῃ μέχρι του σημείου της διασπαλεύσεως των φρένων.

Οι πειραματιζόμενοι πνευματισταί επιχειρούν να περάσουν την απέναντι όχθην του ανθρωπίνου κόσμου, αγνοούν όμως ότι εκείθεν απλοΐται ατέρμων ωκεανός δια τον διάπλουν του οποίου δεν έχουν, ούτε το κατάλληλον πλοΐον, ούτε τα κατάλληλα ιπία... Ο κόσμος ούτος είναι, εν τούτοις, μία καθαρή οπτασία, θέλγουσα, σωτηρία, αλλά και μεστή κινδύνων και περιπετειών αφαντάστων. Εμπιστεύονται συνήθως εις ένα φανταστικόν και άγνωστον πλοηγόν. Τον ονομάζουν «πνεύμα Καθοδηγητικόν», αλλά ούτε το βλέπουν, ούτε το ακούουν, ούτε το γνωρίζουν, αγνοούν την υπόστασίν του και την κατάστασίν του. Εν τούτοις του εμπιστεύονται την εκπαίδευσίν των, την σωτηρίαν των. Συνήθως είναι πνεύμα άσπυκον, τυφλόν, έχον ανάγκην μέσου ενεργείας, φιλοπαΐγμον ή και κακοποιόν, το οποίον εκμυστά τον ανθρωπινον ζωϊκόν μαγνητισμόν, μέχρι εξαντήσεως των αδαών και ασυνέτων μεσαζόντων. Ούτοι είναι οι συνήθεις «προστάται» και πνευματικοί «οδηγοί» των πνευματιστικών συνεδριάσεων. Τυφλοί και εκμεταλλευταί οδηγούντες τυφλούς και μωρούς ανθρώπους.

Αλλ' έστω, ας παραδεχθώμεν ότι επιτυχάνουν μίαν επικοινωνίαν. Ποίον το ιδεολογικόν περιεχόμενον των ανακοινώσεων αιτών; Κατά κανόνα, σύνηθες και τετριμμένον, ανάλογον ή και κατώτερον της νοητικής καταστάσεως των μεσαζόντων. Συχνά διαψεύδονται αι αποκαλύψεις των γλαφυρών ανακοινώσεων.

Και οι απατώμενοι ανανήπτουν ενίοτε, αλλά πολύ αργά. Διά τοίτο οι δυνάμενοι πρέπει να διαφωτίζουν τους ασχολούμενους με τα πειράματα αιτά, ότι έτοι ματαιοπονούν και εκτίθενται εις αφαντάστους κινδύνους. Πρέπει να γίνη μία σπανοφορία διαφωτίσεως και συστηματικής διδασκαλίας προς τα πολλά θύματα μιάς αργοσχόλου και επικινδύνου προσπαθείας βιασμού των θυρών του μυστικού του υπερέραν.

Αρχαίες διηγήσεις

Ικανότητες των ζώων

Ο βασιλιάς Πύρρος σε κάποια πορεία συνάντησε ένα σκύλο που φύλαγε το σώμα σκοτωμένου. Όταν πληροφορήθηκε πως για τρεις μέρες ο σκύλος έμενε εκεί χωρίς να φάει και δεν το ζουνούσε, διέταξε να θάψουν το νεκρό και να πάρουν μαζί τον σκύλο να τον φροντίσουν. Μετά από λίγες μέρες έγινε επιθεώρηση των στρατιωτών και παρέλαση μπροστά από τον βασιλιά, καθισμένο στον θρόνο του και έχοντας δίπλα του τον σκύλο ήρμεο.

Μόλις όμως είδε τους φονιάδες του Κυρίου του να περνούν, όρμησε οργισμένος κατά πάνω τους και τους γάβγισε, γυρίζοντας και κοιτάζοντας ταιπτόχρονα προς το μέρος του Πύρρου, ώστε όχι μόνον εκείνος, αλλά και όλοι οι παρόντες να τους υποψιαστούν. Έτσι τους συνέλαβαν αμέσως, μετά από ανάκριση και την προσκόμιση ορισμένων έξιωθεν μαρτυριών, εκείνοι ομολόγησαν και τιμωρήθηκαν για τον φόνο.

Άλλη διήγηση:

Κάποιος άνθρωπος τρέπωσε χορρά στον ναό του Ασκληπιού, πήρε τα πιο ογκώδη ασημένια και χρυσά αμειβώματα και πιστεύοντας πως δεν τον πήραν είδηση, το έσκασε. Ο φύλακας σκύλος, επειδή κανείς από τους υπηρέτες του ναού δεν αντέδρασε στα γαυγίσματά του, καταδίωξε τον ιερόστυλο που έτρεχε. Στην αρχή εκείνος του έριξε πέτρες, αλλά ο σκύλος δεν έφυγε. Όταν ξημέρωσε, χωρίς να πλησιάζει, δεν τον άφηγε από τα μάτια του, τον ακολουθούσε και ενώ ο άλλος του έδινε τροφή, δεν έτρωγε.

Όταν ο ιερόστυλος ξεκουραζόταν, ο σκύλος καθόταν όλη νύχτα δίπλα του, όταν ξανάρχιζε την πορεία, ο σκύλος σηκώνόταν και τον ακολουθούσε από πίσω, ζουνούσε την ουρά στους οδοιπόρους που συναντούσαν, σε εκείνον όμως γάβγισε και δεν τον άφηγε στιγμή.

Όταν οι διώκτες του ιερόστυλου πληροφορήθηκαν αυτά από ανθρώπους που είχαν συναντήσει τον γλέφτη με τον σκύλο και τους είχαν αναφέρει το χρώμα του σκύλου και το μέγεθος, συνέχισαν με περισσότερο ζήλο την καταδίωξη, έπιασαν τον ιερόστυλο και τον έφεραν πίσω. Όσο για τον σκύλο, στην επιστροφή πήγανε μπροστά όλο χαμάρι και χαρά, λες και διεκδικούσε για τον εαυτόν του την τιμή για το κτηνηγό και τη σύλληψη του ιερέως.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ (Πηγά, 969 - 970 Α, «ΚΑΚΤΟΣ», ΤΟΜΟΣ 25ος)

Η ΤΑΣΗ ΤΟΥ ΕΓΩΙΣΜΟΥ

Τον αιώνηστον Δημήτριον Ιωαννίδην

Ο ΑΝΘΡΩΠΟΣ σαν μορφή πνευματική, δηλαδή βιολογικό είδος έμφυτο, αλλά και νοητικό, εκδηλώνει κατά τρόπον έντονο τις δυνάμεις της ψυχικής ουσίας, που τον εμφυζώνει και του δίνει τη Ζωή.

Η ψυχική αυτή ουσία ή καθώς τη λένουν - ψυχικό άτομο ή ψυχή ατομική, παροικιάζει από τη φύση της δύο βασικές ιδιότητες, δύο δυνάμεις: Την κεντρομολική και την φυγοκεντρική. Η φυγοκεντρική, καθώς λένουν οι φιλόσοφοι, επιτρέπει στο ψυχικό άτομο να εκδηλώνη τις λανθάνουσες ικανότητές του και να προσδεύη, ενώ η κεντρομολική διατηρεί την ύπαρξί του σε συνέχεια μαζί με τις ικανότητες που έχει εκδηλώσει. Οι κεντρομολικές του ιδιότητες του εξισορροπούν την αυτοτέλεια, οι δε φυγοκεντρικές του επιτρέπουν να επιδρά στο περιβάλλον του, κύρια δε την ανθρωπινή μορφή, που εμφυζώνει, τις οποίας είναι το πιο δυναμικό στοιχείον.

Από τις δύο αυτές τάσεις του ψυχικού ατόμου η κεντρομολική έχει άμεση επίδραση στον ατομικό τρόπο Ζωής του ανθρώπου, είτε με την άσκηση των νόμων της Ζωής, την λειτουργία δηλαδή των ενστίξεων, που κυριότερα είναι το της αυτοσυντηρήσεως του όντος και το της αναπαράγωγής του είδους, τα οποία ο άνθρωπος καλείται να πληροί μετά λόγον, δηλαδή με την άσκηση της αρετής, με την άσκηση των αρετών, που ημπορεί να εκδηλώνη ο προαγόμενος άνθρωπος. Τέτοιες αρετές είναι, πρώτα πρώτα, η απάλλαγή του από τις διάφορες κακίες. Απάλλαγή που του δίνει την ελευθερία του και τον κάμνει άνθρωπο ελεύθερο χωρίς δουλείες. Άλλες αρετές είναι η θέλησις, το θάρρος, η σωφροσύνη, η γαλήνη, η απαρξία, η αξιοπρέπεια, η παρρησία και τόσες άλλες.

Η φυγοκεντρική πάλα τάσις έχει σχέση με τις εκδηλώσεις του ανθρώπου προς το περιβάλλον του, ιδίως με τις εκδηλώσεις του προς τους άλλους ανθρώπους. Στον προηγμένο άνθρωπο οι φυγοκεντρικές αυτές τάσεις εκδηλώνονται σαν πράξεις ηθικής, όπως είναι η αγάπη για όλους τους ανθρώπους, η εκτέλεσις του καθήκοντος, η απόδοσις δικαιοσύνης, καθώς και όλες εκείνες οι εκδηλώσεις που υπαγορεύονται από την αντιληψιμιάς αδελφότητος καθολικής μεταξύ των ανθρώπων.

Η άρνησις των νόμων της Ζωής από τον άνθρωπο ή η κατάχρησί τους, η μη εκδήλωσις αρετών ή η μη άσκηση των ηθικών του υποχρεώσεων αποτελούν τις κακίες του ανθρώπου. Αυτές είναι οι κακίες

που δημιουργούν το κακό το οποίο σπατατά την πρόοδο. Και έτσι το κακό παίρνει την έννοια του «θέσει» κακού. Γιατί «φύσει» κακό δεν υπάρχει αφού οι νόμοι της Φύσεως μόνο στην πρόοδο ωθούν και τις μορφές και τα όντα.

Μία από τις πολλές κακίες είναι και η υπερτροφία του κεντρομολικού της ψυχής εις βάρος του φυγοκεντρικού, που αποβαίνει έτσι ατροφικό. Τούτο αποτελεί μία κατάνσταση παθολογική της ψυχής, την εγωπάθεια. Εκείνο που λέμε εγωισμό, ο οποίος είναι στο βάθος μια διαστροφή του ενοπίστου της αυτοσυντηρήσεως. Ο εγωισμός είναι πάθος, είναι νόσημα του θυμικού, καθώς το λέγουν συνήθως στην ψυχολογία.

Ο εγωιστής θέλει τα πάντα για τον εαυτό του, τον οποίον θεωρεί, θα λέγαμε, σαν το κέντρο του Κόσμου. Δεν μπορεί να εκδηλώνη αγάπη για τους άλλους, ούτε δύναται να είναι δίκαιος. Δεν μπορεί να εκδηλώνη συμπαθητικά συναισθήματα, το δε διανοητικό του συσκοτίζεται. Όλα όμως αυτά μοιραίως ανακόπτουν την ψυχική του εξέλιξη, όπως αλλοτε συμβαίνει και με τις άλλες κακίες.

Η εγωπάθεια παρουσιάζει, βέβαια, μία κλίμακωση. Αρχίζει από την απλή φιλαντία ή το ενδιαφέρον μόνον για το στενό περιβάλλον, ιδίως δε για εκείνους που έχουν ή δείχνουν πως έχουν μεγάλη ιδέα για τον εγωιστή για να φθάση στις πιο βαρύτερες μορφές.

Ο εγωιστής γίνεται αρριβιστής, μπορεί να πατήση και επί πρωμάτων ακόμη για να προβάλη τον εαυτό του. Είναι αλαζών υπερόπτης και περιφρονεί τους πάντας. Πάσχει από μεγαλομανία και προσπαθεί να προξάλη πάντοτε την προσοχή των άλλων. Γίνεται πείσμων, δεν ομολογεί την πλάνην του. Έτσι δε, προξαλεί την αντιπάθεια των άλλων. Όταν δε τύχη να έχη τη νοημοσύνη ελαττωμένη ή να είναι φλύαρος, τότε γίνεται και γελοίος.

Σαν την Λερναία Ύδρα έχουν παρομοιάσει τον εγωισμό. Έχει όχι μόνον εννέα, αλλά πολλά κεφάλια. Να μερικά από αυτά: η έπαρσις, η μεγαλυνχία, η οήσις, η δοκησισοφία, ο ναρσισισμός, ο δεοποτισμός, η αρχομανία, η ματαιοδοξία, η υπερροημία, η πλεονεξία, η απληστία, η ζηλοτυπία και τόσα και τόσα άλλα.

Αλλά, ως είναι σκοπός μας ήτο να πούμε κάτι για μία, από τις πολλές, ειδική εκδήλωση του εγωισμού. Γιά να φθάσουμε όμως έως εδώ ήταν ανάγκη να πάρουμε το θέμα γενικότερα και από την αρχή του.

Πρόκειται λοιπόν για τη νοοτροπία μερικτών που νομίζουν και θέλουν όπως όλοι οι άνθρωποι να σκέπτονται σαν και εκείνους. Σε διάφορες εκδηλώσεις. Σε διάφορα θέματα. Σε ζητήματα π. χ. κοινωνο-

νικά, πολιτικά, θρησκευτικά, ιδεολογικά ή φιλοσοφικά και σε πολλά άλλα. Είναι και η νοοτροπία αυτή μια από τις εκδηλώσεις του εγωισμού.

Καταφρονούν τις γνώμες των άλλων, εκφράζονται γι' αυτές με περιφρόνησι, πολλές δε φορές και με λόγια ανάγωγα. Νομίζουν ότι μόνον η δική τους γνώμη είναι η ορθή. Οι εγωϊσται αυτής της κατηγορίας ξεχνούν ότι δεν είναι φυσικό στον άνθρωπο, σαν ύπαρξι νοητική, να σκέπτεται αγελαία και μάλιστα σύμφωνα με τη δική τους αντίληψη. Σαν τίχει δε κακή τη μοίρα, τέτοιοι άνθρωποι να έχουν και πολιτική εξουσία γίνονται δεσποτικοί ή και σαν έχουν τη δύναμι, δημιουργούν τις τυραννίδες. Η ιστορία μας δίδει πολλά τέτοια περιστατικά. Και η πρόσφατη ιστορία της Κατοχής, που τη ζήσαμε και μεις οι ίδιοι.

Δεν είναι, καθώς είπαμε, φυσικό στον άνθρωπο να σκέπτεται αγελαία. Είναι τοίτο αντίθετο στη φύσι του. Αντίκειται στη Φύσι, η οποία δεν επαναλαμβάνει τα δημιουργήματά της. Όπως δεν υπάρχουν δυο δημιουργήματα της Φύσεως εντελώς τα ίδια, και στην απρόσωπο Φύσι και στις οργανωμένες μορφές της. Όπως δυο άνθρωποι δεν είναι δυνατόν να είναι ακριβώς όμοιοι, έτσι και δυο άνθρωποι δεν ημπορεί να σκέπτονται κατά τον ίδιο εντελώς τρόπο. Ο κάθε άνθρωπος σαν μονάδα πνευματική έχει την ιστορία του και την προϊστορία του. Και σαν είδος βιολογικό επιψηχωμένο, αλλά κυρίως και σαν ψιχή. Έτσι ο κάθε άνθρωπος σκέπτεται και ενεργεί κατά τον δικό του τρόπο, που διαφέρει από τον τρόπο των άλλων. Ο καθένας μας ζει και εκδηλώνεται με τις πράξεις του, με τις σκέψεις του, με τις ιδέες του και με τους λόγους του, σύμφωνα με τη νοοτροπία του και τον χαρακτήρα του. Και όλοι ξέρομε πόσο οι νοοτροπίες και οι χαρακτήρες είναι διαφορετικοί από άνθρωπο σε άνθρωπο.

Τη νοοτροπία μας πάλι, το πώς δηλαδή σκεπτόμεθα, που τόσο επηρεάζει και τον χαρακτήρα μας, διαμορφώνει, εκτός των άλλων, και ένας άλλος παράγων που πολλές φορές είναι αποφασιστικός. Είναι ο παράγων αυτός η προϊστορία που έχει η κάθε ψιχή, προϊστορία που τόσον είναι διάφορη στον καθένα. Η κάθε ανθρώπινη ψιχή έχει μία προϊστορία, μικρή ή μεγάλη σε χρόνο, φωτεινή ή σκοτεινή σε ποιότητα. Ο παράγων αυτός προσδιορίζει και την προδιάθεσί μας για τις διάφορες ιδεολογίες.

Ας μην μας κακοφαίνεται λοιπόν και να μη μας κίνη εντύπωση ή και καμμία φορά ας μη δυσφορούμε, αν οι άλλοι αδελφοί μας άνθρωποι σκέπτονται διαφορετικά ή ασπάζονται ιδεολογίες που

δεν είναι οι ίδιες με τις διζέξ μας.

Καθήκον μας είναι να συζητούμε τις γνώμες τους και τις γνώμες μας, τις ιδέες τους και τις ιδέες μας με καλή πίστι και με αγάπη και ανοχή προς εκείνους με τους οποίους τυχόν διαφωνούμε. Έτσι μια τέτοια καλοπροαίρετη, μα και ... χωρίς εγωισμό, συζήτηση πάντοτε κάτι καλό και ωφέλιμο έχει να δώσει.

ΕΜΦΑΝΙΣΕΙΣ ΨΥΧΩΝ ΜΕΤΑ ΤΟ ΘΑΝΑΤΟ

Από το βιβλίο «Το άγνωστον και τα ψυχικά προβλήματα»

Τον CAMILLE FLAMMARION, μεταφρ. Γ. Δημητρίου, Αθήνα 1927

Επιλογή περιστατισμών

Η π. Bernardine ήτο μία γραία υπηρέτρια αμόρφωτη, χωρίς ιδέα περί πνευματισμού. Ένα βράδυ που κατέβηκε εις το υπόγειο για να πάρει γρασί, ανέβηκε επάνω με άδεια την μπουζιά, ωχρά και ημιλιπόθυμος. Τρέχουν, την πλησιάζουν και της φωνάζουν: «Τι έχεις Bernardine?».

- Είδα την κόρη μου, απαντά, την κόρη μου που είναι στην Αμερική, ήταν κάτασπρα ντυμένη, φαινόταν σαν άρρωστη, και μου είπε: «Χαίρε μαμά».

- Είσαι τρελή! Πώς μπορείς να ιδείς την κόρη σου από την Νέα Υόρκη;

- Την είδα, την άκουσα! Α! τι θέλει να πει αυτό; Θα πέθανε! Όλοι εις το σπίτι ενόμισαν ότι η Bernardine φαντάζεται ανήπαρτα πράγματα. Αλλά αυτή έμενε απαρηγόρητη. Επί τέλους τό ταχυδρομείο έφερε την είδηση του θανάτου της κόρης της. Πέθανε, την ημέρα και την ώρα που η μητέρα της την είδε και αναγνώρισε την φωνή της.

Δήγηση της Angele Esperon:

Την 4ην Δεκεμβρίου 1884, στις 3 το πρωί εξόπνησα και επήγα να πλυνθώ, όταν είδα να εμφανίζεται καθαρότατα εμπρός μου ο αδελ-

φός μου Ιωσήφ Bonnet υπολοχαγός, που ήτο φρουρά εις Batna. Κατά την εποχήν αυτήν είχαν μεγάλα γυμνάσια και δεν ήξεύραμε ακριβώς που ευρίσκετο. Ο αδελφός μου με φίλησε εις το μέτωπον αισθάνθηκα μία φριζίαση πολύ ψυχρά και μου είπε ενκρινώς: Έχει γεια Angele, απέθανε! Πολύ συγκινημένη και αναστατωμένη, εξόπνησα τον σύζυγόν μου αμέσως και του είπα: «Ο Ιωσήφ απέθανε τώρα θα μου το είπες».

Επειδή εκείνη την ημέρα, ήταν η επέτειος των γενεθλίων του αδελφού μου και την προηγούμενη είχαμε ομιλήσει γι' αυτόν, ο σύζυγός μου μ' επιβεβαίωσε ότι το όραμά μου ήταν συνέχεια των σκέψεών μου.

Όλη την ημέρα εκείνη ευρισκόμουν εις αγωνία. Στις 9 το βράδυ ελάβαμε ένα τηλεγράφημα πριν το ανοίξω ήξευρα τι περιείχε. Ο αδελφός μου είχε αποθάνει εις τας 3 το πρωί.

Μία κυρία παρευρίσκετο εις επίσημο τραπέζι. Εις το μέσον του γεύματος εξάψα να η κυρία αυτή εξαίρει μία χρονή και με τα μάτια καρφωμένα εις τον απέναντί της τοίχον και με τεντωμένα προς τα εμπρός τα χέρια της φωνάζει: «παιδί μου, παιδί μου» και πίπτει λιπόθυμος. Την μετέφεραν εις άλλο δωμάτιον και όταν συνήλθε διηγήθη με λυγμούς ότι εξάψα να η τραπεζαρία με τα χέρια και τους προσκεκλημένους είχε χαθεί από εμπρός της και είδε θάλασσα μανιώδη και το παιδί της εις τα χέρια του της έτεινε τα χέρια.

Αργότερα έλαβε την ειδηση του θανάτου του τινός της, αξιωματούχου του ναυτικού, ο οποίος εχάθη εις ένα ναυάγιο, ταξιδεύων εις τας Ινδίας, την ημέρα ακριβώς που είδε το όραμα η κυρία αυτή.

Σώμα - Ζωή - Θάνατος και παντοδυναμία του Νου

Του Ινδού φιλόσοφου ΓΙΟΓΚΑΝΑΝΤΑ

Ο ΓΙΟΓΚΑΝΑΝΤΑ γεννήθηκε το 1893 στο Γκορακπούρ των Ινδιών. Το πραγματικό του όνομα ήταν Mukunda Lal Chosh. Μετετράπη δε εις Yogananda όταν κατετάγη εις το αρχαίο τάγμα των μοναχών Swami το 1914.

Μαθητής του Sri Vekteswar, μετέφερε στην Δύση την πανάρχαια Επιστήμη της Κρόγια Γιόγκα.

Ο Παραμχάνσα δεν εδίδαξε μόνο. Αυτή η ίδια η ζωή του έγινε για χιλιάδες ανθρώπους παράδειγμα ενός νέου τρόπου ζωής «παροχής υπηρεσίας».

Μεταξύ των έργων του είναι η «Αυτοβιογραφία ενός Γιόγκι», που έχει εκδοθή και στα ελληνικά.

Το σώμα μας δεν είναι παρά μια σάρκινη θήκη μέσα στην οποία το πούλι της ζωής εγκαθίσταται για λίγο. Η ζωή είναι εξ' ολοκλήρου ανεξάρτητη απ' τη σάρκινη θήκη του σώματος. Ταυτιζόμενη όμως προς τους περιορισμούς του σώματος υποφέρει. Κατά την διάρκεια της ημέρας ο άνθρωπος δέχεται ερεθισμούς, συναποχομίζων τα ανάλογα συναισθήματα. Μείνετε ελεύθεροι από βάρη και δυσπινχίες. Χρησιμοποιήστε τα όργανα του σώματος με Σοφία, μην ταυτίζεσθε μ' αυτά και γίνεσθε δυσπινχείς. Ο Άγιος Φραγκίσκος αποκαλούσε το σώμα «ο αδελγός - υποζύγιον». Αρχίστε το σχέδιο της απελευθερώσεως τώρα, κάθε αναβολή είναι μοιραία.

Είναι πραγματικά υπέροχο το να ζει κανείς μ' ελεύθερο Νου, υπέροχο και μεγαλειώδες μαζί, διότι οι δυνατότητες του Νου δεν έχουν κανένα περιορισμό.

Κάποτε στο Μιλγουόκι της Καλιφόρνιας έδωκα μια διάλεξη. Η ζέση ήταν πραγματικά αφόρητη και μετά από λίγο ο ιδρώτας μου τώλωνε τα μάτια. Έτρεφα το χέρι στην τσέπη, γυρεύοντας το μαντήλι μου για να σκουπίσω τον ιδρώτα μου, όταν μετά λύπης μου συνειδητοποίησα ότι είχα ξεχάσει να πάρω μαντήλι μαζί μου. Κάτι μου είπε από μέσα μου. «Δεν μπορεί να συνεχίσεις την διάλεξη, αν δεν σκουπιστείς». Αυτό κράτησε δευτερόλεπτα. Έκλεισα τα μάτια και το αποκάσινα. «Δεν υπάρχει ζέση». «Δεν έχω ανάγκη το μαντήλι μου». Αμέσως η εντύπωση της ζέσης χάθηκε και ξανάνοιξα ήσυ-

χος, και όχι μόνον αυτό, αλλά και δροσερά. Κάντε κι εσείς το ίδιο και θα δείτε μόνον σας πόσο αλήθεια είναι όσα σας λέγω. Μπορείτε ν' αυξήσετε τον πόνο ή και να την ελαττώσετε κατά βούληση.

Όταν κάποιος αγαπημένος σας πεθάνει, αντί να κλαίτε σπαρτακτικά, σκεφθείτε με ωριμότητα και δύναμη ότι πήγε σε άλλο ανώτερο πεδίο και ότι ο Κύριος γνωρίζει τί είναι το καλύτερο για κείνον. Συνειδητοποιείτε ότι είναι ελεύθερος και προσευχηθείτε. Η αγάπη σας και η καλή θέληση ας γίνουν αγγελιοφόροι που θα τον βοηθήσουν να προχωρήσει στο καινούργιο μονοπάτι της ζωής. Μια τέτοια συμπεριφορά είναι πολύ πιο χρήσιμη, πιστέψτε με. Μην γίνεσθε εγωϊστές. Η υπερβολική θλίψη σας τον εμποδίζει να προχωρήσει και κρατά δέσμια τη ψυχή του σε πρῶτα επίπεδα. Ευχηθήτε του ειρήνη και ελευθερία, και αντί να κλαίτε, βοηθείστε τον να ανυψωθεί.

Οι άνθρωποι συνήθως κατατάσσονται σε δύο κατηγορίες. Σ' αυτούς που κατ' εξακολούθηση θρηνούν και οδύρονται για το κακό του κόσμου και σ' εκείνους που ξέρουν και χαμογελούν προς κάθε δυσκολία της ζωής, και παραμένουν πάντα θετικοί στη σκέψη τους. Και φθάνει ν' αναρωπιέται κανείς: Γιατί οι άνθρωποι να παίρνουν στα σοβαρά το κάθε τι;

Πόσο πιο θαιμάσιος θάταν ο κόσμος, εάν ο καθένας μας ήταν εναρμονισμένος και θετικότερος! Μέσα στην ζούγκλα του πολιτισμού, μέσα στο άγχος της μοντέρνας και μηχανικής ζωής ευρίσκεται η Δοκιμασία. Ό,τι κάνεις, ό,τι δώσεις, αυτό έρχεται πίσω σου και θα σ' ακολουθεί για πάντα.

Μισείς; Θα μισηθείς.

Αγαπάς; Αγάπη θα βρίσκεις παντού.

Η σκέψις σου είναι αρνητική και δυσαρμονική;

Δυσαρμονία προσκομίζεις και για τον εαυτόν σου. Κι επί τέλους, γιατί όλα αυτά; Γιατί μισείς; Γιατί φθονείς; Γιατί είσαι θυμωμένος; Δεν μπορείς, αντί γι' όλα αυτά, ν' αγαπάς;

Σύνελλθε γρήγορα. Αντιπετόλισε σωστά τα πράγματα και βιάσου ν' απαλλαγής από κάθε δυσαρμονία. Κάνε έναν περίπατο, ή μέτρησε μέχρι τα είκοσι, ή σκέψου κάτι ευχάριστο. Όταν είσαι εν δυσαρμονία, ή θυμωμένος, το μυαλό σου υπερθερμίνεται, οι βαλβίδες της καρδιάς σου υποφέρουν, ο οργανισμός σου ολόκληρος νεκρώνεται. Νοιώσε ροή, αγαθότητα, ειρήνη. Αυτά είναι οι ιδιότητες του Κυρίου μας, αυτά είναι ουσία μας. Αφομοιώσου προς αυτόν και τότε τίποτε δεν θα μπορέσει να σ' ενοχλήσει ποτέ πια.

Στην τελευταία ανάλυση όλα έχουν την εκκίνηση από το Νου. Η

αμαρτία είναι δημιούργημα του Νου, το κακό, η αδικία. Ο αγνός τον Νουν, τα βλέπει όλα γύρω αγνά. Ο κακός βλέπει γύρω τον μόνο το

κακό. Τα μικρά παιδιά είναι αγνά, διότι ο Νους είναι ακόμη ξεγυμνωμένος από συναισθήματα κακίας και αμαρτήματος. Ένα απείθαρχο μυαλό δεν προκαλεί τίποτε άλλο παρά βλάβη και δυσφορία στη ζωή μας. Είναι ο μοναδικός υπαίτιος κάθε πολέμου, καταστροφής, αδικίας.

Και τι ειρωνία! Ο Κύριος έβαλε τον άνθρωπο μέσα σ' αυτή την αισθητήρια φόρμα για να ζήσει σαν μια επιβλέπουσα ψυχή και να μπορεί ν' απολαμβάνει την αέναη ζήτηση της δημιουργίας του. Δεν του επέβαλε να ταυτισθεί μ' αυτή. Το σχέδιό του για τον άνθρωπο ήταν ευτυχία, χαρά κι απόλαυση. Η πτώση είναι επιλογή του ανθρώπου, δεν του επεβλήθη, δεν του δόθηκε σαν καμία τιμωρία.

Έγερθείτε λοιπόν άνθρωποι. Η θέσις σας είναι υπεράνω του χορού της ζωής και του θανάτου. Η αλλαγή, η αστάθεια, η μεταβλησιμότητα δεν πρέπει πλέον να σας εγγιζουν, έτσι μόνον θα μπορέσετε ν' ανιχνεύσετε το Σημείον όπου είναι ενθronισμένος ο Κύριος.

Ο νους είναι το μέγα θαύμα, το θαύμα των θαυμάτων, εξ όλων όσα ο Κύριος εδημιούργησε. Αν και κανένας μας δεν μπορεί να δει, να διεισδύσει μέσα στο μυστηριακό δαίδαλο της λειτουργίας του νου, εν τούτοις ο καθένας μας το διαπιστώνεται ότι ολόκληρος παντοδυναμία βρίσχεται εκεί μέσα.

Αυτό γίνεται περισσότερο καταληπτό, όταν κανείς αποφασίσει, να ζητήσει, και απενθυνηθεί εκεί για πνευματική ενίσχυση και δύναμη. Όπως π.χ. αν κάποιος θελήσει να γίνει ακροβάτης, δεν έχει παρά ν' αναμνησθεί μ' ακροβάτες. Αν πάλι αναζητά σοβαρή μελέτη και σοφία οι πιο κατάλληλοι για προσφορά είναι οι ισχυροί της σκέψης, οι σοφοί.

Μείνετε λοιπόν μακριά από άσχοπες και γλίστρες συντροφίες, από πρόσωπα που οι επιδράσεις τους παραλύουν τη θέληση και το μυαλό σας.

Σιωπή και περισύλλογή είναι τα μυστικά της επιτυχίας. Σ' αυτή την μοντέρνα εποχή της δραστηριότητας χωρίς ιδεώδη, ο μόνος τρόπος απαλλαγής σας από την αλυσίδα των ανέλεστων απαιτήσεων και επιθυμιών, είναι η περισύλλογή.

Το βασίλειο του πεπρωμένου σας και ο δημιουργός του είσθε σεις, ο εαυτός σας. Γίνετε από μέσα σας ένας άγγελος. Είναι το πιο εύκολο πράγμα, και είναι κατορθωτό. Κάθε φορά που αισθάνεσθε τον θυμό γιγαντωμένο, ή κάθε άλλη, αρνητική δραστηριότητα έτοιμη να εκδηλωθεί, επαναλαμβάνεται σιωπηλά και με πίστη: «Είμαι

το πιο ειρηνικό παιδί του Θεού». «Είμαι αυτό, αυτό που σκέπτομαι ότι είμαι». Αρχίστε, δοκιμάζοντας την δύναμη του νου σε μικρά πράγματα. Σιγά - σιγά η θέληση θα ενδυναμωθεί και τότε δοκιμάστε την για υψηλότερους στόχους και επιδιώξεις. Η δύναμη προς επίτευξη κάθε επιτυχίας, βρίσκεται στο νου. Δεν υπάρχει όριο εκεί όπου υπάρχει ενδυναμωμένη θέληση, εκεί όπου υπάρχει πίστη.

Ζητήστε λοιπόν κι εσείς πνευματική αύξηση. Επιδεινώνετε κι ο φωτισμός θάρθει... Γίνετε φωτεινοί φάροι μέσα στο χώρο όπου ευρίσσεσθε.

Νηστεύει η ψυχή μου από τα πάθη...

*Νηστεύει η ψυχή μου από τα πάθη
και το σώμα μου ολόκληρο την ακολουθεί.
Οι απαραίτητες μόνο επιθυμίες
και το κρανίο μου ολημερίς χώρος μετανοίας
όπου η προσευχή παίρνει το σχήμα θόλου.
Κύριε ανήκα στους εχθρούς σου
ση είσαι όμως τώρα που δροσιζεις
το μέτωπό μου ως γλυκύτατη αύρα.*

(Απόσπασμα (η αρχή) από το ποίημα του Νίκου Καρούζου «Απολέλυσαι της ασθενείας σου»)

* * *

Προσθέτουμε μία σχετική αναφορά από το Αρχαίο Ελληνικό Πνεύμα:
Νηστεύσαι κακότητος.

ΕΜΠΕΔΟΚΛΗ (Πλουτάρχου, Πθικά 46-4 Β)

Ο ΟΣΙΟΣ ΑΜΒΡΟΣΙΟΣ ΤΗΣ ΟΠΤΙΝΑ

Ο μέγας φωστήρ της Ρωσίας

Ο Άγιος Αμβρόσιος της Όπτινα (1812 - 1891) είναι μία εξέχουσα οσιακή μορφή της Ρωσικής Εκκλησίας. Χαρακτηρίστηκε ο «μέγας φωστήρ της Ρωσίας», όταν ανακηρύχθηκε επίσημα άγιος τον Ιούνιο του 1988. Το 1900 εξεδόθη στη Μόσχα το βιβλίο «Βιογραφία του εν Θεού κοιμηθέντος σάραφτς της Όπτινα ιερομόναχου Αμβροσίου». Σήμερα (Αθήνα 1994) κυκλοφορεί μία νέα έκδοση (Ο όσιος Αμβρόσιος της Όπτινα που βασίζεται στο ανωτέρω βιβλίο, της οποίας μεταφέρουμε τα ακόλουθα αποσπάσματα:

Από τους λόγους του:

Κανέναν να μην κατακρίνουμε και όλους να τους τιμούμε. Όταν πέφτεις σε κατάκριση, να λές στον εαυτό σου: «αποζητιτά, έβγαλε πρώτον την δοξόν εκ του οφθαλμού σου»(...)

Να μην επιτρέπεις να σε επαινούν. Από τους επαινούς δεν προκύπτει κανένα όφελος. Στις ομιλίες σου να μη χρησιμοποιείς το «εγώ».

Σελ. 163 - 164

Λίγες ημέρες πριν από την κοιμήσή του σπερμαζόταν ο Άγιος Αμβρόσιος με τον γραφέα του, τον Παυλίνο, πάνω στην ερμηνεία του Ψαλτηρίου. Είχαν φθάσει στον 43^ο ψαλμό. Τι δυναμιζούσ'όχι! «... Ο βραχίων αυτών ουκ έσχαθεν αυτούς, αλλ' η δεξιά σου και ο βραχίων σου και ο φωτισμός του προσώπου σου». Ξαφνικά - ω θέαμα υπερδόξιο! - μία πύρινη γλώσσα επεσείασε το κεφάλι του Αγίου... Αιτοσιγμεί το πρόσωπό του για λίγη ώρα μεταμορφώθηκε, έγινε ολ'όλενθακαν χιόνι. Η γλώσσα του συνέχισε τότε με ασπνήθιστη ευφράδεια να αναλύει τις ψαλμικές έννοιες. Ο γραφέας όμως δεν μπορούσε ούτε λέξη να γράψει. Είχε μείνει έχθαμβος και κατάπληκτος από τα όσα είδε.

Σελ. 153

«Πώς θα επιτύχουμε τη σωτηρία μας;» τον ερωτούσε ο λαός. Κι' εκείνος σαν τον Βαπτιστή Ιωάννη απαντούσε: «Να ζούμε χωρίς να απελπιζώμεθα, χωρίς να κατακρίνουμε, χωρίς να πικραίνουμε

κανέναν και όλους να τους τιμούμε... Ο Θεός στέλνει το έλεός του μόνο στους ταπεινούς». «Η ταπεινότητα», ανέφερε σε άλλη περίπτωση, «τοποθετεί τον άνθρωπο εμπρός στην πύλη της ουρανίου Βασιλείας»

155 - 158

Ο πατήρ Αμβρόσιος διδασκε:

Ακούστε Χριστιανοί μου, τι λέει ο Άγιος ο Χρυσόστομος: «Υπάρχουν τρεις τρόποι για να κερδίσουμε τη σωτηρία μας. Ο πρώτος να μην αμαρτάνουμε. Ο δεύτερος, να δείχνουμε ειλικρινή μετάνοια. Ο τρίτος, αν δεν μετανοήσαμε πραγματικά, να υπομείνουμε τις συμφορές που θα μας βρουν.

Εάν βαδίζει ο άνθρωπος στον ίδιο δρόμο, όλα πηγαίνουν καλά. Όταν όμως παρεκκλίνει δεξιά και αριστερά, χρειάζεται μερικά σπρωξίματα για να επανέλθει. Αυτά αποτελούν τον σταυρό και είναι διαφορετικά στον καθένα... Συμβαίνει να θλιβεί κάποτε ο άνθρωπος άδικα. Μπορεί λ.χ. να δοκιμάσει μία μεγάλη σκοφαντία. Και τότε όμως δεν πρέπει να δισανασχετήσει, γιατί, να μεν σ' αυτή την περίπτωση υπήρξε αθώος, κάποτε άλλοτε όμως έφταιξε και δεν τιμωρήθηκε. Τώρα εξοφλεί τα παλαιά χρέη».

Σελ. 159 - 160

Άλλες διδασκαλίες τους Του:

Αυτό που σας φαίνεται κακό μέσα σας, έχει κιόλας εξοργισθεί από μόνο τον λόγο ότι το παρατηρήσατε. Ο άνθρωπος δεν μπορεί να διαπράξει αμαρτία ικανή να εξαντλήσει την άπειρη αγάπη του Θεού. Γιατί μπορεί ποτέ να υπάρξει αμάρτημα που να ξεπερνά την αγάπη του Θεού;

Σελ. 187

Ούτε ο Λέων Τολστόϊ, ο κορυφαίος Ρώσος μυθιστοριογράφος, αγνόησε τον σπάρετς της Όπινα... Η επίσκεψη έγινε κάτω από ιδιάζουσες συνθήκες. Δεν παρουσιάσθηκε ως κόμης, αλλά ως απλός χωρικός με φτωχικά ρούχα, με τσιροίχια και μ' έναν ντορβά στην πλάτη...

Μόλις ο Τολστόϊ συνάντησε τον σπάρετς του έδειξε τα ρούχα του και του έκανε λόγο για τον φτωχικό τρόπο της ζωής του. «Και τι μ' αυτό»; του είπε χαμογελαστά εκείνος, τονίζοντάς του πόσο μάταιες είναι οι σωματικές ασκήσεις και θυσίες, όταν είναι στερημένες από εσωτερικό αντίκρισμα...

Δύο φορές ακόμη ο μεγάλος συγγραφέας επισκέφθηκε τον σά-
ρεφτς. Στη δεύτερη είχε μαζί και την οικογένειά του. «Ναι», έγραφε,
«ο πατήρ Αμβρόσιος είναι ένας πραγματικός άγιος. Συζητώντας
μαζί του ένιωθα στην ψυχή μου την άνεση και την χαρά. Όταν συνο-
μιλείς μ' έναν τέτοιο άνθρωπο, σπναισθάνεσαι πόσο κοντά σου βρί-
σκεται ο Θεός».

Σελ. 188 - 189

Κάθε τόσο εκήρυττε: «Προσοχή στις σχέσεις σας. Με τις διχό-
νοιες και τις έριδες θλίβεται ο Φύλαξ Άγγελος, θλίβεται ο Θεός, και
μόνο ο διάβολος χαίρεται, ο δημιουργός κάθε εχθρότητας»...

Εμφороούμενος από προφητικό πνεύμα ετόνιζε όπως οι προφή-
τες της Βίβλου, ότι ο Θεός κατενθύνει την πορεία της ζωής μας
βάσει απαρασαλείτων ηθικών νόμων. Εδίδασκε ότι στον αμαρτωλό
άνθρωπο είναι αναπόφευκτη η συντριβή... Υπεγράμμιζε ακόμη ότι η
άνεση, η ευημερία και οι επιτυχίες σπρώχνουν την ψυχή στην υπε-
ρηγάνεια, και γι' αυτό η αγάπη του Θεού παραχωρεί τις διάφορες
δοκιμασίες και θλίψεις.

Σελ. 158 και 210

Προσευχή

Θεέ μου!

Φωτίζέ με,

ποτέ να μην παινέψω το φως, τα λουλούδια, τ' αστέρια,
σε τυφλό μπροστά.

Να μην καλέσω σε κυνηγητό την χελώνα.

Να μην πουλήσω εξιπνάδα,

σε φτωχό μυαλό.

Αξιώσέ με, να μην πετάξω λάσπη

σε κρίνο.

Να μην κάψω,

φτερά πεταλούδας.

Να μην χαλάσω,

ότι δεν μπορώ να πλάσω.

Κι' αν μου δώσεις Φως περίσσιο,

να το μοιράσω, στα σκοτάδια του Κόσμου.

Από τον ανόνημο προσευχόμενο

Για την αντιγραφή

Μαργαρίτα Παναγάκη

ΟΙ ΠΡΩΤΟΙ

Της Άντας Μπούμη

Κάθομα στην πολυθρόνα μου, στο φωτισμένο δωμάτιο, και παρακολούθω από την τηλεόραση όλα όσα συμβαίνουν αυτή τη στιγμή στον πλανήτη μας: Πολιτικά, επιστημονικά, καλλιτεχνικά. Πριν λίγο, μου τηλεφώνησε η φίλη μου από τον Καναδά, μετά διάβασα λίγο, αλλά βαρέθηκα και τώρα χαζεύω...

Κάποια στιγμή ο νους μου γυρίζει πίσω, χρόνια και χρόνια και σκέπτομαι τους πρώτους εκείνους ανθρώπους, από τους οποίους κληρονόμησα τόσα καλά. Δεν σκέπτομαι τους επιστήμονες, τους φιλόσοφους, τους καλλιτέχνες, ούτε τα φωτισμένα πνεύματα, που άνοιξαν τα μάτια μας στην αλήθεια. Σκέπτομαι τους ταπεινούς εκείνους προγόνους μου, που πρώτοι άναψαν φωτιά, πρώτοι όργωσαν τη γη, πρώτοι γέλασαν.

Σκέπτομαι εκείνο το πλάσμα με τη μεγάλη σωματική δύναμη και το φτωχό μυαλό, να παλεύει με τα άγρια θηρία, να βρίσκει τροφή με κίνδυνο της ζωής του, γυμνό, άοπλο! Το φαντάζομαι να σηκώνεται όρθιο, να κοιτάζει τον ήλιο, το φεγγάρι και τα άστρα και μέσα στην άγραφή του διάνοια να σχηματίζεται για πρώτη φορά, η έννοια του υπερφυσικού, του θεϊκού στοιχείου.

Φαντάζομαι τον διαπύρικο εκείνον άντρα, που, αφού χόρτασε την σαρκική του ορμή, σαν κάθε αρσενικό ον, να σκίβει πάνω στο ταίρι του και να του δίνει το πρώτο φιλή και έτσι να γεννιέται στη Γη ο ανθρώπινος έρωτας. Σκέπτομαι τη γυναίκα, που αφού θήλασε το μωρό της, όπως κάνει και η λύκαινα, να απλώνει το χέρι της πάνω στο κεφαλάκι του και να το χαϊδεύει απαλά, και έτσι να ανθίζει στη Γη η τρυφερότητα.

Σκέπτομαι εκείνους που κατάφεραν (με πόση προσπάθεια: σε πόσα χρόνια;) να συναρμολογήσουν τις άναρθρες κραυγές τους, σε φθόγγους, λέξεις και φράσεις και να πλάσουν την ανθρώπινη γλώσσα, σύνδεσμος του ανθρώπου με τον άνθρωπο, πηγή γνώσης και συνεννόησης. Φαντάζομαι εκείνα τα αμόρφωτα όντα, που πάλευαν για την επιβίωσή τους, να σκαλίζουν στους βράχους της σπηλιάς τους τη μορφή ενός ζώου, και να το παριστάνουν με αφάνταστη ζωντάνια, και έτσι να χτίζουν τα θεμέλια της τέχνης.

Αυτό τους το έργο δεν εξυπηρετούσε τη ζωική τους υπόσταση, αλλά την ανάγκη της ψυχής να εκφράσει τον εσωτερικό της κόσμο! Και η τέχνη, που αρχικά ήταν ένας μοναχικός πομπός, βρήκε με

την εξέλιξη της ζωής, χιλιάδες δέκτες, που χάρηκαν και αυτοί την αξία της, και ως μην ήσαν οι ίδιοι δημιουργοί της. Και μετά, φαντάζομαι τα δύο χέρια, που πρώτη φορά ενώθηκαν σφιχτά, σε σύμβολο φιλίας, τις πρώτες ομάδες που θέσπισαν νόμους για να εδραιώσουν τη δικαιοσύνη, την ανεξαρτησία, την ελευθερία και την ειρήνη.

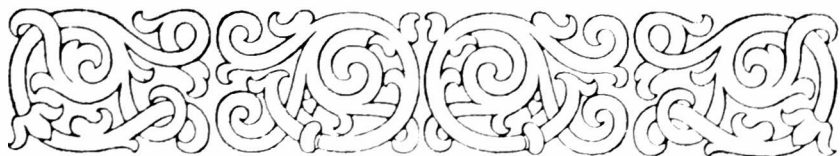
Και ο νους μου σασιρίζει... Τι κορμιά ήταν αυτά, που κατάφεραν να ανθέξουν στους φοβερούς κινδύνους που τα έζωναν ολούθε; Τι ψυχές, που κατόρθωσαν να αναπτύξουν στην σκοτεινή ύλη του μυαλού τους, την ιδέα και την γνώση; Ποια θεϊκή σπίθα ήταν εκείνη που τους οδήγησε μέσα στους τρομερούς δρόμους της ζωής και του θανάτου και τους ώθησε να ανέβουν, από τον κτηνάνθρωπο στον θεάνθρωπο;

Μπορώ να μην θαυμάζω και να μην συγκινοίμαι; Έτσι όπως κάθομαι στο ζεστό, φωτισμένο μου δωμάτιο, νοιώθω και με πλημμυρίζει τόση ευγνωμοσύνη για τους άγνωστους αυτούς ευεργέτες μου! «Θεέ μου», λέω, «πώς θα μπορούσα να εκφράσω ζωντανά, το ευχαριστώ μου;»

Εκείνοι, οι πρώτοι, έφυγαν ίσως από κοντά μας, αλλά υπάρχουν τα παιδιά και τα εγγόνια τους, τα αδέρφια μου. Σ' αυτά, τι θα μπορούσα να προσφέρω, εγώ, που τα χέρια μου είναι άδεια; Ακούω μια φωνή να αναβλίζει από μέσα μου: «Μην ψάχνεις τα χέρια σου... ψιάξε την καρδιά σου».

Σήμερα, που ο άνθρωπος έχει όλα τα καλά, όπως λένε, ένα του λείπει: Η ΑΓΑΠΗ. Αν έχεις μέσα στην καρδιά σου έστω και λίγη αγάπη, αυτή θα ήταν το πιο πολύτιμο δώρο που θα μπορούσες να χαρίσεις. Χάρισέ το σε δικούς σου και ξένους, σε καλούς και κακούς, όμορφους, άσχημους, πλούσιους και φτωχούς. Σκόρπισέ την παντού, πάντα, χωρίς να σε νοιάζει αν βρίσκεις ανταπόκριση, χωρίς να περιμένεις αποτέλεσμα!

Η αγάπη είναι μια ουσιαστική ακτινοβολία, που μπορεί να γίνει φορέας της θεϊκής βοήθειας που ζητάμε συνέχεια, χωρίς όμως να της προσφέρουμε τον κατάλληλο δέκτη, που δεν είναι τίποτε άλλο, παρά η ίδια, η αγνή, θερμή απρόσωπη αγάπη!

ΓΙΟΡΤΗ ΛΕΥΚΟΥ ΛΩΤΟΥ

Στις 8/5/97 πραγματοποιήθηκε στην αίθουσα διαλέξεων της Θεοσοφικής Εταιρείας η ετήσια γιορτή του Λευκού Λωτού. Στην αρχή έλαβε το λόγο και μίλησε ο γενικός γραμματεύς (Πρόεδρος) της Θεοσοφικής Εταιρείας αδ. Παν. Δ. Αναγνώστου και ακολούθησαν και άλλοι ομιλητές.

ΕΟΡΤΗ ΤΟΥ ΛΕΥΚΟΥ ΛΩΤΟΥ

Του Γεωργίου Σίβρη

Συγκεντρωνόμεθα κάθε χρόνο την ημέρα αυτή για δύο βασικά λόγους: Να τιμήσουμε τη μνήμη της Ε. Π. Μπλαβάτσκι, και να τελέσουμε την εορτή του Λευκού Λωτού. Και η συνάθροιση αυτή γίνεται στο όνομα της αδελφότητας. Προσφωνούμεθα μεταξύ μας αδελφοί, ανταλλάσσουμε φιλοφρονήσεις κλπ. Με άλλους λόγους τηρούμε το τυπικό των θεοσοφικών κανόνων. Και η ουσία, τί γίνεται με την ουσία; τί γίνεται με την Αδελφότητα προς χάριν της οποίας ιδρύθηκε η Θ. Ε. και την οποίαν οι Διδάσκαλοι της Σοφίας, οι αόρατοι ιδρυταί της εταιρείας, εθέσπισαν ως τον πρώτο σκοπό της; Παρήγγειλαν δε εις εμάς, δια των επιστολών τους, ότι η δημιουργία πυρήνος Παγκοσμίου Αδελφότητος θα πρέπει να αποτελεί το πρωταρχικό μέλημά μας, διότι η πάσχουσα ανθρωπότητα έχει σήμερα περισσότερο όσο ποτέ άλλοτε, την ανάγκη ενός τέτοιου πυρήνος, σαν αντίβαρο στο πανίσχυρο υλιστικό ρεύμα που μαοπίζει την κοινωνία και κατασπρέγει τις ανθρώπινες σχέσεις, καλλιεργώντας το διχασμό και τη σύγκρουση.

Αδελφοί μου, με τη σύντομη αυτή ομιλία μου, δεν προτίθεμαι να ασκήσω κριτική, ούτε να προβώ σε αφορισμούς. Θέλω απλώς, με την ευκαιρία της σημερινής εορτής να θέσω ένα σοβαρό ερώτημα: Υπάρχει μεταξύ μας, μεταξύ των απανταχού θεοσόφων αληθινή αδελφική σχέση; υπάρχει αυτό που ο Βούδας απεκάλεσε «ευγενείς σχέσεις»; Με άλλους λόγους, τηρείται ο πρώτος σκοπός της Θ.Ε. ή μήπως τον παραβλέπουμε και τον αντιπαρερχόμεθα προς χάριν άλλων επιδιώξεων ή και λόγω πνευματικού ελλείμματος; Ο αδ. Χριστ. Καμαρωτάκης, σε πρόσφατη ομιλία του διετύπωσε την άποψη ότι η Αδελφότης αποτελεί σπάνιον είδος· ότι για να υπάρξει αδελφότης μεταξύ των ανθρώπων πρέπει να τους συνδέει κοινή τις

Αλήθεια, και ότι η Αλήθεια αυτή, οφείλουμε να ομολογήσουμε πως δεν είναι ενεργός μεταξύ μας. Στην τοποθέτηση αυτή προβάλλεται ο εξής αντίλογος: Το Θεοσοφικό ιδεώδες, το οποίον όλοι υπηρετούμε δεν είναι αρκετό για να μας ενώσει. Είναι βεβαίως αρκετό εάν το υπηρετούμε σωστά. Κατά κανόνα όμως το υπηρετούμε κατ' τρόπο τυπικό. Το μνημονεύουμε λεκτικά, το ερευνούμε διανοητικά, δεν το εφαρμόζουμε στην πράξη. Το γεγονός αυτό, όσο δυσάρεστο και αν ακούγεται, δεν θα πρέπει να μας αποθαρρύνει και να μας απογοτεύει. Δεν θα πρέπει να χάσουμε το στόχο και τον οραματισμό μας που είναι η πραγματώσις του ιερού αυτού σκοπού. Αρκεί να συνειδητοποιήσουμε ότι η αδελφότης περί της οποίας τώρα ομιλούμε είναι νεκρή και να επιδιώξουμε με κάθε τρόπο να την αναστήσουμε. Να αναστήσουμε δηλ. την αλήθεια, που υπάρχει μέσα μας δυνάμει, σε λανθάνουσα κατάσταση, δεν είναι όμως εν ενεργεία. Την Αλήθεια αυτή συμβολίζει κατ' την ταπεινή μου γνώμη, το ιερό Άνθος του Λωτού.

Μέσα μας υπάρχει ο σπόρος της Αληθείας, που δεν έχει ακόμη καλλιεργηθεί, δεν έχει ανθίσει όπως το Άνθος του Λωτού. Έτσι υποχρεωτικά, συνδεόμεθα συναισθηματικά, διανοητικά, όχι όμως πνευματικά. Και αυτό δεν είναι αδελφότης με την βαθύτερη εσωτερική σημασία της. Συνδεόμεθα, όπως θα έλεγε κι ο Κρισναμούρτι μεριζά με τα κατώτερα σώματά μας και όχι ολικά με το ανώτερο πνευματικό στοιχείο. Έτσι δεν υπάρχει πραγματική ενότης.

Δεν θα πρέπει όμως η κατάσταση αυτή να μας αποθαρρύνει. Η Θ.Ε. δεν είναι ο πρώτος πνευματικός οργανισμός που έθεσε σαν έμβλημά του το ιδεώδες της Αδελφότητας. Η Αδελφότης είναι μία Ιδέα πανάρχαια, την οποία επεδίωξαν να εφαρμόσουν και να υλοποιήσουν τα εσωτερικά τάγματα και οι θρησκείες όλων των εποχών. Αυτό προφανώς εννοούσε ο Βούδας όταν έλεγε στους μαθητάς του να γίνουν το Φως του εαυτού τους, κι όταν αυτοί δεν τον άκουγαν και διεπλητίζοντο, Αυτός έπαιρνε τα όρη και τα βουνά. Το ίδιο συνέβαινε και με τον Ιησού και τους μαθητάς του, όταν πολλές φορές παραισέφονε μεταξύ τους το στοιχείο της διχόνοιας και της φιλοδοξίας, και Αυτός τους επέπληττε λέγοντάς τους, «Δεν φρονείτε τα του Θεού, αλλά τα των ανθρώπων».

Ο κόσμος αυτός είναι θεμελιωμένος στη πλάνη, που συνδέεται με το «εγώ» και την υλική προσωπικότητα. Γι' αυτό και δεν μπορεί να υπάρξει Αδελφότης. Εμείς όμως οι Θεόσοφοι, καλούμεθα να δημιουργήσουμε ένα νέο κόσμο, μία νέα κοινωνία, θεμελιωμένη στην Αλήθεια, στην πνευματική δηλ. ατομικότητα. Διαπιστώνουμε

βεβαίως ότι κάτι τέτοιο είναι σχεδόν αδύνατο, ουτοπικό, δεν είναι όμως ακατόρθωτο. Εάν ήταν πραγματοποιήσιμο δεν θα αγωνίζοντο περί αυτού τα μεγάλα όντα όλων των εποχών. Δεν θα λειτουργούσαν τα Μυστήρια, οι εσωτερικές σχολές, που έχουν σαν στόχο την πραγματοποίηση του υψηλού αυτού ιδεώδους.

Στην εποχή μας, ο γνωστός μας Κρισναμούρτι, είχε θέσει ως σκοπό της ζωής του, ως ιερή αποστολή, να προκαλέσει μία ριζική επανάσταση στο εσωτερικό του ανθρώπου και δι' αυτής, μία θεμελιώδη αλλαγή στη δομή της κοινωνίας. Αυτός ήταν ο λόγος που ίδρυσε τα σύγχρονα εκπαιδευτικά συγκροτήματα σε διάφορα μέρη του κόσμου.

Όπως όλοι οι Μεγάλοι εκπαιδευταί και οι γνήσιοι Διδάσκαλοι, υπήρξε, όταν απευθυνόταν προς το ακροατήριο, αφ' ενός μεν ανυπόχρως κι ανυποχώρητος στις αρχές του, αφ' ετέρου δε στοργικός και συμπνευματικός. Επεσκέπτετο συχνά την Ινδία και μιλούσε σε πυκνά ακροατήρια. Είχεν επωμισθεί το υπεράνθρωπο έργο να θραύσει τα σκληρά στρώματα της παραδοσιακής θρησκευτικότητας από την οποίαν διακατέχτο ο λαός αυτός.

Στις διάνοιες που είχαν αποθηκεύσει μεγάλη ποσότητα από σοφία του παρελθόντος, ομιλούσε περί «παραδόσεως που είχε χάσει την ψυχή της», και απέδιδε την απώλεια αυτή στους γκουρού, τα μάντρας, τις τελετές και τους διαλογισμούς, το βάρος των οποίων είχε πλακώσει το νου, εμποδίζοντας την ελεύθερη αναζήτηση. Διακατέχτο από αγωνία διαπιστώνοντας ότι εις τον τόπον αυτόν που είχε κάποτε αναθρέψει το αληθώς δημιουργικό πνεύμα της αμβιβολίας, το νεκρό βάρος του δόγματος είχε υποδουλώσει τις ανθρώπινες διάνοιες. Στην πόλη του θανάτου ομιλούσε περί αγάπης και δημιουργίας. Σ' ένα ακροατήριο που πίστευε στην πνευματική εξέλιξη δια της ασκήσεως, είχεν αφηθεί το χρόνο ως ένα μέσον για εσωτερική ανάπτυξη. Σ' εκείνους που είχαν συνηθίσει να λέγε μία ζωή ναι, είπε: «Το να λες όχι είναι η υψίστη μορφή του σκέπτεσθαι». Συνεκλόνησε εκείνους που αναζητούσαν την ψευδαίσθηση αυτού που θα πρέπει να είναι, αποκαλύπτοντας τις σκοτεινές όψεις της πραγματικότητός των, το «αυτό που είναι» της καθημερινής ζωής τους.

Με τους επιμελητάς του Ιδρύματος, ο Κρισναμούρτι ήταν πολύ απαιτητικός. Δεν τους επέτρεπε να χάνονται σε καλές πράξεις και τους προέτρεπε να συνειδητοποιήσουν με ευχαρίστηση την αληθινή σημασία αυτών που είχαν ακούσει. Δεν έπαινε να τους υπενθυμίζει ότι η ζωή είναι μία συνεχής πρόκληση και τους καλούσε να ανταπο-

ζυγιοῦν σ' αὐτὴν με τὴν Υψίστη Εξοχότητά τους. Ἐθετε ερωτήματα σαν αὐτά: «Κάποιος σας ἔχει ἀφήσει τὶς Οὐπανισιάδες. Τί ἔχετε κάνει μ' αὐτές; Τὶς μεταφράσατε σε διάφορες γλώσσες; Ποιὸς νοιάζεται; Τί ἔχετε κάνει με τὸ διαμάντι ποὺ κρύβουν οἱ Οὐπανισιάδες; Μήπως κατὶ δεν πηγαίνει καλὰ με σας; Τί εἶναι αὐτό; Δώστε τὸ αἷμα σας γιὰ ν' ανακαλύψετε τί σας ἐμποδίζει ν' ἀνιψοθεíte στο ἐπίπεδο τῆς προκλήσεως. Οἱ Οὐπανισιάδες εἶναι τὸ σπουδαιότερο πρᾶγμα ποὺ ἔχετε καὶ ἐν τούτοις δεν μπορεíte ν' ἀνταποκριθεíte σ' αὐτές πλήρως. Τί φταίει;»

Ὅπως ὅλοι οἱ ἀληθινοὶ Διδάσκαλοι, ἐτσι καὶ ὁ Κρισναμούρτι, εἶδνε μεγάλη σημασία στο θέμα τῆς ἀλλαγῆς. Δεν ἠθέλε ἀπλοῦς ἀκροατὰς ἢ ἀναγνώστες τῶν ομιλιῶν του· ἠθέλε ἀνθρώπους ποὺ προβληματίζονται, πειραματίζονται καὶ ἐνεργοῦν· ὄχι ἀπλῶς νὰ ομιλοῦν γιὰ τὸ Ἄνθος τοῦ Λοποῦ καὶ τὸν συμβολισμό του, ἀλλὰ νὰ ἀνταποκριθοῦν στὴν πρόκληση, νὰ ζωντανέψουν μέσα τους τὸ Ἄνθος, νὰ κάνουν παν τὸ δυνατόν γιὰ νὰ ἀνθίσει. Χρησιμοποιοῦσε συχνὰ καὶ προβολές ἀπ' τὴ διδασκαλία τοῦ Βοῦδα γιὰ νὰ νὰ τους βοηθήσει νὰ καταλάβουν τι ἐννοοῦσε με τὴν πρόκληση. Ἐλεγε, π.χ. «Ἀκούω τὸν Βοῦδα νὰ ομιλεῖ καὶ τὸ μόνο ποὺ ἀπαντᾷ εἶναι, «Θαυμάσια, Κύριε, λέτε τὸ σπουδαιότερο πρᾶγμα ποὺ ἔχει ἀκούσει ποτὲ ὁ κόσμος, ἀλλὰ δυστυχῶς παραμένω ἀκρίβως ὅπως εἶμαι. Καὶ ἐκεῖνος σας λέγει, «Μὴν ανοίγετε μόνο ἓνα πετάλλο· ἀνοίξετε ὁλόκληρο τὸ Ἄνθος». Καὶ ἐγὼ ερωτῶ: Τί συμβαίνει λοιπὸν μ' ἐμένα; Φταίει μήπως διότι ἀνταποκρίθηκα διανοητικά, ποῦ εἶναι τὸ ἀνοίγμα τοῦ ενός μόνον πετάλλου; Καὶ ἀν δεν εἶναι διανοητικά, τότε τί εἶναι; Μήπως εἶναι σὺν γινησιακά, σὺν αισθηματικά, ρομαντικά; Πρέπει ν' ἀνακαλύψω, καὶ ἀν δεν εἶναι τίποτε ἀπ' ὅλα αὐτά, θὰ ἀνταποκριθῶ πλήρως».

Ὅσο λοιπὸν ἀνταποκρινόμεθα στὴν ἐπαναλαμβανόμενη πρόκληση διανοητικά, σὺν αισθηματικά, δηλ. με τὸ μέρος, ὁ Λοπὸς παραμένει κλειστός. Μόνον ὅταν ἀνταποκριθούμε πνευματικά, δηλ. με τὸ ὅλον Ο ΛΩΤΟΣ ΕΧΕΙ ΑΝΘΙΣΕΙ. Η ΛΔΕΛΦΟΤΗΣ ΕΙΝΑΙ ΖΩΝΤΑΝΗ.

ΤΟ ΕΓΩ ΤΟΥ ΑΝΘΡΩΠΟΥ ΚΑΙ Η ΑΔΕΛΦΟΤΗΣ

Του Χριστόφορου Καμαρωτάκη

Σεβαστέ Πρόεδρε, αδελφοί μου, αγαπητοί επισκέπται.

Η επέτειος του Λευκού Λοπού που απλά και ταπεινά φορτάζουμε κάθε χρόνο στις 8 Μαΐου όλοι οι απανταχού του κόσμου Θεόσοφοι, δεν είναι ένα συνηθισμένο ιστορικό γεγονός, αλλά μια πνευματική πρόκληση δια όλους τους ανθρώπους καλής θέλησης. Την ημέρα αυτή, ημερομηνία θανάτου της Ε.Π. Μπλαβάτσκι, οι Θεόσοφοι αναπολούν με αγάπη, και τιμούν την μνήμη της και σιωπηλά υπόσχονται να συνεχίσουν το θεάρεστο έργο της.

Ακούριαστη εργάτης του πνεύματος, κάτω από αντίξοες κοινωνικές και ιδεολογικές συνθήκες με την βοήθεια των αόρατων Διδασκάλων της, ίδρυσε μαζί με τον συνταγματάρχη Όλκοτ και μερικούς άλλους πιστούς συνεργάτες το 1875 εις Νέα Υόρκη την Θεοσοφική Εταιρεία προς διάδοση της θείας γνώσεως. Η διδασκαλία της που απευθύνεται προς όλους τους ανθρώπους συνοπτικά περιέχει δύο ουσιώδη πράγματα, την Αγάπη και την Γνώση σε μία άλλη ευρύτερη και φωτεινότερη όψη.

Ενεφανίσθη σε καιρούς πνευματικής ανομβρίας και έφερε εις τους ανθρώπους την Ελπίδα και το Φως. Με την διακήρυξη της παγκοσμίου αδελφότητας χωρίς διάκριση φυλής, πίστεως, τάξεως, γένους ή χρώματος έδωσε μια άλλη ανώτερη διάσταση στον όρο Αγάπη τον οποίον ανήψωσε στην καθαρή του μορφή, την πνευματική.

Στο βιβλίο της Μυστική Διδασκαλία αναφέρει μεταξύ άλλων, ότι η Νεοπλατωνική σχολή του Αμμωνίου είχε σκοπό όπως και η Θ. Ε. επί των ημερών μας, να συμπιλιώσει και ενώσει όλες τις αιρέσεις και τους λαούς κάτω από τη σημαία της θείας γνώσεως.

Όμως το πνεύμα της χωριστικότητας που δεσπόζει και κυριαρχεί παντού σε όλες μας τις εκδηλώσεις και δραστηριότητες, εμποδίζει την παγκόσμια ένωση των ανθρώπων. Τα μεγάλα όντα οι Διδάσκαλοι της σοφίας σ' όλους τους καιρούς μας προτρέπουν ν' απαλλαγούμε από την εξάρτηση και κηδεμονία της υλικής μας υποστάσεως, το Εγώ. Διότι το Εγώ, η προσωπικότης, δεν είναι μόνον εμπόδιο στην κοινωνική ζωή του ανθρώπου, αλλά κυρίως εις εκείνη την πνευματική.

Εδώ θα πρέπει να διευκρινισθεί, ότι σύμφωνα με την Θεοσοφική Διδασκαλία ο άνθρωπος έχει δύο Εγώ. Το ανώτερο Εγώ πνευματι-

κή φύση και το κατώτερο Εγώ υλική φύση. Σε μία άλλη προσαρμογή είναι το πρόβατο και ο λύκος. Εάν ενδοσκοπίσουμε τον εαυτόν μας θα διαπιστώσουμε ότι όλοι σχεδόν λόγω εσωτερικής αμαθίας, έχουμε θρέψει τον λύκο μέσα μας, και αφήσαμε το πρόβατο ατροφικό και αδύνατο. Στους αρχαίους Αιγυπτίους τα δύο αυτά Εγώ αντιπροσωπεύουν, το ένα τον Θεό Όσιρι, και το άλλο τον κακό αδελφό του Τυφώνα. Κατά την αρχαία Ελληνική παράδοση ο Διόνυσος που συμβολίζει το ανώτερο Εγώ, το θείο στοιχείο κατεσπαράχθει από τους Τιτάνες κατώτερο Εγώ, και στην συνέχεια έφαγαν τα μέλη του. Ο Ζεύς οργισθείς δια την απώλεια του γιού του έριψε περ από τον ουρανό και κατέκαυσε τους Τιτάνες, εκ της τέφρας των οποίων εγεννήθησαν οι άνθρωποι οι οποίοι έχουν εντός αυτών το Διονυσιακό στοιχείο, παράλληλα όμως και το Τιτανικό.

Δι' αυτό στα Ελευσίνια Μυστήρια οι νεόφυτοι όφειλαν ν' αφαιρέσουν τα Τιτανικά στοιχεία που αντιπροσωπεύουν τα πρωτόγονα ένστικτα δια ν' αφεντισθεί και δράσει το Διονυσιακό πνεύμα, η θεία υπόστασις. Κατά τους Βραχμάνες η έννοια του ξεχωριστού εαυτού ή Εγώ, αποτελεί το μέγα εμπόδιο που είμεθα υποχρεωμένοι να υπερπηδήσουμε, δια να φθάσουμε εις την τελική απολύτρωση και ευδαιμονία. Η Βεδάντα θεωρεί το Άτμαν (ανώτερο Εγώ) ως Βραχμάν δηλαδή, ως την απόλυτο πραγματικότητα, η οποία εισδύει παντού και είναι παντοδύναμος. Ο Σανκάρα ερμηνευτής της Βεδαντικής φιλοσοφίας τονίζει ότι η προσωποποίηση του ανθρώπου, το Εγώ είναι μία αιτιατή (μάγια). Επίσης στη Μπαγκαβάτ Γίτá, το θείο όσμα, ο Κρίσνα η ενσάρκωση του Βισνού παροτρύνει τον ήρωα Αρτζούννα να ελευθερωθεί από την δουλεία του Εγώ, δια να μπορέσει ν' αντιληφθεί με τον θείο εαυτόν του (ανώτερο Εγώ) ότι όλα τα πράγματα του κόσμου είναι εκδηλώσεις του ενός αναλλοίωτου και παντογνώστου όντος.

Αλλά και ο Θεάνθρωπος Ιησούς μας διδάσκει το ίδιο πράγμα όταν μας ζητά ν' αφαιρέσουμε την ατομική μας θέληση υποτασόμενοι παντελώς εις την θέληση του ουρανίου πατρός. Ο Γκαουτάμα Βούδας μας αποκαλύπτει ότι το Εγώ στην πραγματικότητα είναι μία ψευδαισθήσις. Εις τον κόσμο αυτόν της πλάνης, τίποτε δεν είναι αληθινό και σταθερό και όλα υπόκεινται εις την ροή του γίνεσθαι. Και η αιτία της λύπης κατ' αυτόν είναι μία τυφλή επιθυμία του Εγώ, ένας μανιώδης πόθος υπάρξεως και διαμονίσεως. Έχει ειπωθεί επίσης ότι το Κάρμα του ανθρώπου προέρχεται από την δράση του κατώτερου Εγώ.

Επί των ημερών μας ο Κρισναμούρτι επαναλαμβάνει συνεχώς

ότι είναι ανάγκη να κατανοήσουμε πλήρως, ότι η απολύτρωση από το Εγώ είναι απολύτως αναγκαία δια να φθάσουμε εις την αλήθεια. Και συνεχίζει: «όταν το Εγώ εξαφανισθεί, ο άνθρωπος φθάνει στην τελειότητα, γίνεται όμοιος μ' ένα Χριστό, μ' ένα Βούδα, δηλαδή γίνεται πραγματικά ένα θείο ον χωρίς Εγώ». Η έννοια του διόρισμού κατ' αυτόν εδημοιουργήθη από την απειρία του Εγώ· και εφ' όσον μας κυβερνάει το Εγώ, η προσωπικότης, το αυτοσυνείδητο δεν είναι δυνατόν να κατανοηθεί η ζωή και η αλήθεια. «Το Εγώ, κατά τον Κρίσναμούρτι, δεν έχει και δεν είχε ποτέ ύπαρξιν ως οντότητος». Είναι απλοῦστατα ένα σύμπτωμα εσωτερικής ανωμαλίας, εις την οποία αποδώσαμε αντιζημενική ύπαρξιν εν αγνοία μας. Λέγει επίσης ότι «το Εγώ ανήκει στον χρόνο και τον χώρο· η αλήθεια όμως που είναι ζωή, είναι εντελώς ανεξάρτητη από αυτά, είναι αθάνατος». Ο επίσκοπος Λιμπίτερ εις το βιβλίο του η Ατριάς του Αποκρυφισμού γράφει τα εξής: «Φόβεισε κάθε έννοια χωριστικότητος». Και προσθέτει. «Το Εγώ υπάρχει στα κατώτερα πεδία της φύσεως σαν κάτι αληθινό, αλλά δεν είναι παρά ένα φάντασμα που μας ακολουθεί συνεχώς. Στο Βουδιστικό πεδίο, δηλαδή στο πνευματικό επίπεδο, η έννοια του Εγώ είναι ανύπαρκτος».

Αδελφοί μου, ας μην αιταπατώμεθα, εφ' όσον διατηρούμε στον θρόνον έναν σφαιτεριστή, το κατώτερο Εγώ η αδελγότης μεταξύ των ανθρώπων θα παραμείνει συνεχώς ένα όνειρο χειμερινό. Με αυτό το Εγώ που δεν είναι φιλότης, αλλά νείκος, δεν μπορούμε να εδραιώσουμε την Αγάπη και την αδελφoσύνη εις τον κόσμο. Η Θεοσοφία που αντιπροσωπεύει την θεία γνώση των μεγάλων όντων μας βοηθεί να μεταλλαχθούμε, αφυπνίζοντας το ανώτερο Εγώ την πνευματική μας φύση, ελτίζοντας με αυτό ως αφιετήρια να πραγματώσουμε εν καιρώ την Αγάπη και την αδελφoσύνη εις ολόκληρο την ανθρωπότητα. Γένοιτο.

Οι ψυχές, αν καθαρθούν και εξαγιασθούν τελείως, αποβάλλοντας κάθε τι που είναι θνητό και ερπαθές, πολύ φυσικά και σύμφωνα με τη Θεία Δικαιοσύνη, μεταβάλλονται από ανθρώπους σε ήρωες, από ήρωες σε ημίθεους και από ημίθεους σε Θεούς.

ΗΛΙΟΥΤΑΡΧΟΥ (Βίοι Παράλλ. Ρομάνος, 28)

Η αναζήτηση της Αλήθειας

Του Παύλου Πασιουριτίδη

Όπως υπάρχει η ποικιλία των μορφών, υπάρχει και η ποικιλία των πνευματικών αναζητήσεων. Τα κοινά ενδιαφέροντα συγκροτούν τις ομάδες, μέσα από τις οποίες γίνονται κράτη, έθνη, θρησκείες, ιδεολογίες. Μην πιστεύεις και μη παρασυρθείς αδελφέ μου πως μια ομάδα (η δική σου ομάδα) είναι η καλύτερη από άλλη. Απλά να αντιληφθείς πως οι επιδιώξεις και οι σκοποί κάθε μιας ομάδας χαρακτήριζον το πνευματικό επίπεδο και το σκαλοπάτι πάνω στην κλίμακα της μεγάλης πορείας μας.

Γνώριζε αδελφέ μου πως η αναζήτηση της αλήθειας δεν είναι προνόμιο καμιάς ομάδας, καμιάς ψυχής καμιάς θρησκείας ή φυλής. Είναι δώρο της ατομικής ψυχής χαρισμένο από τον ΕΝΑ κοινό ουράνιο Πατέρα μας. Καθένας δεν πρέπει να διαφημίζει εισητήρια μονοπωλώντας τα μεταφορικά μέσα. Μα αν αυτό συμβαίνει, και θα συμβαίνει για πολύ ακόμη, ας μην σε οργίζει και ας μην σου προκαλεί αισθήματα μίσους και χωριστικότητας. Μην κτίζεις τοίχους και μη βάζεις συρματοπλέγμα. Κατάλαβε πως η άγνοια και το τωρινό μας επίπεδο γνώσης είναι το μόνο πράγμα που γταίει. Καθώς η συνείδηση διευρύνεται τα πάντα ζινούνται μπροστά.

Όλα είναι σχετικά και στενά δεμένα με το σημερινό μας πνευματικό επίπεδο. Το αύριο θα αλλάζει το κάθε τι. Σκέψεις, ιδέες, πεποιθήσεις, δογματισμοί, όλα αλλάζουν, όλα τροποποιούνται. Καθώς οι ορίζοντες της συνείδησης πλαταίνουν, τα εμπόδια που στο παρελθόν έφραζαν το δρόμο σιγά - σιγά καταρρέουν.

Όπως ανεβαίνουμε το ανηφορικό και δύσκολο μονοπάτι της πνευματικής αναζήτησης, οι δρόμοι προς την αλήθεια αρχίζουν να συγκλίνουν.

Έτσι καθώς οι δρόμοι συνεχώς θα λιγοστεύουν οι κουρασμένοι οδοιπόροι θα συναντηθούν κάποτε στην ΠΗΠΗ.

Ξεκινώντας για το δρόμο τούτο, τα υπόλοιπα είναι θέμα χρόνου και θέλησης.

Υπομονή αδελφέ μου και περπάτα.

Ο ΠΑΓΚΟΣΜΙΟΣ ΝΟΜΟΣ ΤΗΣ ΑΝΑΛΟΓΙΑΣ ΣΤΗ ΦΥΣΗ

Ιωάννη Αντριτζή

Β' Μέρος

ΘΡΗΣΚΕΙΑ

Έχοντας αναφερθεί στον φυσικό κόσμο των φαινομένων θα ακολουθήσουν θρησκευτικές ρήσεις όπου θίγονται αναλογίες στη φύση.

Ο Ιησούς είπε «Γεννηθήτω το θέλημά Σου ως εν Ουρανῷ και ἐπὶ τῆς Γῆς». Ίσως σημαίνοντας ότι η Γη πρέπει να προσαρμοστεί προς τον Ουρανό, για να έχει τα ίδια σχήματα, την ίδια ομορφιά την ίδια λαμπρότητα πρέπει να προσαρμοστεί. Ο ουρανός δονείται τόσο έντονα που αν η Γη θέλει να προσαρμοστεί σ' αυτόν πρέπει να εντείνει τις δονήσεις της. Το κεντρικό σημείο παραμένει αδόκιμο όσο ο άνθρωπος δεν δονείται στο ίδιο μήκος κύματος με αυτό. Να λοιπόν, η αναλογία Μικρόκοσμου (Γῆ) και Μακρόκοσμου (Ουρανός) σ' όλα τα επίπεδα.

Ο Ιησούς προσεύχεται ώστε η αρμονία, η τάξη, η ομορφιά, το φως, η τελειότητα, η αγάπη που υπάρχουν ψηλά, η δύναμις, η ισχύς, η αιώνια ζωή να κατέβουν στη Γη, ώστε οι άνθρωποι να ζουν στην ίδια αρμονία στην ίδια αφθονία στην ίδια χαρά με τους κατοίκους του Ουρανού. Αλλά και το «Ο Θεός έπλασε τον άνθρωπο κατ' εικόνα και ομοίωσή του», μας μιλάει γι' αυτήν την μεγαλοπρεπέστατη ιδέα του Μικρόκοσμου - Μακρόκοσμου και τη σχέση τους, εφοδιάζοντάς μας με ερεθίσματα τελεολογικά σ' ότι αφορά την αξία μελέτης της φύσης, του κοσμοχώρου και παρατηρώντας τα φαινόμενα. Εννοώντας, επίσης, ότι ο άνθρωπος έχει μέσα του τα στοιχεία και τα υλικά που υπάρχουν μέσα στον «μεγάλο κόσμο», όλες, δηλαδή τις ιδιότητες και τις αρετές του Θεού. Για να συγχρονισθεί με το θεϊκό πρότυπο ο άνθρωπος πρέπει να γνωρίζει το νόμο της συγγένειας, π. χ. στο φαινόμενο της αντήχησης με δύο διαπασών όπου το ένα διαπασών δονείται και δονεί το άλλο στο ίδιο μήκος κύματος χωρίς να το αγγίζειτε.

Δόνηση, λοιπόν, της καρδιάς, που έχει την καλοσύνη σαν μέτρο στη ζωή, της Νόησης, που έχει τη Σοφία για φραγμό, της Ψυχής, που έχει την αγάπη και ευφροσύνη, της θέλησης, που έχει την δικαιοσύνη σαν μέτρο του πνεύματος που αναφέρεται στην αλήθεια, και έχει

το φως σαν βάση στη ζωή. Δόνηση αιτών με τις αντίστοιχες κοσμικές ιδιότητες. Είναι οι 5 αρετές απαραίτητες για την εξέλιξη του ανθρώπου, ένας Μικρός Ναός μέσα στον Μεγάλο Ναό της σκέψης, ο Μικρόκοσμος μέσα στον Μακρόκοσμο. Άλλωστε «Εἰπέ Ναοὶ τοῦ ζώντος Θεοῦ» λέγει ο Θεός Ιησούς. Είναι, τέλος, ο άνθρωπος, ο μικρόκοσμος που ξει και εισάγεται στον κόλπο του σίμπαντος, του μακρόκοσμου, μελετώντας την φύση, παρατηρώντας τα φαινόμενα.

β) ΦΙΛΟΣΟΦΙΑ

Αναφερόμενοι τέλος στην φιλοσοφική πλευρά του θέματος, από τη φύση του το πνεύμα είναι στενά συνδεδεμένο με το επάνω και κάτω. Για να παραστήσουμε τις δύο αυτές αρχές σε δράση, το πνεύμα κατεβαίνει προς την ύλη για να εργαστεί, πάνω της και η ύλη ανεβαίνει προς το πνεύμα για να καλλιεργηθεί. Όλες οι κατασκευές ή δημιουργίες που βρίσκουμε στο φυσικό επίπεδο δεν θα μπορούσαν να υπάρχουν, αν δεν υπήρχε πιο ψηλά μια νοημοσύνη που προϋπάρχει στον σχηματισμό τους. Ίσως αυτοί που πάνε μέχρι σ' αυτήν την περιογή των αιτίων συνοψίζουν όλη την επιστήμη σ' αυτή τη φράση: ότι βλέπουμε εδώ, οι εποχές, οι πλανήτες, το πέραςμα της ζωής με τον ύπνο, με το ξύπνημα, τη διατροφή, την αγάπη, την γέννηση των παιδιών, το θάνατο..., δεν είναι παρά μια αντανάκλαση, μια επανάληψη, μια απομίμηση ενός άλλου κόσμου, σαν την ουσία που μοιάζει στο δένδρο μα που δεν είναι το ίδιο το δένδρο, ή σαν την αντανάκλαση σ' ένα καθρέπτη που είναι η εικόνα του ανθρώπου, αλλά που δεν είναι ο ίδιος ο άνθρωπος.

Όλοι οι μύστες παρουσίασαν τον Γήινο κόσμο σαν μια ουσία, σαν μια εικόνα, σαν μια αιταπάτη, σαν την αντανάκλαση ενός ανώτερου κόσμου, του θείου κόσμου, αλλά μια αντανάκλαση που μπορεί να δείξει το δρόμο που πρέπει να ακολουθήσουμε για αν ξαναβρούμε αυτήν την πραγματικότητα επάνω που της μοιάζει, αλλά είναι ενός μεγαλύτερου απερίγραπτου!

Όταν ο επάνω κόσμος δημιούργησε τον κάτω κόσμο άφησε παντού την σφραγίδα του, ίχνη για να μπορέσουν οι άνθρωποι να τον ξαναβρούν. Ο Θεός κόσμος άφησε μέσα στην ύλη σημάδια για να ξαναβρούμε το δρόμο που παύει μέχρις αυτού. Μελετώντας τον άνθρωπο και τη φύση μπορούμε να γνωρίσουμε όλους τους φυσικούς, αστρικούς, θείους νόμους. Εκεί βασίζεται το ΓΝΩΘΙ ΣΑΥΤΟΝ. Όπως το φυσικό σώμα του ανθρώπου είναι φορέας για την εκδήλωση του πνεύματος, έτσι και το σύνολο των όντων και των πραγμάτων που υπάρχουν υποβοηθούν στην εκδήλωση του θείου

και Ιερού Λόγου.

Το οργανικό μέρος του ανθρώπου, πράγματι ανταποκρίνεται στην ιδέα που έχουμε για την φύση. Είναι ο ίδιος ο Μοιραίος και Ρυθμιστικός Νόμος που κατευθύνει την πορεία του οργανισμού ανθρώπου, όπως και του Σύμπαντος, το οποίο συντίθεται από κοσμικά όργανα στη θέση των ανθρώπινων. Το διανοητικό ον του ανθρώπου θα ανταποκρίνεται ακολούθως αλλά μ' ένα πολύ στοιχειώδη τρόπο στην ιδέα περί Θεού που μπορούμε να έχουμε. Οι σχέσεις φυσικού - διανοητικού ανθρώπου μας υποδεικνύουν κατ' αναλογία τις σχέσεις που υπάρχουν μεταξύ φύσης και Θεού. Το πνεύμα του ανθρώπου βρίσκεται σε φωτεινή σχέση με το παραμυζρό μόριο του οργανισμού, μόριο στο οποίο δεν μπορεί μεν να επιδράσει, αλλά το οποίο μπορεί να εκδηλωθεί στο πνεύμα μέσω του πόνου. Έτσι και ο Θεός βρίσκεται άμεσα ή έμμεσα μέσα και το τελευταίο μόριο της δημιουργίας. Ενυπάρχει σε όλους μας, όπως η ανθρώπινη συνείδηση είναι παρούσα είτε ως δέκτης, είτε ως συνειδητός κινητήριος αγωγός σε κάθε κύτταρο του οργανισμού.

Το Σύμπαν, αυτό το ενιαίο ζωντανό σύνολο αποτελείται από τρεις αρχές: Την φύση, τον άνθρωπο, τον Θεό ή στην γλώσσα του ερημητισμού: Τον μικρόκοσμο, τον μακρόκοσμο, το αρχέτυπο.

Ο άνθρωπος αποκαλείται Μικρόκοσμος: εμπεριέχει αναλογικά τους νόμους που διέχουν το σύμπαν. Ο Μακρόκοσμος είναι η Δημιουργία, και το Αρχέτυπο είναι ο Θεός. Ο άνθρωπος με τον Λόγο και τη δράση της φύσης κατευθύνεται με την ελπίστημη, την προσευχή, την φιλοσοφία, την έκσταση, προς το Θεό. Ένα γεγονός όσο απλό και αν φαίνεται, π. χ. ένα φύλλο που πέφτει από ένα δένδρο στην Αθήνα, δεν είναι παρά η ερμηνεία της φύσης για μία αρχή που εκπορεύτηκε από τον Μεγάλο Δημιουργό. Ας αναλογιστούμε για την διαταραχή, που μπορεί να επιφέρει αυτό το γεγονός στον Κοσμοχώρο, και θα εννοήσουμε πεδία συνέχειας, μεγαλωσύνης, του μικρού και του μεγάλου.

Ο Άνθρωπος μπορεί οποτεδήποτε να αποκαταστήσει τον σύνδεσμο μεταξύ του ορατού γεγονότος και της αόρατος Αρχής και αυτό μέσω της εκδήλωσης ενός Νόμου. Να το θεμέλιο της αναλυτικής μεθόδου! Ως εν τοις άνω και τοις κάτω! (Όχι όμως αυτό που είναι κάτω είναι αυτό που είναι πάνω).

Το ανθρώπινο βασίλειο περιλαμβάνει μέσα του όλο το Σύμπαν. Εξω απ' αυτό υπάρχει μόνο ο θείος Νόμος που το συνθέτει και η πρώτη Αιτία απ' όπου εκπορεύτηκε αυτός ο Νόμος. Όταν μέσα απο μεγάλη προσπάθεια της διάνοιας του καταλήξει στην πραγματική περί

Θεού ιδέα, λέγεται ότι έχει κατακτήσει την περίφημη τετρακτί του Πιθαγόρα, έξω απ' την οποία δεν υπάρχει τίποτε... Ιδού μία πρόκληση προς έρευνα για όλους μας, ένα πεδίο στοχασμού και δράσης. Μεγίστης λοιπόν σημασίας, η μελέτη της φύσης και η παρατήρηση των φαινομένων, ένα μεγάλο μυστικό, που όταν βρεθεί το κλειδί της διείσδυσης και ανάλυσής τους, τότε ίσως ψιλαφίσουμε την συμπτυκτωμένη ενέργεια ή πνοή ζωα, ενώ πάντα θα περιμένει μέρος ανεκδήλωτο, απόλατο, ανέκφραστο.

Μέσα σ' αυτούς τους διαλογισμούς της σχέσης Μικρόκοσμου - Μακρόκοσμου, μέσα απο τα φυσικά φαινόμενα, οδηγούμαστε στην αρμονία, στο σύμπλεγμα της αντιθέσεως του ΑΝΩ - ΚΑΤΩ που επεκτείνεται σε πλείστα όσα δίδυμα αντιθέτων που όλα τους είναι το πρότυπο και το κύριο θεμέλιο της ανθρωπότητας και του κόσμου ολόκληρου, αφού όλα τα όντα τα ενάντια δεν νοούνται εάν δεν συγκριθούν μεταξύ τους, και αφού από την παραβολή και το συνδυασμό των αντιθέτων τούτων επιτυγχάνουμε την απόκτηση της Αρετής. Άλλωστε η οδός που είναι κατά τον Πράκλειτο «άνω κάτω μία και αιτή», περιλούζεται απο το φως, και είναι το φως από που αποτελεί μια ύψιστη μάσκα του Είναι. Εξαρτάται από εμάς και μόνο αν θα μας τυφλώσει ή αν θα μας φωτίσει. Ωστόσο, να τι μας λένε οι προσωκρατικοί με τη φωνή αυτή της παράξενης απροσέγγιστης Πρακλείτιας μεγαλοφυΐας: Αν δεν ελπίζεις, δεν θα βρείς το ανέλπιδο, εκείνο που είναι ανεξερευνήτο και απρόσιτο.

Ελπίζουμε; Πώς; Σαφώς με την εργασία, όπως μας θυμίζουν σχετικά χωρία της χριστιανικής θρησκείας ως και άλλων παραδοσιακών σχολών (Ερημητικά, ιερά κείμενα κ. α.) που θεωρούν την εργασία ως το πρώτο και ωφέλιμότερο Νόμον της ανθρωπότητας. Περαιτέρω, ο τρόπος απόκτησης της ελπίδος αυτής μας υποδεικνύεται με τις τρεις θύρες που κρούουμε (αιτήτε και δοθήσεται, ζητήτε και ευρήσεται, κρούετε και ανοιγήσετε του Απ. Παύλου), δηλαδή τις τρεις αναγκαιότητες προς έρευνα της αλήθειας διαθέσεις: την Ειλικρίνεια, το Θάρρος και την Καρτερία δηλ. τις αρετές - αρχές που χαρακτηρίζουν την ελπίδα για την αναζήτηση του φωτός της Αλήθειας.

Η αποκρυπτογράφηση του απειροελάχιστου και του απέραντου και στις δύο κατευθύνσεις ΑΝΩ - ΚΑΤΩ καταλήγει στην Κοινή Αρχή. Δεν θα πρέπει πιστεύω να θεωρούμε τη θέλησή μας ανίσχυρη στην αποκρυπτογράφηση των φαινομένων της φύσης. Είναι η θέλησή μας τόσο ισχυρή όσο και η φυσική μοίρα. Είναι, μπορώ να πώ, οι δύο αυτές δυνάμεις από τις ισχυρότερες κοσμικές δυνάμεις που

εκδηλώνονται μέσα στο Απολίτο. Ας ρίξουμε όμως μια ματιά και στο περιβάλλον μας: ως εικόν του σύμπαντος, με τον ουράνιο θόλο, τους αστερισμούς, το ζωδιακό κύκλο, τον ήλιο, τη σελήνη που αναπαριστούν τα μεγαλεία της ουρανιας σφαίρας μέσω συμβόλων που διευρύνουν την φαντασία του ανθρώπου.

Μέσα απο τη μελέτη της φύσης, γενικά, και τη παρατήρηση των φαινομένων της φύσης, του εσώτερου ανθρώπου, και του εξωπλανητικού κόσμου διεισδύουμε όλο και περισσότερο στη θεία γνώση, μέσω της ελευθερίας, της αγνότητας, της ηθικής, που γίνονται αδελφότητα και γινόμαστε φωτισμένοι, ένας μικρός ήλιος στην πορεία μας προς τελειοποίηση - ολοκλήρωση. Κατά την πορεία μας, μελετώντας τη φύση και παρατηρώντας τα φαινόμενα, και με ειλικρίνεια, θάρρος και καρτερία γκαρμίζουμε τις προλήψεις της παιδικής ηλικίας, ως και τις προκαταλήψεις. Μέσα απ' αυτή την περιπέτεια διαπιστώνουμε ότι η αναζήτηση της γνώσης του αγαθού οδηγεί τελικά στη σιγή, την σιωπή.

Σ' αυτή την αναζήτηση της φύσης, ο άνθρωπος αναπτύσσει την αυτοκυριαρχία του, την αυτογνωσία του, κατερχόμενος έτσι στα βάθη της συνειδησεώς του δηλαδή δια της αφαιρετικής μεθόδου μεταβαίνει στην απλότητα της μονάδος, στην κορυφή της απολίτου αγνότητας και του αγαθού, ενώ συγχρόνως πλατιάζει με συμπτανικές διαπισώσεις ο ορμέμφυτος σκοπός της κοσμικής συνειδητότητας, τουτέστι αντικρύζει τη γνώση της αλήθειας, την προσέλαση του θείου, το Αιώνιο Φως. Όσο κατερχόμεθα, λοιπόν σε κάποια συνειδησιακά επίπεδα τόσο ανερχόμεθα στην αναγνώριση και επίγνωση της κοσμικής νοημοσύνης. Συνδετικοί κρίκοι της κλίμακος αυτής, η μελέτη της φύσης μέσω της παρατηρήσεως των φαινομένων της.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. ΑΙΛΑΝΤΑ ΑΡΧΑΙΩΝ ΕΛΛΗΝΩΝ ΣΥΓΓΡΑΦΕΩΝ (Επίκτητος, Πλωτίνος, Κέρβητος, Χρυσό έπη Πυθαγόρα)
2. ΑΙΛΑΝΤΩΦ Ο. Μ. ΑΙΛΑΝΤΑ XVIII τόμος, εκδ. PROSVETA.
3. CLOSE F (1983) *The cosmic onion. Quarks and the nature of the universe.* Heinemann educ. Books, London.
4. ΕΡΜΗΤΙΚΑ ΚΕΙΜΕΝΑ του ΕΡΜΗ του ΤΡΙΣΜΕΓΙΣΤΟΥ (Α' Τέλειος Λόγος, Β' Ασκληπιός) (1990) εκδ. Προσκήνιο.
5. FAYERABEND. P (1975) *Ενάντια στη μέθοδο.* εκδ. Σύγχρονα θέματα (εκδ. Β' 1991)
6. GLEICK J (1990) *Χάος. Μια νέα επιστήμη.* εκδ. Κάτοπτρο.
7. LEGRAND. G (1900) *Η ζωή και η σκέψη των προσωκρατικών* εκδ.

Απειρον, Αθήνα.

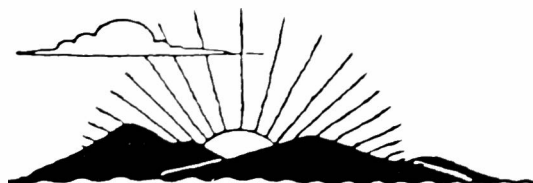
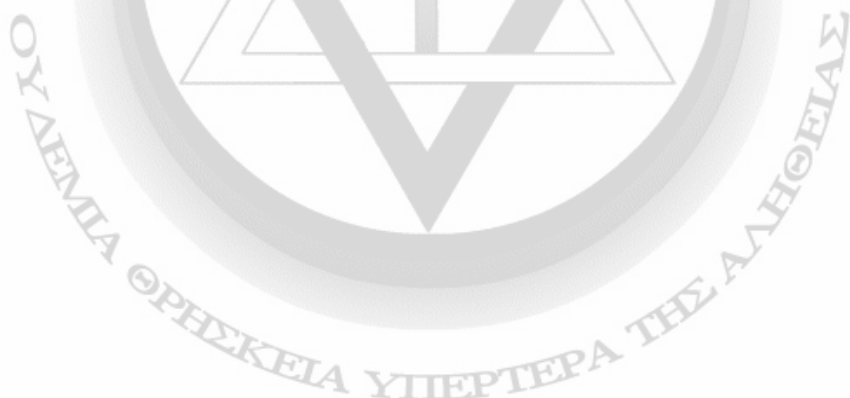
8. PAPUS (1896) *Πραγματεία επί των αποκρύφων επιστημών*. εκδ. Τετρακτύς, Αθήνα, 1991.

9. RALEIGH A.S. (1991) *Απόκρυφη γεωμετρία*. εκδ. Ιάμβλιχος.

10. SAMBURSKY. S (1990) *Physics of the Stoics*, Hutchinson & Co, London.

Στη Θήβα (Αιγύπτου) υπήρχαν ανδριάντες δικαστών χωρίς χέρια, του δε αρχιδικαστού μάλιστα είχε τα μάτια κληστά, για να συμβολίζουν ότι η δικαιοσύνη δεν πρέπει να κόμπεται ούτε από δώρα, ούτε από παρακλήσεις.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ (Πηθικά, 355α)

Η ηθική της ακρεοφαγίας

Του ΠΑΝ. Δ. ΑΝΑΓΝΩΣΤΟΥ

Η ηθική άποψη της ακρεοφαγίας είναι διπλή: Αφ' ενός έχει ως βάση το σεβασμό προς την ζωή των κατοπτέρων του ανθρώπου όντων, μπορεί να θεωρηθεί ως λογική συνέπεια πράξεως ηθικής. Εξ άλλου, συντελεί εις την ανάπτυξη της ηθικής με την άσκηση επιδράσεως αγαθοποιού επι της ψυχής.

Επιστήμονες ερευνήσαντες την υπάρχουσα σχέση μεταξύ της φυσικής και της ηθικής υποστάσεως του ανθρώπου ανεγνώρισαν απο μακρού χρόνου ότι οι ιδέες μας, τα αισθήματά μας, οι επιθυμίες μας, τα πάθη μας, δεν μένουν ανεπηρέαστα εκ της τροφής, την οποία λαμβάνουμε. Και πρώτη απόδειξη τούτου παρέχει η μελέτη της χρήσεως των οινόπνευματών ποτών εκ της οποίας παρεμποδίζεται η πλήρη ανάπτυξη των αγαθών μας καταστάσεων. Εις τους ακρεοφάγους παρατηρείται απόστροφή και από αυτού του οίνου ακόμη.

Δια τούτο η ακρεοφαγία είναι δίαιτα κατευναστική και εξαγνιστική, προσδίδουσα εις τα αισθήματά μας ρυθμό φυσικό, λεπτό και ειρηνικό, και καθιστά τον άνθρωπον γαλήνιο και την καρδιά του ήρεμη δια της μειώσεως των διαθέσεων μας προς τα ανθρώπινα πάθη.

Η ακρεοφαγία δεν μας απομακρύνει μόνον από την οργή και το μίσος, αλλά συντελεί προσέτι εις αύξηση της ευαισθησίας μας προς την καλωσύνη και την αγάπη. Εύρυνει την κοινωνικότητα του ανθρώπου, ως απέδειξε η ζωή των μεγάλων ακρεοφάγων από τον Πυθαγόρα και τον Βούδα μέχρι των ημερών μας. Ετέρω απόδειξη είναι η γενική στην φύση παρατήρηση του ζωϊκού βασιλείου, ότι τα ευγενέστερα ήθη συναντώνται εις τα είδη εξείνα, τα οποία δεν έχουν ανάγκη να προσφύγουν εις την αιματοχυσία δια να τραφούν.

Η ακρεοφαγία σκοπεί να εξαφανίσει την αγριότητα δια τον αγώνα της ζωής και να κατευθύνει την ανθρώπινη ενεργητικότητα προς σκοπούς υψηλότερους. Δεν είναι αληθές ότι η ακρεοφαγία μειώνει την ενεργητικότητα του ανθρώπου τωναντίον την αυξάνει και την διατηρεί επί μακρότερο χρόνο, διότι οι ακρεοφάγοι είναι μάλλον ευδιάθετοι και μεγαλιτέρας αντοχής, τους είναι άγνωστοι αι χρόνιαι παθήσεις. Ο ακρεοφάγος, δια των επιδράσεων της διαίτης του, προχωρεί ασφαλέστερον και ταχύτερον του κρεοφάγου προς την απόκτηση της αρετής, **ανέρχεται ηθικώς και καθίσταται**

ευαίσθητος δέκτης ανωτέρων επιδράσεων του πνευματικού κόσμου.

Είναι αυτονόητο ότι δυνάμεθα να φονεύσουμε τα επιβλαβή ζώα, ευρισκόμενοι εν νομίμω αμύνῃ. Αλλά αυτό δεν σημαίνει ότι δικαιούμεθα να φονεύωμεν και τα ωφέλιμα ζώα, τα οποία όχι μόνο δεν μας κáμνουν κακό, αλλά και μας προσφέρουν σπονδαίης υπηρεσίας και τόσα προϊόντα δια την διατροφήν μας (γάλα, τυρί, βούτυρο κ. α.)

Η φύσις δεν μας έπλασε όντα σαρκοβόρα. Ο οργανισμός μας εδημιουργήθη κατάλληλος ώστε να δυνάμεθα να ζούμε καλύτερα όταν αποφεύγουμε το κρέας και εκ της φύσεως δεν είναι δικαίωμά μας να φονεύουμε τα ζώα. Μερικοί αναπαύουν την συνείδησή τους λόγω του ότι το έργο του σφαγέως δεν το εκτελούν οι ίδιοι. Είναι πάντως συνυπεύθυνοι.

Οι ακρεοφάγοι δεν πλανώνται, βεβαιούντες και διακηρύσσοντες τα δικαιώματα των ζώων επί της ζωής, γεγονός το οποίο δεν είναι δυνατόν να πραγματοποιηθεί άνευ πραγματικής επαναστάσεως εις τας συνηθείας μας, εις τον πολιτισμό μας, καθ' όλην αυτού την έκτασιν και ιδίως εις την γεωργίαν.

«Οινοποισία και σαρκοφαγία είναι μεν αληθές ότι ισχυρόν και ρωμαλέον ποιούσι το σώμα, αλλά την ψυχὴν ασθενή», κατὰ τον Πλούταρχον, διότι είναι πράγματι μεγίστη η ανάπτυξις την οποίαν προσδίδει εις τας διανοητικὰς και ηθικὰς δυνάμεις του ανθρώπου η ακρεοφαγία και άφθονος η γαλήνη που επιφέρει εις την ψυχὴν.

Αυτός που κερδίζει με παράνομα χρήματα του δημοσίου, κλέβει από ιερά, από τάφους, από ψύλους, με προδοσία, με ψευδομαρτυρία και είναι αναξιόπιστος σύμβουλος, επίορκος δικαστής, άρχοντας που δωροδοκείται, με λίγα λόγια είναι βουτηγμένος σε κάθε αδικία.

ΠΛΟΥΤΑΡΧΟΥ (Ηθικά, 819 E)

ΜΑΡΚΟΣ ΑΥΡΗΛΙΟΣ

Ο ΑΥΤΟΚΡΑΤΟΡΑΣ ΦΙΛΟΣΟΦΟΣ

Το περίφημο έργο του «Τα εις Εαυτόν»

ΓΙΑΝΝΗ ΚΑΜΑΡΙΝΑΚΗ

Ο Πλάτων, κάπου στην «Πολιτεία» του, λέει ότι οι πολιτείες θα κυβερνιόνταν καλύτερα αν βασιλεύαν οι φιλόσοφοι ή αν φιλοσοφούσαν οι βασιλείς. Ιδού, λοιπόν ο μοναδικός στα χρονικά της ανθρωπότητας αυτοκράτωρ - φιλόσοφος, ο Ρωμαίος Μάρκος Αυρήλιος, που έζησε και βασιλέυσε τον 2ο μ.Χ. αιώνα και που μπορούμε να πούμε ότι εδικοίωσε το λόγο αυτό του Πλάτωνος. Γιατί, παρόλο που βασιλέυσε στην πιο κρίσιμη εποχή της Ρώμης - στην εποχή της παρακμής της - αξιολογήθηκε να την κυβερνήσει, τα λίγα χρόνια της βασιλείας του, με όλες εκείνες τις αρετές με τις οποίες πρέπει να είναι προικισμένος ένας άξιος κυβερνήτης.

Στωϊκός φιλόσοφος ο Μάρκος Αυρήλιος, με το μοναδικό φιλοσοφικό του έργο «Τα εις Εαυτόν», εγκαταλείπει τη μητρική του γλώσσα, για να εκφραστεί στην ελληνική που του την είχε διδάξει ο Πρωδής ο Αττικός.

Ο Ερνέστος Ρενάν, ασχολούμενος με τον Μάρκο Αυρήλιο σε μια αξιολογη ιστορική μελέτη του, που περιλαμβάνεται στο μεγάλο του έργο «Histoire des origines du christianisme», μας τον εμφανίζει σαν ένα ενάρετο, γενναίο και σοφόν άνθρωπο, τόσο στην ιδιωτική του, όσο και στη δημόσια ζωή του. Μιαν ωραία εικόνα του Μάρκου Αυρηλίου μας δίνει και ο Μ. Δ. Σταϊντόπουλος που μας λέει ότι «ο άνθρωπος που φορούσε επάνω μεν στο σώμα του την πανοπλία του Ρωμαίου αυτοκράτορα, μέσα δε στην ψυχή του και στο πρῶο και μελαγχολικό του βλέμμα την ευγενική σκέψη των ελλήνων και την επίγνωση των στωϊκών, έγινε ακριβώς το ζωντανό σύμβολο του ελληνορωμαϊκού πνεύματος. Πλήρξε φῶς τρίττῃ: Ρωμαίος σαν πολιτικός και πολεμιστής, Έλλην στη σκέψη και στη γλώσσα και βαθύτατα ανθρωπιστής στην ψυχική του συγκρότηση». Ο Μάρκος Αυρήλιος δεν πέρασε τη ζωή του μόνο με τη φιλοσοφία και τη διδασκαλία της, όπως ο Επικτήτος, αλλά και σαν ένα φωτισμένος ηγέτης μιας αυτοκρατορίας χώρας.

Στο Α' βιβλίο των «Εἰς ἑαυτόν», αναφέρει ο Μάρκος Αυρήλιος τις αρετές και όσα άλλα καλά διδάχτηκε από τους προγόνους του, από τους συγγενείς του κι από τους δασκάλους του. «Από τον παπού μου, μας λέει, τον Ονήρο τους καλούς τρόπους και ότι δεν εθύμωνε. Από τη φήμη και τη μνήμη του πατέρα μου τη σεμνότητα και την ανδρική συμπεριφορά. Από τη μητέρα μου την ευσέβεια και τη μεταδοτικότητα. Το ν' αποφεύγουμε, όχι μόνο να κάνουμε το κακό, αλλά και να το σκεπτόμαστε. Και ακόμη τη λιτότητα στον τρόπο τού να ζούμε και μακριά από τα φερσίματα των πλουσίων. Και συνεχίζει κατονομάζοντας τους παιδαγωγούς του, τους δασκάλους τους και τους σοφούς φίλους του, που τον δίδαξαν τόσα άλλα πράγματα: την αντοχή στον πόνο και την αφοβία, το να κάνει κανείς μοναχός του τις δουλειές του, το να μην είναι περίεργος και να μην επηρεάζεται από συζοφαντίες, το να μην ασχολείται με ασήμαντα πράγματα, την ανάγκη του να διορθώνει και να φροντίζει τον χαρακτήρα του, το να είναι κύριος του εαυτού του και να μην παρασύρεται σε τίποτα, την αντίληψη της σύμφωνης με τη φύση ζωής και πολλά άλλα.

Είναι θαυμαστό πώς ο ηγεμόνας αυτός με τις τόσες φροντίδες για το κράτος του, με τους τόσους πολέμους κατά των εχθρών της πατρίδας του, είχε τη διάθεση και τον καιρό ν' απομονώνεται, να στέκεται «ενώπιος ενώπιον» και να φιλοσοφεί βλέποντας και κρίνοντας τα ανθρώπινα από μια δική του, υψηλή σκοπιά, μακριά απ' τους αντίπαλους της γης. Και δεν είναι ο λόγος του ο λόγος ενός φιλοσόφου που φιλοσοφεί με θεωρίες και μεταφυσικές εμπνεύσεις που δεν αποβλέπουν σε κανένα πρακτικό σκοπό. Είναι ένας λόγος που πηγάζει εκ βαθέων και ανταποκρίνεται στις πραγματικές του διαθέσεις για έναν ηθικότερο κόσμο και για έναν τελειότερον άνθρωπο.

Ο Μάρκος Αυρήλιος βασίλευσε, όπως είπαμε, στην πιο κρίσιμη εποχή της Ρώμης - στην εποχή της παρακμής της. Πολλά είναι τα αίτια της παρακμής αυτής: η αποχαλίνωση των ηθών, η χαλάρωση του πανάρχαιου θεσμού της οικογένειας, η απερίγραπτη σπατάλη και πολυτέλεια των πλουσίων και «εὐγενών» Ρωμαίων, η αψώχεια και η αποκτηνωση του ρωμαϊκού όχλου, που δεν ενδιαφέρεται για τίποτ' άλλο, εξόν για διανομές και θεάματα, η αδιαφορία των ανωτερων τάξεων για το κοινό καλό και η τάση τους για νίκες απολαύσεις. Τυχονδιώτες και επιτήδριοι, χωρίς ηθικά και σωματικά εφόδια, κατορθώνουν να φθάσουν ως τα ανώτατα πολιτικά αξιώματα. Και δεν είναι μόνο κακοδαμμένες αυτές που μασιτίζουν την εποχή

της βασιλείας του Μάρκου Αυρηλίου και κλονίζουν τα θεμέλια του κράτους του. Είναι ακόμη και ο κίνδυνος των βαρβαρικών λαών που τον υποχρεώνουν να τους πολεμάει σε όλο σχεδόν το διάστημα της βασιλείας του. Σε μια τέτοια λοιπόν δύσκολη εποχή της ρωμαϊκής αυτοκρατορίας έζησε και βασίλευσε ο Μάρκος Αυρήλιος. Και ανάμεσα στα μικρά διαλείμματα μεταξύ δύο πολέμων ή και τις νύχτες στα στρατόπεδα, αγρυπνούσε, στοχάζόταν, «έσχαπτε ένδον» και έγραφε σ' ένα σημειωματάριο τους στοχασμούς του, αποτεινόμενος «εις εαυτόν».

Ας δούμε τί είναι η Στωϊκή φιλοσοφία, αφού μιλάμε για ένα Στωϊκό φιλόσοφο. Είναι κι αυτή μια απ' τις πολλές μορφές της ελληνικής φιλοσοφίας -ή μια απ' τις δύο τελευταίες μορφές της: Η Επικουρική και η Στωϊκή φιλοσοφία κλείνουν τον κύκλο της αρχαίας ελληνικής φιλοσοφίας.

Εκείνο που ενδιαφέρει τη Στωϊκή φιλοσοφία είναι η ηθική τελείωση του ανθρώπου, που τον θέλει ευσεβή, πράον, ανεξίκακο, ικανό ν' αντιμετωπίζει και να δέχεται τα ανθρώπινα με συγκατάβαση, με φιλαλληλία, με απάθεια.

Στη Ρώμη, που κατά την εποχή της βασιλείας του Μάρκου Αυρηλίου περνάει μια ταραχώδη περίοδο με πολιτικές και κοινωνικές αναστατώσεις που προοιωνίζουν την παρακμή της, η Στωϊκή φιλοσοφία περνάει μια ξεχωριστή θέση για να γίνει πραγματική οδηγήτρια του ανθρώπου. Εκείνο που θέλει είναι να βρεί ένα σήριγμα για να περπατήσει με σιγουριά και γαλήνη στους δρόμους της γης. Και το σήριγμα αυτό θα το βρει στη Στωϊκή φιλοσοφία στη ρωμαϊκή της μορφή. Η Στωϊκή φιλοσοφία διακρίνει τα πράγματα σε δύο κατηγορίες: σ' εκείνα που εξαρτώνται από μας, και γι' αυτό μπορούμε να τα εξουσιάζουμε, και σ' εκείνα που είναι ανεξάρτητα από μας - που συμβαίνουν χωρίς τη θέλησή μας, και που πρέπει να τα δεχόμαστε με κατανόηση και απάθεια, αφού δεν μπορούμε να κάνουμε κι αλλιώς. Γιατί με το να δυσανασχετούμε και να υποφέρουμε για τη φυσική εξέλιξη και φθορά των πραγμάτων, όχι μόνο δεν έχουμε να κερδίσουμε τίποτα, αλλά και κινδυνεύουμε να χάσουμε την ψυχική μας γαλήνη.

Από πού όμως προήλθε η ονομασία της φιλοσοφίας αυτής «Στωϊκή», και ποία είναι τα βασικά στοιχεία της που τη θεμελιώνουν στη μακρά πορεία της στους κόσμους των ιδεών; Η φιλοσοφία αυτή διδάχτηκε για πρώτη φορά από τον Ζήνωνα, στη φιλοσοφική σχολή που ίδρυσε στην Αθήνα και που βρισκόταν στην Ποικίλη Στοά - κι από την τοποθεσία αυτή πήρε και τ' όνομά της.

Τα «Εις Εαυτόν» του Μάρκου Αυρηλίου μπορούμε να πούμε ότι είναι μάλλον μια ηθική παρά φιλοσοφία - η ηθική της απάθειας, της πραότητας, της καρτερίας, **της πίστης στη σοφία της θεϊκής πρόνοιας**. Την ηθική αυτή δίδασκε και ο Επίκτητος, που θεωρείται ο πρόδρομος του αυτοκράτορα φιλοσόφου. Και οι δύο αυτοί Στωϊκοί φιλόσοφοι συμφωνούν ότι τους ανθρώπους δεν τους ταράζουν τα δυσάρεστα πράγματα που τους συμβαίνουν, αλλά η γνώμη που σχηματίζουν γι' αυτά. Από τους ανθρώπους λοιπόν εξαρτάται ν' αποβάλουν τη δυσάρεστη σκέψη που έχουν κάνει για ένα πράγμα, για να ηρεμήσουν. Ας δούμε όμως τι λέει πάνω σ' αυτό κι ο Επίκτητος: «Δεν ταράζουν τους ανθρώπους τα πράγματα, αλλά οι γνώμες που σχηματίζουν για τα πράγματα. Ο θάνατος π.χ. δεν είναι κάτι φοβερό - αν ήταν θα φαινόταν και του Σωκράτη φοβερό -, αλλά η ιδέα του θανάτου, επειδή είναι φοβερή, αυτή μας τρομάζει. Όταν λοιπόν συναντούμε εμπόδια ή μας πιάνει ταραχή ή λύπη, ποτέ να μην αποδίδουμε την αιτία σε άλλους παρά μόνο στον εαυτόν μας, δηλαδή στις γνώμες μας». «Όταν δεις κάποιον που κλαίει και λυπάται, είτε γιατί ξενιτεύτηκε το παιδί του, είτε γιατί έχασε την περιουσία του, πρόσχε μη σε παρωρύει η εντύπωση από τα εξωτερικά αυτά ατυχήματά του. Αλλά να έχεις έτοιμη τη σκέψη πως λυπάται, όχι από αυτό που του συνέβη, αφού άλλος δε λυπάται, αλλά από τη γνώμη που εσχημάτισε για το συμβάν αυτό». Και συνεχίζει σ' έναν άλλο τον στοχασμό: «Όταν σε λυπεί κάτι εξωτερικό, δεν σ' ενοχλεί το πράγμα, αλλά η ιδέα που εσχημάτισες γι' αυτό».

Ορθολογιστής ο Μάρκος Αυρηλίου, αλλά και τόσο απλός στις σκέψεις του μας λέει ότι ο άνθρωπος είναι ο εξουσιαστής του εαυτού του, κι επομένως στο χέρι του είναι να τον κατευθύνει είτε προς το καλό, είτε προς το κακό. Γιατί λοιπόν να μην προσπαθεί να επιτύχει το πρώτο και ν' αποφύγει το δεύτερο. Όταν όμως ο άνθρωπος κάνει το καλό, όταν κάνει μιαν ευεργεσία, μας λέει σ' έναν άλλο τον στοχασμό, δεν πρέπει ν' αποβλέπει σε κανένα δικό του συμφέρον - ούτε στην ευγνωμοσύνη εκείνου που ευεργετήθηκε. Δεν πρέπει να τον θεωρεί οφειλέτη του, και να μη σκέπτεται πάντα ότι τον ευεργέτησε. Αντίθετα, ο άνθρωπος που κάνει μιαν ευεργεσία, όχι μόνο δεν πρέπει να επιδιώκει να ωφεληθεί και σ' ίδιος απ' αυτήν, αλλά να κάνει και άλλες ευεργεσίες, όπως «το κλήμα που ετοιμάζεται στην ώρα του να ξανακάνει σταφύλια. Τότε έχει πραγματική αξία το καλό που κάνουμε: όταν δεν περιμένουμε κανένα αντάλλαγμα».

Συνεχίζοντας στους στοχασμούς του με την ίδια πάντα πρόθεση να κατευθύνει τον άνθρωπο προς το καλό και την απάθεια, μας λέει

ότι δεν πρέπει ν' αγανακτούμε για ό,τι μας συμβαίνει.

Είναι συγκινητικό το πόσο φροντίζει, το πόσο πασχίζει ο ηγεμόνας αυτός να κρατήσει τον εαυτό του θεοσεβή, δίκαιο, καλόφιχο, απλό, σπαθερό στην άσκηση των καθηκόντων του. «Φρόντισε, συμβουλεύει να μη σε παρασύρει το περιβάλλον σου σαν αυτοκράτορα με τους αυλοκόλακες και τους συμφεροντολόγους συμβούλους, γιατί αυτό θα είναι θλιβερό, όχι μόνο για σένα, αλλά και για το κράτος σου. Προσπάθησε να μείνεις ολοκληρωτικά τέτοιος όπως θέλησε να σε κάνει η φιλοσοφία. Σέβου τους Θεούς, σώζε τους ανθρώπους. Σύντομη η ζωή· έναν καρπό της ζωής μας συνάξουμε στη γη: ψυχή ενώρετη και πράξεις κοινωφελείς». Και μνημονεύει εδώ τον πατέρα του και δάσκαλό του Αντωνίνο και όσες αρετές διδάχτηκε κοντά του κατά την άσκηση των αυτοκρατορικών του καθηκόντων, για να προτρέψει τον εαυτό του: «Έτσι να είσαι και συ, ώστε με καθαρή συνείδηση ν' αντικρύσεις την τελευταία σου ώρα, όπως εκείνος».

Μοναδικός σκοπός της ζωής μας πρέπει να είναι το να κάνουμε πράξεις ωφέλιμες για τους συνανθρώπους μας. Σ' αυτό και μόνο - στην εξυπηρέτηση των συμπολιτών του βρίσκει ο Μάρκος Αυρήλιος το νόημα της ζωής και την ευτυχία. Πρέπει να θυμόμαστε, μας λέει, ότι καθένας μας είναι «μέρος του συνόλου» που κυβερνιέται από τη φύση. Και σκοπός της φύσης, που στην έννοιά της περιλαμβάνεται και ο Θεός και η αλήθεια, είναι το γενικό καλό. Δεν πρέπει λοιπόν να ταραζόμαστε και ν' αγανακτούμε, ότι μέσα στην αδιάκοπη ροή των πραγμάτων θα χρειαστεί να θυσιάσουμε τον εαυτόν μας για χάρη του συνόλου. Γιατί με την θυσία μας θα συμβάλουμε κι εμείς στην ανανέωση του κόσμου - στο να συνεχίζει ο κόσμος την πορεία του ανανεωμένος και πιο «ακμαίος».

«Ένδον σκάπτε», παροτρύνει τον εαυτό του ο αυτοκράτωρ - φιλόσοφος, «ένδον η πηγή του αγαθού, και αεί αναβλύει δυναμένη εάν αεί σκάπτης». Κι αυτό φαίνεται ότι έκανε σ' όλη του τη ζωή. Μπορούμε ακόμη να πούμε ότι απ' τον βαρυνήμαντο αυτό στοχασμό που ξεκινά όλη η φιλοσοφία του. **Μόνο με την αυτογνωσία, μόνο με το αδιάκοπο σκάψιμο μέσα στον εαυτό μας, θα μπορέσουμε να πολεμήσουμε τα πάθη μας και τις μικρότητές μας και να κάνουμε ν' αναβλύσει η πηγή του αγαθού.**

Τί μπορεί να μας οδηγήσει στη ζωή - διερωτάται ο Στωϊκός αυτός φιλόσοφος. Και απαντά: «Ένα και μόνο, η φιλοσοφία. Και τούτο αν κρατάμε το εσωτερικό μας δαιμόνιο μακριά από ατιμία και βλάβη, δυνατότερο από ηδονές και πόνους. Επίσης τα συμβάντα και τα μοιραία να τα δέχεται, γιατί έρχονται από 'ξεί απ' όπου και

αυτός ήλθε και πάνω απ' όλα το θάνατο με ήρεμη γνώμη να τον περιμένει. Τις ίδιες περίπου σκέψεις διατυπώνει, με διαφορετικά λόγια, και σε άλλα κεφάλαια των «Εἰς ἑαυτόν», για να επισημάνει ότι είναι φυσικά και αναπόφευκτα η φθορά και ο θάνατος.

Αποτεινόμενος στην ψυχή του ο «εοπεμμένος» αυτός φιλόσοφος την ρωτά αν θ' αξιωθεί ποτέ να γίνει όπως αυτός τη θέλει: «Θα γίνεις άραγε, κάποια φορά, ψυχή μου, **καλή και απλή...** φανερώτερη από το σώμα που σε περιέχει; Θ' αποκτήσεις ποτέ τη διάθεση, να τ' αγαπάς όλα και να σου αρέσουν όλα;

Δεν υπάρχει στα «Εἰς ἑαυτόν» ούτε ένας στοχασμός του Μάρκου Αυρηλίου που να μην αποβλέπει στην ηθική τελείωση του ανθρώπου, έτσι που να τα βλέπει όλα στη ζωή με κατανόηση και αποδοχή, να **ανέχεται και να συγχωρεί τις αδυναμίες και τα σφάλματα των συνανθρώπων του, να μην επαναστατεί κατά της μοίρας του για ό,τι υποφέρει, για τη φθορά του, για τον χαμό αγαπημένων του προσώπων, κι ακόμη να συμφιλιώνεται με τον θάνατο, που όπως ο ίδιος λέει, δεν είναι τίποτ' άλλο παρά η φυσική διάλυση των στοιχείων που συνενώθηκαν για να τον κάνουν άνθρωπο.**

Με ανθρωπιστική διάθεση και με βαθειά γνώση της φύσης του ανθρώπου, ορίζει ως εξής το καθημερινό πρόγραμμα της συμπεριφοράς του απέναντι των άλλων: «Από το πρωί να λες στον εαυτόν σου: Θα συναντήσω περίεργους, αχάριστους, υβριστές, δόλιους, φθονερούς, εγωϊστές. Έγιναν τέτοιοι, γιατί δεν μπορούσαν να ξεχωρίσουν το καλό από το κακό. Εγώ όμως, που έχω μελετήσει τη φύση του καλού, και κατάλαβα ότι είναι ωραίο και τον κακό ότι είναι σιχαμερό, επίσης και τη φύση του ανθρώπου και είδα ότι συγγενεύει μαζί μου, όχι από αίμα ή σπέρμα, αλλά γιατί μετέχοιμε από τον ίδιο νου και από την ίδια θεϊκή καταγωγή, - εγώ δεν μπορώ να πάθω κακό από κανένα τους. Κανείς δεν μπορεί να μου μεταδώσει την αισχροτήγητά του. Ούτε μπορώ να οργιστώ εναντίον του συγγενή μου, ούτε να τον μισήσω. Γεννηθήκαμε όλοι για συνεργασία, όπως τα πόδια, τα χέρια, τα μάτια, η απάνω και η κάτω οδοντοστοιχία. Επομένως είναι αφύσικο να σπρεφόμαστε ο ένας κατά τον άλλον και να αισθανόμαστε αγανάκτηση ή αποστροφή».

Πολλοί από τους στοχασμούς των «Εἰς ἑαυτόν» είναι σύντομοι, επιγραμματικοί. Συχνά ο Μάρκος Αυρηλίου, για να ενισχύσει τις διζές του θέσεις πάνω στ' ανθρώπινα προβλήματα, αναφέρει και ότι έγραψαν ή είπαν άλλοι σπουδαίοι, προγενέστεροι φιλόσοφοι, όπως ο Σωκράτης, ο Πλάτων, ο Ηράκλειτος, ο Επίκτητος, ο Επίκουρος και άλλοι.

Μιλώντας ο Ιππόλυτος Ταΐν για τον Μάρκο Αυρηλίιο στο σύγγραμμά του «Νέα Κριτικά και Ιστορικά Δοκίμια, λέει τα εξής: «Πέθανε στη θέση που του είχε ταχθεί, στη Γερμανία, μέσα σε μια σκηνή, πενήντα οχτώ χρονών, χωρίς ποτέ να δείξει αδυναμία χαράκτηρα. Έζησε μακριά από απολαύσεις, απέφυγε την πολυτέλεια, μετρίασε την παντοδυναμία του, αντιπάθηκε στον όχλο, σεβάστηκε τη Σύγκλητο, δεν έκανε ποτέ κάτι αντίθετα στο δίκαιο ή στο νόμιμο. Έκανε το νόμο ανθρωπινότερο, προστάτευσε τον κατηγορούμενο, το παιδί και το δούλο. Υπόμνε όταν τον συκοφάντησαν ή τον εναντιώθηκαν». Αυτός ήταν ο Ρωμαίος αυτοκράτωρ Μάρκος Αυρηλίιος, που βασιλεύε φιλοσοφώντας και σκάπτοντας «ένδον» σ' όλη του τη ζωή.

Ζούμε τώρα κι εμείς σε μιαν εποχή όμοια μ' εκείνη της βασιλείας του Μάρκου Αυρηλίου. Με τη διαφορά ότι τότε η κακοδιαμονία μάστιζε μόνο τη δική του μεγάλη χώρα. Σήμερα το πνεύμα του κακού κυριαρχεί σ' όλο τον κόσμο. Πόλεμοι, επαναστάσεις, θανάσιμα φυλετικά μίσση, έκλιση των ηθών, περιφρόνηση των ηθικών αξιών της ζωής: Να, ποιος είναι ο σημερινός κόσμος! Σε μια τέτοια λοιπόν εποχή, είναι ευτύχημα ότι σώζονται ακόμη και μπορεί να διαβάζονται βιβλία σαν αυτό του Μάρκου Αυρηλίου. Έχουμε να διδαχθούμε απ' αυτό πολλά - πώς πρέπει να ζούμε για να καταξιώσουμε το ανεπανάληπτο και ανερμήνευτο αιτό θαύμα που λέγεται ζωή.

(Περιοδικό «Παρνασσός», τόμος Κ, σελ. 71 - 86 αποσπάσματα)

Το άσμα που προτιμούσε ο Μπαχ

Όταν γέρασε, ο Ιωάννης Μπαχ τυφλώθηκε. Κάποια μέρα ένας από τους φίλους του, τον ειδοποίησε πως είχε έρθει στην πόλη, ένας περίφημος οφθαλμίατρος, ο οποίος ήταν πρόθυμος να τον χειρουργήσει, με την ελπίδα κάποιας βελτίωσης, εάν φυσικά και ο ίδιος το ήθελε.

- Στο όνομα του Θεού! είτε ο ηλίκιωμένος Μπαχ και δέχτηκε.

Η εγχείρηση έγινε, αλλά απέτυχε. Μετά από λίγες μέρες, όταν ο οφθαλμίατρος έβγαλε τις γάξες από τα μάτια του αρρώστου, τα παιδιά του ρώτησαν τον αγαπημένο τους πατέρα:

- Βλέπεις τίποτε, πατέρα;

Εκείνος απάντησε:

- Λς γίνει το θέλημα του Θεού! Δεν βλέπω τίποτα!

Τα παιδιά του απογοητευμένα έκλαιγαν, χειροτερεύοντας έτσι τον πόνο του ηλίκιωμένου τους πατέρα. Αλλά εκείνος τους έδινε θάρρος λέγοντας:

Να ψάλλετε μάλλον το άσμα που προτιμώ... «Λς γίνεται πάντοτε το θέλημά Σου!»

P. Lefevre, La vita insegna, Alba 1991, 6. 84

(Από το βιβλίο του R. SCOGNAMIGLIO, Στοιχειοί και αποθέματα)

ΕΚΔΟΣΕΙΣ

Γεωργίου Κρουσταλλάκη, Καθηγητή της Παιδαγωγικής της Φιλοσοφικής Σχολής του Πανεπιστημίου Αθηνών. «Ο Γέροντ Πορφύριος, ο πνευματικός πατέρας και παιδαγωγός». Εκδόσεις Ιχθυλασία, τηλ. 5239383.

Ένα ακόμα πολύτιμο βιβλίο κυκλοφόρησε για τον αείμνηστο λειτουργό της εκκλησίας Πορφύριο. Μέσα στις σελίδες του θαυμάζει κανείς έναν άγιο της εποχής μας. Στα βιβλία που κυκλοφορούν για την σπάνια αυτή πνευματική μορφή, ο αναγνώστης εντυπωσιάζεται από εξισπορήσεις ανθρώπων που τον γνώριαν, για τις μεγάλες διορατικές και προορατικές του δυνάμεις και διαβλέπει πιο είναι το τέλος των ψυχών εκείνων που ζουν με συνέπεια των θείων Αρχών με τις ίδιες τους τις πράξεις.

Ένας άγνωστος διδάσκαλος (1868 - 1933). Μέρος από το πνευματικό έργο του Σπύρου Νάγου. Επιμέλεια - Έκδοση Δ. Καρυδάκη και Ε. Θεοχαροπούλου τηλ. 3229663.

Από τον πρόλογο του βιβλίου:

«Εκτελώντας μια παλιά μας υπόχρεση, δημοσιεύουμε ένα ακόμη μέρος από το πνευματικό έργο του Σ. Νάγου, όπως αυτός μας έχει παραδώσει, χωρίς καμιά κριτική ή πάσης φύσεως διορθωτική παρέμβαση. Ένα μέρος από το πνευματικό έργο ενός άγνωστου για τους πολλούς Διδάσκαλου της Ανθρωπότητας, που αφιέρωσε ολόκληρη τη ζωή του στην προσπάθεια να προσεγγίσει την εσσημονική έρευνα με την βαθειά μυστηριακή γνώση, αζολευθώντας βήμα προς βήμα τους οραματισμούς των μνημένων σοφών της Αρχαίας Ελλάδας...»

Μάρκος Δέμφρων, Δορκή, «Πύρινος Κόσμος»

Μια μικρή συλλογή από δύο παραμύθια και τέσσερα διηγήματα του προπο-εμφανιζόμενου στο χώρο της φανταστικής λογοτεχνίας Μάρκου Δέμφρωνος.

Η φωνή των αστεριών, μια παραλλαγή του μύθου του Ωρίωνα και των Πλειάδων, το ταξίδι στην Οία, ο αγώνας δυο φίλων στην Καλλιόστη - Κρήτη σε μια εποχή απροσδιόριστη, όπου το νόημα των πραγμάτων συγχέεται με το παιχνίδι και η θυσία με την ύβρι, το ιερό του Μελάμποδα, η μήνη του Πραξλή από το Μελαμποδίδειο ιερέα Μελάφρονα, ο ναός της Σινώπης με κάποιες στιγμές από τη ζωή δυο αλχημιστών ιπποτών στην υπηρεσία του κυρίου του πόνου, η πύλη τη στιγμή της κατάκτησης του Ιωαννίτικου κάστρου της Ρόδου, και τέλος η Οδός προς την Ανόρα, ο μυστικός στόχος όλων των αναζητητών της Πορφύρας.

ΔΩΡΕΑ

Ο κ. Κωνσταντίνος Μπερεδής πρόσφερε στη Θεοδοφική Εταιρεία 7.000 δρχ. εις μνήμην των αεμνήστων: Βάσση Κριμιά και Κωστή Μελισσαρόπουλου.

Τα διάφορα κείμενα που δίνονται ή στέλνονται στον «ΙΛΙΣΟ», πολλές φορές δεν είναι δυνατόν να αναγνωστούν. Για να μπορούμε να τα διαβάζουμε, παρακαλούμε να είναι δακτυλογραφημένα.

Μεταξύ μας

ΤΑ ΓΡΑΦΕΙΑ ΜΑΣ

Τα Γραφεία του «ΙΛΙΣΟΥ»
Βουκουρεστίου 25, α' όρο-
φος Κωδ. 106 71, είναι
ανοιχτά κάθε μέρα από
10.30 - 1, εκτός Σαββάτου
και Κυριακής.

ΕΜΒΑΣΜΑΤΑ-ΛΩΡΡΕΣ

Παρακαλούμε όπως απο-
στέλλετε με ταχυδρομική
επιταγή προς: Περιοδικόν
" Ι Λ Ι Σ Ο Σ "
ΒΟΥΚΟΥΡΕΣΤΙΟΥ 25,
106 71, Αθήνα.
Επίσης αποστέλλετε με
τραπεζική επιταγή μόνον
εις:
Θεοσοφική Εταιρεία,
Βουκουρεστίου 25, 106 71,
Αθήνα.

ΑΝΤΗ ΠΡΟΣΩΠΟΠΟΥ ΙΛΙΣΟΥ

Ζάκυνθος: Παν. Βλαχόπουλος
Βόλος: Γ. Κορνηρίνος
Πράξιμο: Μ. Λασηθιωτάκη
Κέρκυρα: Κάρολος Αγίου
Λαμία: Γ. Μοντάκης
Λάρισα: Ισ. Φελλούς
Ναύπλιο: Χαρ. Μπαρσάλης
Πάτρα: Αθ. Κοντοσάκης
Ρόδος: Αντ. Βεργωτής
Σύρος: Π. Ζαχαριανίτης
Χαλκίδα: Δημ. Δημαρέλος
Χανιά: Εμμ. Νοδαράκης
Κέρκυρα:
Αθην. Παλαδόπουλος
Α. Γρ. Αρξεντίου 29
Μέγαρο Δία 456
Τ. Τ. 6021, Λάρισα
Τηλ. 04654511 (Οικίας)

Στοιχειοθεσία Εκτύπωση & βιβλιοδεσία:

ΤυποΚίνηση Α. Αλεξοπούλου
Σόλωνος 36, Κολωνάκι Αθήνα 106 73
Τηλ. & Fax: 36 36 969 & 57 26 760

ΤΟ ΒΙΒΛΙΟ ΤΟΥ ΤΕΚΤΟΝΟΣ ΕΤΑΙΡΟΥ

Ο Όσβαλντ Βίρτ (Oswald Wirth), υπήρξε ένας από τους διασημότερους Τέκτονες του αιώνα μας. Ήταν μαθητής του μεγάλου Ροδόσταυρου και Καρπαλιστή, Στανισλάς ντε Γκουαϊτά (Stanislas de Guaita) και από αυτόν έλαβε τις βαθύτερες εσωτερικές του γνώσεις. Αυτό όμως που ανέπτυξε από μόνος του, σε άριστο βαθμό, ήταν ο αποσυμβολισμός των Τεκτονικών αλληγοριών και συμβόλων καθώς και μια μεγάλη εμβάθυνση στην έννοια του Τεκτονικού Ιδεώδους.

Το όνομά του, έχει άρρηκτα συνδεθεί με την αυθεντική Τεκτονική διδασκαλία και τα έργα του παρουσιάζονται παγκοσμίως σε όλα τα λεξικά του εσωτερισμού.

Το "Βιβλίο του Τέκτονος Εταίρου" αποτελεί έναν ύμνο στην εργασία "Η εργασία στην οποία αναφέρεται όμως, είναι εκείνη στην οποία αφιερώθηκαν οι σοφοί όλων των εποχών και απέχει πολύ από το να περιορίζεται στην εκτέλεση συμβολικών τελετών, όσο βαθειά αλληγορικές και αν είναι αυτές.

Το Μέγα Έργο στο οποίο μας προτρέπει ο Ελευθεροτεκτονισμός, προϋποθέτει στην πραγματικότητα μία ενεργό συμμετοχή εκ μέρους μας, στην πιο θαυμαστή επιχείρηση που μπορεί να συλλάβει ο ανθρώπινος νους, εφ' όσον πρόκειται για την δημιουργία του Κόσμου ή για την αποπεράτωσή της, πράγμα που έχει την ίδια αξία.

Για να αποθανατίσουμε τους εαυτούς μας θα πρέπει να τεθούμε ανεπιφύλακτα στην υπηρεσία του Μεγάλου Έργου, γιατί όσο καλύτερα εξασκούμε την μυστική εργασία τόσο περισσότερο ανεβαίνουμε στην κλίμακα των όντων...".Oswald Wirth

Εκδόσεις **ΤΕΤΡΑΚΤΥΣ**

Ταχυδρομική Διεύθυνση : Τ.Θ. 51 134 Κηφισιά 145 10

Τηλέφωνο : (01). 85.63.591 Fax : 62.50.513

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΕΤΡΑΚΤΥΣ

ΤΑΧΥΔΡΟΜΙΚΗ Ή ΤΗΛΕΦΩΝΙΚΗ ΠΑΡΑΓΓΕΛΙΑ ΜΕ ΑΝΤΙΚΑΤΑΒΟΛΗ (χωρίς έξοδα αποστολής για παραγγελίες συνολικής αξίας άνω των 8.000 δρχ.) (I 228)

☐ Μετενσάρκωση (Παπύς).....	2.000
☐ Θάνατος και Υπερπέραν (Άννυ Μπέζαντ).....	1.200
☐ Σύγχρονες Επιστολές των Διδασκάλων Α' (Ροζέρ ντε Πέν).....	2.200
☐ Σύγχρονες Επιστολές των Διδασκάλων Β' (Ροζέρ ντε Πέν).....	2.700
☐ Η Ανώνυμη Αδελφότητα (Στέργου Χρούση).....	2.500
☐ Διδασκαλίες Δρυϊδών (Υβ Μπερτού).....	1.500
☐ Η Μυστική Ιστορία του Τεκτονισμού (Λεντμπίτερ).....	2.800
☐ Το Βιβλίο του Τέκτονος Μαθητού (Όσβαλντ Βίρτ).....	3.500
☐ Το Βιβλίο του Τέκτονος Εταίρου (Όσβαλντ Βίρτ).....	3.500
☐ Το Μέγα Απόρρητο Α' (Η Βασιλική τέχνη) (Ελ.Λεβί).....	1.500
☐ Το Μέγα Απόρρητο Β' (Τα Μυστήρια των Ιεροφαντών) (Ελ.Λεβί).....	2.200
☐ Το Βιβλίο των Σοφών (Ελιφάς Λεβί).....	1.600
☐ Πραγματεία επι των Αποκρύφων Επιστημών (Παπύς).....	4.200
☐ Ο Παράκελσος και η ουσία της διδασκαλίας του (Φρ. Χάρτμαν).....	2.900
☐ Αναζητώντας τους Ροδοσταύρους (Φράντς Χάρτμαν).....	1.900
☐ Αυτοκυρ κ'Πεπρωμένο με τους Κύκλους της ζωής (Χ.Σ.Λιούις).....	2.300
☐ Η Μυστικιστική ζωή του Ιησού (Χ.Σ.Λιούις).....	3.100
☐ Ecce Homo (Λουί Κλώντ ντε Σαιν Μαρτέν).....	1.000
☐ Ο Εσωτερικός χαρακτήρας των Ευαγγελίων (Ε.Π.Μπλαβάτσκι).....	1.100
☐ Ο Θρύλος του Τέταρτου Μάγου (Χένρυ Βαν Ντάικ).....	850
☐ Εσωτερικός Βουδδισμός* (Α.Σίννετ).....	3.000

*Εκδόσεις Υδρανός, Σατωβριάνδου 29 Αθήνα, Τηλέφωνο : 5243.822

Μπορείτε να κόψετε (ή καλύτερα να φωτοτυπήσετε) αυτή την σελίδα και να την στείλετε συμπληρωμένη με τα στοιχεία σας και τα βιβλία που θέλετε.

Ονοματεπώνυμο.....

Οδός..... Αρ..... Πόλη..... Τ.Κ.....

Τηλέφωνο..... και ταχυδρομήστε το στην παρακάτω διεύθυνση, ή στείλτε το με Fax, ή πάρτε μας τηλέφωνο.

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΤΕΤΡΑΚΤΥΣ

Μαρία Βασιλοπούλου

Ταχυδρομική Διεύθυνση : Τ.Θ. 51134, 145 10 Κηφισιά

Τηλ.: 01-8563 591, Fax: 01-6250 513